

U ZNAKU KRIŽA

LIST MILOSRDNIH SESTARA SV. KRIŽA - God. XLVII., br. 171./1, 2026.

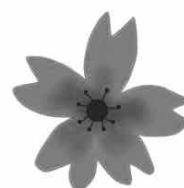
 s. Zorka Kojaković

Tebi u spomenar

O ne! Neću otići sva
Iz raskošja života.
Iz ljubavi darovanog mi života
ne mogu otići bez traga
jer dar prizivlje uzdarje,
svoje drugo lice.
Dar i uzdarje
cjelina su jedna.
Jedan život kao udisaj – izdisaj.
A život vrijedi samo onda
kada se daje, razdaje.
I tako
djelić mog života stavljam

u Spomenar tvoj
moleći Nebo da žed tvoja pravi Izvor nade
oko stazu osvjetljenu,
srce ljubav neprolaznu.
Diši puninom života,
najvećeg Božjeg dara.
Kada se nađeš na mučnoj raskrsnici,
dar primljeni budno čuvaj,
ljubavlju obasjavaj.
U radosti ga nosi, pronosi
i mnogima donosi, jer:
ŽIVOT VRIJEDI
samo onda
kada se
DAJE
RAZDAJE...

„U znaku Križa”, 2./1999., str. 6.

U ZNAKU KRIŽA
God. XLVII., 171./1.

USKRS, 2026.

Izdavač

Hrvatska provincija
Milosrdnih sestara svetoga Križa
Kralja Tomislava 22
HR-31400 Đakovo

Tel. 00385 031/801-200
Tel/Faks 00385 031/811-141
El. pošta: info@sestre-sv-kriza.hr
www.sestre-sv-kriza.hr

Uređuje

Uredničko vijeće

Glavna i odgovorna urednica

s. Nada Martinković
uznakukriza@gmail.com

Lektura

s. Marija Stela Filipović

Korektura

s. Augustina Dominković

Glasilo izlazi tri puta godišnje
dopuštanjem Provincijalata
Milosrdnih sestara svetoga Križa

Grafička priprema i tisak

Marinko Hardi, Đakovo

s. Zorka Kojaković: Tebi u spomenar -----	2
s. Nada Martinković: Oči Raspetoga i Uskrsloga Krista -----	4
s. Marija Brizar: Riječ Prov. poglavarice -----	5

POGLEDOM VJERE

o. Stjepan Vidak, OCD: Kontemplacija – pojam -----	6
--	---

MISIJSKE PORUKE

s. Franjica Faletar: Djeca u Visu u akciji za misije -----	8
M. Gregić i s. N. Martinković: Svećenik Simon Peter Losire iz Ugande -----	9

NASTOJIMO BITI TU

Ankica Ćurić: Izborna sjednica Skupštine Terezijina kruga Đakovo -----	10
s. Hana Nikollaj: Dijecezanski susret mladih u Prištini - Kosovo -----	10
s. Hana Nikollaj: 16 dana aktivnosti protiv trgovine ljudima --	11
s. Gita Klobučar: Duhovna obnova za djevojke osmih razreda -----	11
s. Gita Klobučar: Božje strpljenje i moje obraćenje -----	12
s. Marta Kovačić: Duhovna obnova za radničku mladež -----	12
s. Gita Klobučar i s. Rafaela Jozić: Pripremi svoje srce za Božić -----	13
s. Marta Kovačić: Lice tvoje, Gospodine, ja tražim -----	13
Marija Belošević: Obilježen dan sv. Elizabete sa studenticama -----	14
s. Franciska Molnar: Dobrotvorni doručak -----	14
Laura Lazić: Duhovna obnova za djevojke u Rijeci -----	15
s. Marijela Nikolić: Kreativni božićni susret -----	15
s. Amadea Birovljević: Posjet Župi sv. Petra u Petrijevcima ----	16
s. Marijana Šuća: Posjet Pakracu -----	16
Milosrdne sestre sv. Križa, Đakovo: Adventski posjet Brodskom Varošu -----	16
Milosrdne sestre sv. Križa: „Bolji okus” u Bjelovaru -----	17
Nikolina Mandić Gregić: Mir i radost -----	18
s. Meri Gotovac: S anđelima došašća do Božića u jubilejskoj godini -----	19
Tiskovni ured: Adventski koncert u katedrali -----	20
s. Nada Martinković: Anđeli i djelatnici -----	20
s. Rastislava Ralbovsky: Oživljavanje božićnoga otajstva -----	21

Katehetski ured: Seminar za odgojitelje u vjeri -----	22
Ivan Vuković: Sjećanje na Peru Ivanišića Crnkovačkog -----	23
Josip Drenjančević: 365 dana za život – u Đakovu -----	24
s. Nada Martinković: Blagoslov vina u Trnavi -----	24
s. Amadea Birovljević/Nikolina Cvitković: Događanja u Centru Amadea -----	25
Melanija Kopic: Vijesti iz Donjeg Miholjca -----	26
Anamaria Reba, kandidatice: Korizmene kateheze u Starim Mikanovcima -----	26

NASLJEDOVANJEM OBOGAĆENI

s. Branimira Bedeničić: Dijamantni jubilej u Zagrebu -----	27
s. Nada Martinković: Dijamantni jubilej u Đakovu -----	28
Milosrdne sestre sv. Križa: Počasna nagrada s. Josipi Pavli Jakić -----	29
s. Dafina Maksuti: Susret sestara s privremenim zavjetima --	30
s. Nada Martinković: Primanje u kandidaturu -----	30
s. Nada Martinković: Uoči došašća -----	31
Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije: Predbožićni susret redovnica u Zagrebu -----	32
Hrvatska redovnička konferencija: Održana mjesečna duhovna obnova za redovnice u Rijeci -----	32
Brankica Lukačević: Adventska obnova redovnika i redovnica brodske regije -----	33
s. Viktorija Šimić: Molitva i djelovanje protiv trgovine ljudima -----	34
s. Hana Nikollaj: Svjedočanstvo s. Smilje Micaković -----	35
Mira Bošnjaković: Srebrni jubilej otočke Frame -----	36
s. Ksenija Franjo: Duhovna obnova redovnica vinkovačke i vukovarske regije -----	36
s. Marija Karla Ivanović: Blagoslov kipa i proslava spomendana bl. fra Alojzija Palića -----	37

POVEZANOST U DRUŽBI

s. Christiane Jungo, Ingenbohl: Razgovor s majkom M. Terezijom -----	38
s. Josefa Maria Harter: 130 godina postojanja Provincije Baden-Württemberg (1895.-2025.) -----	40

PISMA ZA DUŠU

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM: Iz pisama sestri (lui) -----	41
--	----

POVIJESNO BLAGO

- s. *M. Estera Radičević*: Zabavište-vrtić Milosrdnih sestara
sv. Križa u Đakovu, 1886.-2022. -----43

POPUT MAJKE AMADEJE

- s. *M. Estera Radičević*: Došašće u Petrovaradinu -----47

STOPAMA MAJKE TEREZIJE

- Milosrdne sestre sv. Križa*: Iz tiska izašla slikovnica
„Blažena majka Marija Terezija” -----48
- s. *M. Margita Gašparovsky*: Rezervna karta -----49
- s. *Deodata Kočonda*: Vjernici Levanjske Varoši hodočastili
bl. majci Mariji Tereziji Scherer -----49
- s. *Deodata Kočonda*: Prvi hodočasnici u 2026. godini -----50

VRIJEME SLAVLJA

- s. *M. Margita Gašparovsky*: Križni put sa svetim Franjom ----51
- s. *Marija Stela Filipović*: O sestri Zorki (Ani) Kojaković
u emisiji „Svjetli tragovi” Hrvatskoga
katoličkog radija -----54
- Anica Alilović*: 25 godina Molitvene zajednice
„Milosrdni Isus” -----59
- Tiskovni ured/s. Nada Martinković*: Svijećnica -----59

RECEPTI SESTRE ULRIKE

- o. *Benedikt Baur (1877.-1963.)*, OSB: Patnje i kušnje -----61

OSMIJEHOM SESTRE ZDENKE

- s. *Marija Stela Filipović*: Predstavljanje prijevoda knjige
autorice Inge Sprenger Viol -----63
- s. *Marija Stela Filipović*, *prir.*: Recital -----66

PRESELJENI U VJEČNOST

- s. *Nada Martinković*, *priredila*: Sestra EUSTAHIJA
(Lucija) JANJIĆ -----67
- s. *Nada Martinković*, *priredila*: Sestra KLARA (Marija) ADŽIĆ 68
- s. *Nada Martinković*: Sestra FLORINA (Dragica) KOŠTRO -----69
- s. *Nada Martinković*: Sestra VERONIKA (Manda) JANJIĆ -----70
- kard. Josip Bozanić*: Izraz sućuti -----72
- s. *Nada Martinković*: Sestra AGNELA (Emilija) SPAIĆ-----73
- U vječnost su se preselili -----74
- Sestre Euharistinke*: Poruka sućuti-----74
- Kiro Stojanov*: Sućut o preminuću Sestre Agnele -----75

Oči Raspetoga i Uskrsloga Krista

Ovu nam godinu osvjetljuje posljednji od velikih jubileja 800. obljetnica događaja prijelaza sv. Franje u vječnost. U pismu generalnih ministara Franjevačkoga reda, naslovljenom *Franjo Asiški: Sjeme vječnoga života, Duhovna ostavština jednog kršćanina*, čitamo: „Obraćanje je dovršeno u trenutku kad Franjo u Svetom Damjanu susreće

Isusa raspetoga. Pred njim iz srca izvire ona molitva koju će zajedno s molitvom Očenaša neprestano moliti s braćom, a koju potom unosi i u Oporuku: *Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste, u svim tvojim crkvama koje su na cijelome svijetu, i blagoslivljamo te, jer si svetim križem svojim svijet otkupio.*¹

Na licu slavnoga Krista raspetoga Franjo vidi otvorene oči Sina koje su usmjerene prema Ocu. Te su oči bile siguran znak Božje ljubavi prema svakom ranjenom čovjeku koji je potreban spasenja. Oči gubavaca, kao i oči Raspetoga, davale su Franji sjeme vječnoga života. Od tog je trenutka počeo živjeti u hvaljenju Boga Oca koji se objavio u Kristu, u poniznosti prema sebi jer se osjećao kao ljubljeno dijete Božje, i u milosrđu prema svim ljudima koje je primao kao blagoslovljenu braću. Rođen je novi čovjek, u kojem se ukorijenilo evanđelje, dobivajući tako novu i istinsku spoznaju o sebi, čovjeku i Bogu.”

Radosni smo što je papa Franjo ovu godinu proglasio Izvanrednom jubilaranom godinom u franjevačkim crkvama. Razmatrajući o Oporuci sv. Franje i prihvaćajući milosti koje su nam u ovoj godini darovane, nastojimo slijediti Krista po primjeru sv. Franje.

Vjerujem da ćemo u narednim brojevima našega Glasila imati više događanja vezanih uz sudjelovanje u ovom jubileju. Za aktualne tekstove, koji zahvaćaju zadnje mjesece prošle godine i početak ove, od srca zahvaljujem i radujem se daljnjoj suradnji.

Sretan i blagoslovljen Uskrs, želi Vam

s. *Nada*

¹ Opor 5.

Drage sestre,

u korizmenom vremenu pratili smo Gospodina Isusa na njegovu putu prema Jeruzalemu – prema njegovu velikom poniženju i odbačenosti, i prema još većem uzvišenju u tajni uskrsnuća. Kao i njegovi učenici, tako i mi puno toga ne razumijemo. Osuda, križ i smrt na križu ostaju nam tajna. K tomu, Isus sve to prihvaća i nosi iz otkupiteljske ljubavi prema nama.

Sveti Franjo, ponizan i ispunjen ljubavlju prema Gospodinu, srcem je razumijevao i, hodajući stopama Isusovim, postajao mu je sve sličnijim. Promatrajući svetoga Franju, i mi osjećamo da smo poput njega pozvane slijediti Gospodina i dopuštati mu da nas mijenja u svoju sliku, sve do konačnoga susreta u vječnom Uskrsu.

Nošen dubokom vjerom sveti je Franjo često molio ovim riječima: „Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste, ... i blagoslivljamo te, jer si svojim svetim križem otkupio svijet.“ U ovim uskrsnim danima, a i nakon njih, molimo i mi zajedno sa sv. Franjom i zahvaljujmo uskrsnomu Gospodinu za njegovu otkupiteljsku ljubav koja se nije sustezala uzeti na sebe križ i smrt da bi nas uvela u život.

U radosti zbog dara otkupljenja želim nam svima sretan i blagoslovljen Uskrs!

Vaša

s. Marija Brizar

Uskrs, 2026.

o. Stjepan Vidak, OCD

Ovo je već dvanaesto razmatranje koje objavljujemo u našem Glasilu, a koje je o. Stjepan Vidak, OCD, održao sestrama u duhovnim vježbama u Zagrebu, na Vrhovcu, od 5. do 11. ožujka 2022. godine, u kojoj smo obilježili 35. godišnjicu od proglašenja s. Ulrike Nisch blaženom. Zahvaljujemo o. Stjepanu za darovana razmatranja.

Kontemplacija – pojam

Kontemplacija dolazi od latinske riječi *contemplatio*, što znači duhovno motrenje, gledanje, zrenje. To je zapravo unutarnja molitva koju nazivamo čistom molitvom ili „molitvom srca”. U duhovnoj teologiji razlikuje se takozvana *stečena* i *ulivena* kontemplacija. Sama riječ *stečena*, stječe se duševnim naporom i vježbom (askezom), a *ulivena* kontemplacija čisti je dar Božji. **Kontemplacija** (*contemplatio*) u biti ima osnovno značenje *zrenje istine i nutarnje motrenje nekog objekta* (lat. *contemplari* = *biti u stanju unutarnjeg motrenja*; *cum + templum* = *mjesto molitve i bogoštovlja*). Neki tvrde da riječ kontemplacija dolazi od motrenja zvijezda kroz otvor na krovu hrama. Drugi misle da riječ *contemplari* znači hodati oko hrama. Naime, rimski su svećenici, promatrajući nebo u otvoru hrama, izračunavali vrijeme za određeni čin. Suvremenim rječnikom, izraz *contemplari* poručuje nam: budi posve budan, motri, gledaj, slušaj, sluti, osjećaj, oslušuj gdje si, što se u tebi događa, što je u tebi važno, kamo ćeš usmjeriti sljedeći korak. Kontemplacija je, dakle, prije svega **zahtjev za svjesno bivanje u sadašnjosti. Kontemplativna molitva vježba je čiste Božje prisutnosti.**

Iz kršćanske perspektive kontemplacija se pravilno promatra unutar konteksta molitve koja se shvaća kao pokret ljudskoga srca u odgovoru na božansku inicijativu. Kršćanska kontemplativna osoba jest ona koja živi s jednostavnom sviješću o Božjoj djelotvornoj prisutnosti u ljudskom životu, povijesti, svijetu i Crkvi.

Postoji puno krivih predodžbi o tome što je kontemplacija. Stoga je možda najbolje odmah na početku kazati što kontemplacija nije!

- Kontemplativna molitva nije vježba opuštanja. Kontemplativna molitva može imati umirujući karakter, ali to je samo popratni učinak.
- Kontemplativna molitva nije tehnika, već molitva koja ima svoj cilj - razviti dubok i istinski odnos čovjeka i Boga.
- Kontemplativna molitva nije karizmatički dar, iako ga ona ne isključuje. Kontemplativna molitva bavi se pročišćenjem, liječenjem i posvećenjem supstance duše i njenih sposobnosti.
- Kontemplativna molitva nisu nikakvi psihološki fenomeni. Iako su psihičke moći prirodna čovjekova sposobnost, one nemaju ništa sa svetošću ili s rastom našega

odnosa s Bogom. Kontemplativna molitva vježba je vjere, nade i nesebične ljubavi.

- Kontemplativna molitva nisu mistični fenomeni, iako oni mogu biti prisutni. Jedan od najvećih mistika svih vremena, sv. Ivan od Križa, razmatra mistične fenomene te na kraju zapovijeda svojim učenicima da ih sve odbace. Svi sakramenti veći su od bilo kakva viđenja, a kontemplativna molitva vodi u sakramentalni život.
- Kontemplativna molitva nije ograničena samo na „osjećanje” Božje prisutnosti, već je ona čimbenik produbljivanja vjere u trajnoj Božjoj prisutnosti.
- Kontemplativna molitva nije misaona i spontana molitva, nego jednostavno počivanje u Bogu izvan misli, slika, riječi i osjećaja.

U ljudima ima neka vrsta nostalgije za drugovanjem s Bogom. U sebi nosimo duboku čežnju i htijenje da budemo licem u lice s božanskim. Na kršćanskoj razini, kontemplacija zaista ide od srca k srcu, s Bogom u šutnji i samoći. Ona je nemoguća u buci svijeta, a još manje u raspršenostima unutarnje buke. Najteži poremećaji, kojima se treba pozabaviti, ostaju naše unutarnje oluje.

S Kristom, kontemplacija nalikuje na radost dvoje zaljubljenih koji se u tišini gledaju. Često mislim na onoga malog seljaka koji je dolazio svaki dan u crkvu u Arsu. Ostajao je duge časove posve nepokretan pred svetohraništem. Jednoga dana, sveti ga župnik upita: „Što radiš tu, dragi prijatelju?” A on mu odgovori: „Ja ga promatram, i on mene promatra.” Mali seljak nije govorio ništa, jer nije imao potrebe govoriti Kristu kojega je ljubio. Zauzvrat, nije imao potrebe za očitovanjem Sina Božjega, jer je znao da je ljubljen. U ljubavi riječ nije ni potrebna. Što je snažniji život šutnje, to je duša više sama s Bogom. Što je duša djevičanskija, to se više povlači iz svijeta buke.

Ipak, ne trebamo misliti da je kontemplacija Boga moguća jedino u samostanskoj šutnji, u crkvi ili u pustinjskoj samoći. Sami mistici kontemplativnoga života često primaju svoje milosti za vrijeme posla; preko ne samo religioznih, nego i profanih medijacija svakodnevnoga života, a ne samo i izričito u trenutcima molitve. U tom smislu sv. Terezija Avilska kaže da se „Boga može susresti i u kuhinji, među loncima”.

Ivan Pavao II. poticao je kršćane da budu „kontemplativni u djelovanju”. U komentarima Tome Akvinskoga o sv. Ivanu ima izvanredno prosvjetljujući ulomak.

Isus se okrene prema Andriji i Ivanu koji su mu postavili pitanje: ‘Rabi’ – to znači Učitelju – ‘gdje stanuješ?’ A on im odgovori: ‘Dodite i vidjet ćete.’ Sveti Toma tako daje mistični smisao riječima koje su zapravo značile da nas jedino osobni susret i iskustvo mogu dovesti do poznavanja Krista. To iskustveno upoznavanje Boga u sebi srž je kontemplacije. Sveto Kristovo čovječstvo stalni je put onomu tko želi doći k Bogu: pustiti da govori u šutnji, pred svetohraništem, pred križem, pokraj nekoga bolesnika koji je drugi Krist, sam Krist. Daka-

ko, svaka duša ima svoj put. Ivan Pavao II. govorio je da se katkad osjeća zrelim da od Boga moli neke stvari, a drugi put se ne osjeća zrelim.

Za sv. Tomu praktično nema proturječja između kontemplacije i akcije. Tako, neki se monah može suočiti s duhovnom olujom u svojoj sobici ili u samostanskoj crkvi, a susresti se s Bogom radeći u polju... Žrtvice, poslušnost, trapljenje, sve je to prikladno da vodi k Ocu. Rad, bilo intenzivni intelektualni ili ručni, jednako čisti duh od zarobljenosti koje sprječavaju svjesno ujedinjenje s Bogom. "Ora et labora" (moli i radi) sažima dvije staze prema kontemplaciji, koje su inače ponuđene ne samo monasima nego svim učenicima Kristovim.

Kontemplacija nas vuče prema božanskom, u napredovanju bez vraćanja. Čovjek koji razmatra i susreće svojega Tvorca, ne će više nikad biti isti: može pasti sto puta, pogriješiti sto puta, zanjekati Boga sto puta, ipak je dio njegove duše već definitivno stigao do neba.

Vjerujem da je nekima od vas možda malo i teže razumjeti ovo o kontemplaciji. Vjerujte da ni meni nije lako o tome govoriti. No, isto tako vjerujem da je svatko od nas imao neke trenutke kontemplativnoga iskustva koje možda nismo ni prepoznali, niti smo ih tako nazivali. Trenutke uronjenosti u Boga, trenutke mira, dragocjeni čas susreta između čovjeka i Boga. Trenutke kad je zašutio svaki glas, kad su misli stale, kad smo jednostavno postojali, bivali u Bogu.

I tada smo mogli čuti tihi glas koji nam upućuje *Onaj koji jest*. Takav tihi glas, koji je čuo i prorok Ilija u gori, a koji je uslijedio nakon vihora, potresa i ognja, pozvao je sestru Ulriku Nisch na njezin put komu se ona tiho, ali odlučno, odazvala i slijedila ga. A „s kim si, takav si“, kaže narodna poslovice, pa je onda i ona sama postala tihi glas za kojeg kaže biskup Hemmerle u istoimnoj knjizi: „Tihi glas potreban je danas kao nikad; on označava alternativu kršćanstva, nemoćnu moć onoga koji nas nije otkupio djelom nego mukom i upravo nas u mucu osposobio za djelo. Potražimo oko sebe znakove koje je Gospodin postavio našem stoljeću, ogledajmo se za putokazima koji prate ovaj tijek vremena, za znakovima budućnosti koji će nam danas pokazati put i naići ćemo na čitav zbor tihih glasova.“ (misli se na svetce: sv. Mala Terezija, mali brat Karlo, bl. Ulrika Nisch; str. 13.)

Možda će nam biti najjednostavnije ako u ovim duhovnim vježbama, govor o kontemplaciji, budemo razumijevali kao govor o kontemplativnoj molitvi ili, možda još bolje rečeno, kao govor o onom *biti s Bogom*, biti s Onim za kojega znaš da te ljubi, da ti je Prijatelj, da ti je Otac, da si dragocjen u Njegovim očima, da si Njegovo dijete, da je On uvijek tu uza te. Ako ima među vama takvih, koje su napredovale na putu molitve, koje imaju kontemplativno iskustvo – one i ne trebaju puno govora o tome. No, za nas, koji smo još na putu, bit će najlakše da govor o kontemplaciji, koji treba prožimati vašu akciju, bude govor o molitvi kao o iskrenom razgovoru s Bogom. Ne puko blebetanje i izgovaranje pobožnih riječi, nego iskren

razgovor s Bogom. Ako je molitva na dobrim temeljima, onda će nas ona voditi sjedinjenju s Bogom.

Kad se govori o kontemplaciji u dokumentima o redovništvu, ne ulazi se u osjetljive i brojne probleme različitih načina kontemplacije, niti se vrši analiza kontemplacije kao ulivenoga dara Duha Svetoga. Kontemplativna se dimenzija opisuje kao bogoslovni odgovor vjere, ufanja i ljubavi, kojim se vjernik otvara objavi i zajedništvu živoga Boga po Kristu Isusu u Duhu Svetom. Sv. Pavao VI., papa, rekao je: „Napor da na Boga usredotočimo svoj pogled i srce, što mi nazivamo kontemplacijom, postaje najuzvišeniji i najpuniji čin duha, čin koji još i danas može i mora uspostaviti hijerarhiju neizmjerne piramide ljudske djelatnosti.“ se

„Kontemplativna dimenzija izražava u slušanju i razmatranju riječi Božje; u zajedništvu božanskoga života koji nam se daje sakramentima, osobito euharistijom; u liturgiji i osobnoj molitvi; u trajnoj želji i traženju Boga i njegove volje u ljudima i osobama; u svjesnom sudjelovanju u njegovu spasiteljskom poslanju; u darivanju sebe drugima za dolazak Kraljevstva.“ (Crkveni dokumenti o posvećenom životu, str. 143.)

Sve ovo rečeno ukazuje na prvenstvo duhovnoga života kod Bogu posvećenih osoba. Kad Crkva govori o djelima apostolata, kaže da „apostolska djelatnost treba proizlaziti iz intimnoga jedinstva s Kristom“ (Dokument, str. 20.). Kad je Isus birao dvanaesticu apostola, Marko u svom evanđelju naglašava: „I ustanovi dvanaesticu *da budu s njim* i da ih šalje propovijedati s vlašću da izgone đavle.“ (Mk 3, 14-15) Prvo da budu s njim, da ga upoznaju, da ga slušaju, i onda izvrše ono što On traži od njih.

Čuli smo na koje se sve načine živi kontemplativna dimenzija našega poziva. Neka nam ovih dana ova riječ ne bude teret za naš um, nego neka nas pobuđuje na ljubav prema Bogu. Kad je čujemo, neka se naš nutarnji pogled odmah usmjeri prema Ocu, ili Kristu, ili Duhu Svetom, ili Mariji... Zagrlimo u duhu Isusa. Vi, drage sestre, koje ste sada manje u apostolskoj djelatnosti, niste one koje su odradile svoje pa sad čekaju da im se Gospodin smiluje i da ih pozove k sebi. Ne smijete ni vi o sebi, ni one mlade o vama misliti da ste manje vrijedne i manje aktivne jer ne možete nešto konkretno raditi. Biti kontemplativan, imati usmjeren pogled prema Bogu, gledati Onoga koji te gleda, nije lak posao, nije za slabe i mlake ljude, nego za duhovno jake jer davao se i dalje trudi da nas odvuče od Boga preko svega onoga što nas okružuje – ljudi, događaji, naši osjećaji i misli, bolest i bol, samosažaljenje, neprihvatanje nemoći.

Biti kontemplativan u starosti, bolesti, patnji ne znači množiti molitve, nego stajati pod križem sa svojim Spasiteljem, žediti Njegove ljubavi, pružiti Njemu svoju ljubav i čekati s vjerom, nadom i ljubavlju, sjedinjujući se s Njegovom žrtvom za spas svijeta. I to se ne čini snagom osjećaja, nego snagom vjere koja je u tim trenutcima s jedne strane tama, a s druge jedino svjetlo koje imamo na horizontu života.

s. Franjica Faletar

Djeca u Visu u akciji za misije

Sestre u Visu organizirale su i vodile adventsku akciju za misije. Njihovi „mali misionari“ iz Osnovne škole Vis, u subotu, 29. studenoga 2025. godine, okupili su se po drugi put kako bi zajedno pripremali kolače za *Marijine obroke*. Djeca su s puno radosti i truda pripremala kolače, koji su se onda prodavali u crkvi, a sav je prikupljeni novac namijenjen upravo ovoj plemenitoj humanitarnoj inicijativi.

U subotu, 22. studenoga, djeca su sudjelovala u izradi adventskih vijenaca, čime su započela svoj kreativni i duhovni put kroz došašće. Ovi susreti nisu samo prilika za zajednički rad, već i za rast u vjeri i solidarnosti.

Tada je bilo u planu i osnivanje misijske skupine, koja će okupljati djecu i mlade, poticati ih na djelotvornu ljubav i pomaganje potrebitima. Na ovom okupljanju pridružile su se i dvije mame te vjeroučiteljica, što je dodatno obogatilo zajedništvo i pokazalo kako cijela zajednica može biti uključena u misijsko djelovanje.

U subotu, 13. prosinca 2025. godine, u kreativnoj radionici, sudionici skupine izrađivali su slova i pripremali se za božićni igrokaz kojim su sudjelovali na koncertu hrvatskih adventskih pjesama „Visom leteć...“, Zbora hrvatske gradske glazbe Vis, 19. prosinca, u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Visu.

Naši mali misionari svojim primjerom svjedoče da se i maleni koracima može činiti veliko dobro.

U subotu, 17. siječnja 2026. godine, osnovana je misijska skupina.

M. Gregić i s. N. Martinković

Svećenik Simon Peter Losire iz Ugande

Svećenik iz Ugande, o. Simon Peter Losire, posjetio je u nedjelju, 1. veljače, župu Kraljice Svete Krunice u Kuševcu. U službi prevoditeljice bila je s. Viktorija Šimić.

Kako dosta dobro govori hrvatski jezik, o. Losire je, uz domaćega župnika, vlč. Matiju Aušića, služio svetu misu. Nakon svete mise, uz prezentaciju, govorio je o Ugandi i o njihovom načinu života te o svećeničkom pozivu i ljepoti pretvorbe koja ga je potaknula na ređenje. Losire je najstarije od dvanaestero djece, u njegovu kraju običaj je da po završetku visokoga obrazovanja osoba postane odvjetnik ili se bavi kakvom drugom „društveno korisnom“ službom. On je ostvarenjem svojega poziva pokazao sav blagoslov koji zajednica dobiva svećeničkom službom. Uskoro će preuzeti župu koja broji 15.000 vjernika. Govorio je o problemima s kojima se njegov narod susreće, to je u velikoj mjeri neimaština te nemogućnost školovanja, upravo iz tog razloga. Pozvao je sve neka se odreknu sitnice koja će puno značiti upravo najmanjima u Ugandi te im omogućiti školovanje. Vlč. Losire djeluje u školi koja broji 500 djece. Naknada za školovanje jednog djeteta na godišnjoj razini iznosi 150,00 € i svaka im je pomoć dobrodošla. Stoga su župljani župe Kuševac nakon svete mise prikupili lijepu svotu novca koja će biti proslijeđena onima kojima je to u Ugandi najpotrebnije.

Vlč. Simon boravio je dan prije i u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa, te je sestre, uz nekoliko fotografija, upoznao sa svojim pozivom i djelovanjem u Ugandi. Predstavio se kao „hodočasnik nade“ i poslanik don Gabrijela Jukića, hrvatskoga misionara u Ugandi, s kojim je radio kao đakon, a i otkako je postao svećenik, u listopadu 2023. godine, u misiji Adea. U toj misiji ima preko 500 djece kojima svećenici pomažu pri školovanju, najviše u suradnji s donatorima iz Hrvatske, a ponekad i odričući se svojih primanja, pa čak i svojih obroka.

Danom 1. veljače 2026. godine započela je njegova župnička služba u novoj Župi sv. Daniela Combonija, Kokoria. Vlč. Simon pripada biskupiji Kotido koja se nalazi na sjeveroistočnom dijelu Ugande. To je najsiromašnije pod-

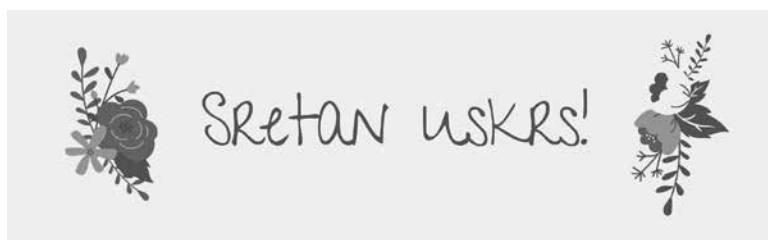

ručje, gdje ljudi u danu nemaju tri obroka, kao mi, nego samo večeru. Udaljenosti su velike, a on putuje motorom. U neka mjesta uspije doći samo jedanput godišnje te nekad bude oko 100 krštenja u jednoj župi u istom danu, a biskup mu je dao ovlast da može dijeliti i sve ostale sakramente, također i krizmu.

Vlč. Simon zahvalan je za svoje školovanje i naglasio je kako njega ne bi bilo bez dobročinitelja iz Hrvatske. U nedjelju, 1. veljače, na večernjoj župnoj misi, Župe Svih svetih u Đakovu, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova, koju je sam slavio na hrvatskom jeziku, ponovio je ovo isto predstavljanje za vrijeme propovijedi na engleskom jeziku, uz pomoć prevoditeljice s. Viktorije Šimić. Pjevanje je vodila s. Gita Klobučar s mladima đakovačke Frame. Toga dana vlč. Simon posjetio je i Misijski centar Đakovačko-osječke nadbiskupije.

U narednim danima vlč. Simon posjetit će više mjesta u Hrvatskoj, gdje se nada dobiti pomoć za djecu u Ugandi.

Uz pljesak, koji su mu upućivali svi prisutni, uvijek je pokazivao prema križu, prema Isusu, naglašavajući pritom kako to nije njegovo, nego Isusovo djelo. U svojem govoru poticao je na molitve za Crkvu u Ugandi i za njihovo djelovanje.

Ankica Ćurić

Izborna sjednica Skupštine Terezijina kruga Đakovo

U srijedu 17. prosinca 2025. godine, u dvorani Centra Amadea, pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, održana je redovita godišnja Izvještajna i Izborna sjednica Skupštine Socijalno-humanitarne udruge Terezijin krug Đakovo. Sjednicu Skupštine Udruge, koja se sastoji od 18 članova, pripremila je i vodila s. Ivanka Marija Vrgoč, predsjednica Udruge. Prema usvojenom Dnevnom redu, podnesen je i usvojen Godišnji izvještaj o radu Udruge u 2025. godini i Financijski izvještaj za 2025. godinu. O aktivnostima su detaljno izvijestile: s. Franciska Molnar, voditeljica Socijalne samoposluge; s. Karmela Dominković, voditeljica programa Grow; s. Deodata Kočonda, voditeljica hodočasničkog dana bl. majci M. Tereziji Scherer i gđa Tihana Nekić, knjigovotkinja.

Dosadašnjoj predsjednici, s. Ivanki Mariji Vrgoč, jednoglasno je produžen mandat. Na trogodišnji mandat jednoglasno su izabrane: nova potpredsjednica, gđa Ankica Ćurić, nova članica upravnog odbora, gđa Katarina Krha Kocur i nova knjigovotkinja, gđa Ivanka Leovac. Predsjednica, s. Ivanka Marija Vrgoč, zahvalila je za šest uspješnih godina požrtvornoga volontiranja i izniman doprinos u vodstvu Udruge dosadašnjoj potpredsjednici gđi Aniti Sekulić i knjigovotkinji gđi Tihani Nekić. Novozabranom vodstvu upućene su čestitke i podrška u daljnjem radu.

Na sjednici Skupštine Terezijina kruga Đakovo doneseni su i usvojeni Operativni plan djelovanja za razdoblje od 3 godine, Strateški plan za 2026. godinu i Financijski plan za 2026. godinu. Sjednica Skupštine Terezijina kruga Đakovo završila je optimistično i u vedrom raspoloženju uz prigodno osvježenje sudionika.

s. Hana Nikollaj

Dijecezanski susret mladih u Prištini - Kosovo

Dijecezanski susret mladih u Prištini, Republika Kosovo, održan je 22. studenoga 2025. godine u katedrali Majke Tereze. Taj će susret, u ovoj Jubilejskoj godini, ostati kao jedan od najznačajnijih i najradosnijih događaja za našu mladež. Tema vodilja bila je: „Krist živi! On je naša nada!” Preuzeta je iz nadahnjujuće poruke pape Franje te je dala ton cijelomu danu: radost, svjetlo i duboko povjerenje u prisutnost živoga Krista među nama.

Na susretu je sudjelovalo oko 500 mladića i djevojaka iz cijele Kosovske biskupije, ispunivši prostor energijom, svježinom i željom za susretom s Bogom i jednih s drugima.

Susret je započeo u 10 sati klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, vremenom blagoslovljene tišine, meditacije i otvaranja srca Kristu koji živi među nama. Odmah nakon klanjanja slavila se sveta misa, središnji trenutak dana, u kojem su Bogu uznesene molitve, zahvalnost i nada naše mladeži i svih prisutnih.

Nakon mise dan je nastavljen umjetničkim programom koji su s puno ljubavi i kreativnosti pripremili mladi iz nekoliko župa Kosovske biskupije. Na pozornici su se izmjenjivale pjesme, plesovi i lijepi izvedbeni trenutci, koji su svjedočili o talentu, živosti i sposobnosti mladih da jezikom umjetnosti prenesu snažne poruke.

U organizacijskom vijeću u svemu je sudjelovala, s velikom pažnjom i brigom, s. Hana Nikollaj, bdijući nad tim da svaki detalj susreta bude dobro organiziran i plodonosan.

U zajedništvu prisutnih, koji su obogatili atmosferu skladnom molitvom, pjevanom iz srca, nazočile su s osobitom srdačnošću s. Lendita Spaqi i s. Teodozija Memqaj, koje su svojim glasovima i pripremom pridonijele ljepoti duhovnoga ozračja toga dana.

Ovaj Susret mladih ostaje dragocjena uspomena, živi znak Kristove prisutnosti među mladima i svjedočanstvo da je naša mladež, ujedinjena u molitvi, radosti i nadi, pozvana hrabro kročiti naprijed – s Kristom koji živi i vodi svoju Crkvu.

s. Hana Nikollaj

16 dana aktivnosti protiv trgovine ljudima

Pridružujući se globalnoj inicijativi, koja ima za cilj posvješćivanje, zaštitu dostojanstva i sprječavanje svakog oblika nasilja, 25. studenoga započeli smo kampanju protiv trgovine ljudima.

Sestra Smilja Micaković velika je aktivistica u tom pogledu te je organizirala razne programe na tu temu. Ove godine organizirano je predavanje, koje je održala gospođa Sanije Murati, a kojem su prisustvovala sve djevojke iz našega Konvikta „Ulrika”. Ovaj je susret ponudio svima važno znanje, prostor za razmišljanje te jasan poziv da budemo pozorne, informirane i hrabre u suočavanju s bilo kojim oblikom zlostavljanja ili trgovine ljudima. Studentice su pokazale veliko zanimanje za ovu kampanju i

s velikom su pozornošću pratile izlaganje gospođe Sanije.

Slika, koju je naslikala jedna od djevojaka iz našega Konvikta, bila je posebno dirljiva: prikazuje zarobljeno ljudsko biće s bar kodom (crtičnim kodom) na tijelu – simbol koji

nas snažno podsjeća da se čovjek ne smije pretvoriti u robu. Žuta boja, kao simbol nade, podsjeća nas da i u najvećim izazovima svjetlo ljudskoga dostojanstva mora biti očuvano i zaštićeno – te da svaka od nas može postati glas promjene.

s. Gita Klobučar

Duhovna obnova za djevojke osmih razreda

U kući Betanija, u Đakovu, 18. i 19. listopada 2025. godine održana je duhovna obnova za djevojke osmih razreda na temu „Čežnja za Bogom”. Molitvom, predavanjem o duhovnoj čežnji, radom u samoći i u skupinama, svetom

misom, sakramentom ispovijedi i klanjanjem djevojke su imale priliku dublje oslušivati Božju prisutnost i prepoznati njegov poziv u vlastitom životu. Osim duhovnoga programa, djevojke su uživale u druženju, igrama i u međusobnom upoznavanju. Imale su priliku obići samostan te se upoznati s načinom na koji sestre žive, mole i djeluju u zajednici. Susret je bio ispunjen radošću, otvorenošću i iskrenim razgovorima o vjeri. Zajedno s djevojkama bile su s. Antonia Barišić Jaman, s. Rafaela Jozić i s. Gita Klobučar.

Nakon nedjeljne svete mise u đakovačkoj katedrali, zajedno s voditeljicama, izmolile su i potpuni oprost. Ispunjene dojmovima, zahvalnošću i novim prijateljstvima, djevojke su se vratile svojim kućama: u Posavske Podgajce, Privlaku, Nuštar, Donji Miholjac, Brodsku Varoš, Vinkovce, Trnavu i Stare Mikanovce.

s. Gita Klobučar | Božje strpljenje i moje obraćenje

Duhovna obnova za srednjoškolce i studente

U kući za mlade Betanija, u Đakovu, od 7. do 9. studenoga 2025. godine, održana je duhovna obnova za srednjoškolce i studente na temu *Božje strpljenje i moje obraćenje*. Na susretu su sudjelovali mladi iz Frame Tvrđa te mladi iz Zagreba, Slavonskoga Broda, Belišća, Velike Kopanice, Osijeka, Jarmine, Vinkovaca, Viljeva i Donjega Miholjca.

Mladi su se okupili u petak navečer. Program je započeo međusobnim upoznavanjem, uvodnim poticajima i prvim razmišljanjima o Božjoj vjernosti koja strpljivo prati čovjekov put obraćenja. Dan je zaključen zajedničkim klanjanjem pred Presvetim. Subota je protekla u bogatom i dinamičnom programu. Središnji dio činilo je predavanje o Božjem strpljenju, nakon čega su sudionici imali priliku za osobni rad, tišinu i razmišljanje, kao i za razgovor u manjim skupinama. Tijekom dana bila je ponuđena priprema za sakrament pomirenja te mogućnost pristupanja ispovijedi. Vrhunac subotnjega programa bila je molitva krunice i sveta misa u katedrali. Večer je protekla u radosnom ozračju kojemu su pridonijele igre, druženje i međusobno zbližavanje, a dan je ponovno zaključen klanjanjem. Posljednjega dana obnove mladi su sudjelovali na svetoj misi u katedrali, a potom su posjetili

samostansku crkvu, gdje su se upoznali s poviješću i nastankom Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa te sa životima blaženica Družbe. Nakon osvrta, zajedničke molitve i ručka, sudionici su se uputili svojim domovima, puni lijepih dojmova, a vjerujemo će ova duhovna obnova pomoći mladima da dublje upoznaju Božje strpljenje, hrabrije zakorače na put osobnoga obraćenja i nastave rasti u vjeri. Program su vodile s. Gita Klobučar, s. Antonia Barišić-Jaman i s. Marta Kovačić.

s. Marta Kovačić | Duhovna obnova za radničku mladež

U Kući *Betanija* Milosrdnih sestara sv. Križa, u Đakovu, održana je od 21. do 23. studenog 2025. godine, duhovna obnova za radničku mladež. Tema duhovne obnove bila je „Božje strpljenje i naše obraćenje”. Mladi su o ovoj temi razmišljali sudjelujući u različitim aktivnostima i u molitvi. Program je započeo u petak zajedničkim upoznavanjem i klanjanjem pred Presvetim, a nastavio se u subotu zajedničkom molitvom, predavanjem, radom u samoći, izmjenom iskustava, pripremom za sakramente euharistije i ispovijedi. Kruna subotnjega dana bila je sv. misa

u katedrali. Večernji dio programa protekao je u liturgijskoj pripremi za sutrašnju svetkovinu Krista Kralja te je okončan, kao i prethodnoga dana, klanjanjem. Posljednjega dana duhovne obnove u središtu je bila sv. misa u katedrali, nakon koje je uslijedilo kratko razgledavanje samostana i upoznavanje sa životom i poviješću zajednice Milosrdnih sestara sv. Križa. Program duhovne obnove vodile su s. Gita Klobučar i s. Marta Kovačić. Mladi su otišli svojim kućama duhovno osnaženi, sa željom da se ponovno međusobno susretnu na jednom ovakvom ili sličnom susretu.

s. Gita Klobučar i s. Rafaela Jozić

Pripremi svoje srce za Božić

Adventska duhovna obnova za osmašice

U kući Betanija u Đakovu, 29. i 30. studenoga 2025. godine, održana je adventska duhovna obnova za djevojke osmih razreda na temu *Pripremi svoje srce za Božić*. Na susretu je sudjelovalo 26 djevojaka iz Lapovaca, Đakova, Privlake, Brodskog Varoša, Selaca Đakovačkih, Vukovara, Velike Koprivnice, Jankovaca i Vinkovaca.

Tijekom dvodnevna programa naglasak je bio na meditaciji, klanjanju i zajedništvu. Vođenim meditacijama djevojke su imale priliku zastati, utišati se i otvoriti svoje srce Božjoj blizini. Posebno dojmljivi trenuci bili su trenuci klanjanja pred Presvetim, u kojima su u tišini i molitvi mogle predati Gospodinu svoje brige, želje i zahvalnosti. Uz duhovni sadržaj, djevojke su se međusobno povezivale razgovorima, igrama i zajedničkim aktivnostima, stvarajući ozračje povjerenja i radosti. Posjet samostanu omogućio im je da upoznaju način života sestara te otkriju kako se svakodnevica može živjeti u jednostavnosti, predanju i molitvi. Nakon nedjeljne svete mise u đakovačkoj katedrali, ispunjene adventskim raspoloženjem i novim prijateljstvima, djevojke su se uputile svojim domovima, noseći sa sobom poticaj da uistinu pripreme svoje srce za dolazak Božića.

s. Marta Kovačić

Lice tvoje, Gospodine, ja tražim

Duhovna obnova za srednjoškolce i studente

Pod geslom „Lice tvoje, Gospodine, ja tražim” (Ps 27) održana je od 5. do 7. prosinca 2025. godine, u kući za mlade „Betanija” u Đakovu duhovna obnova za srednjoškolce i studente. Program je započeo u petak, u večernjim satima, međusobnim upoznavanjem i uvodnim poticajima, a dan je završio zajedničkim klanjanjem. Subota je protekla u različitim aktivnostima. Naglasak je bio stavljen na obradu teme susreta, o kojoj su mladi imali prilike čuti u predavanju, te poslije o tome razmišljati u osobnom radu i razgovarati s drugima u radu po skupinama. Toga je dana bila priprema i pristupanje sakramentu ispovijedi. Vrhunac subotnjega programa bila je krunica i sv. misa u đakovačkoj katedrali. Subota navečer protekla je u vrlo veselom ozračju –igrama i druženjem mladi su se još više upoznali i međusobno zbližili. I ovaj je dan završen zajedničkim klanjanjem pred Presvetim. Posljednjega dana duhovne obnove mladi su išli na sv. misu u katedralu, a potom su posjetili samostansku crkvu, gdje su imali prilike upoznati se s poviješću i nastankom Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, kao i sa životom sestara blaženica Družbe. Nakon kratke refleksije, zajedničke molitve i ručka, mladi su se uputili svojim kućama. Vjerujemo da će ova obnova pomoći mladima da se što bolje pripreme za slavlje Božića, kao i pomoć na putu odrastanja i sazrijevanja u vjeri.

Program su vodile s. Gita Klobučar, s. Antonia Barišić-Jaman i s. Marta Kovačić, a mladi su došli iz različitih mjesta: Županja, Slavonski Brod, Jarmina, Šiškovci, Ivankovo, Đakovo, Novi Mikanovci, Privlaka.

Marija Belošević | Obilježen dan sv. Elizabete sa studenticama

U četvrtak, 20. studenoga 2025. godine, u zajedništvu sa studenticama koje žive uz samostan na Vrhovcu (Zagreb), obilježile smo blagdan sv. Elizabete Ugarske, zaštitnice Franjevačkoga reda, kao i zaštitnice jednoga od naših dvaju domova za studentice. Program je započeo svečanim klanjanjem pred Presvetim, koje je predvodio prof. Anton Tamarut, a brigu za sviranje i pjevanje preuzele su same studentice. U ozračju tišine i molitve studentice su imale priliku produbiti osobni odnos s Bogom te mu predati svoje molitve i nakane.

Nakon duhovnoga dijela uslijedilo je radosno druženje. Za sve sudionice bila je pripremljena zajednička okrjepa, nakon čega su, u opuštenom i prijateljskom ozračju, nastavile druženje uz igru i razgovore.

s. Franciska Molnar

Dobrotvorni doručak

Socijalno-humanitarna udruga Terezijin krug Đakovo, 29. studenoga 2025. godine, u sklopu manifestacije Svoje gradu za blagdane Grada Đakova, organizirala je „Dobrotvorni doručak“. Dobrotvorni doručak ponuđen svim ljudima dobre volje, u subotu 29. studenoga 2025. godine, od 8 do 10 sati na Gradskoj tržnici – „Đakovačkoj pijaci“. Doručak je bio gratis! Bila je to prilika gdje se moglo kušati slasne zalogaje *chef*-a restorana „Omakase“, Gorana Kuncel!

Socijalno-humanitarna udruga Terezijin krug Đakovo željela je podijeliti ovaj obrok s posjetiteljima za početak došašća u Danima dobrote i solidarnosti. Mali je to znak pažnje i zahvalnosti za dugogodišnju podršku našem humanitarnom djelovanju, a osobito za podršku iskazanu korisnicima Socijalne samoposluge Đakovo! Ujedno, Udruga je podsjetila na važnost odgovornoga postupanja s hranom – da se hrana ne baca, da se pripremaju obroci u količinama koje su doista potrebne te da se višak namirnica uvijek može usmjeriti onima kojima će najviše značiti.

Zahvaljujemo svima koji će i ovoga došašća podijeliti radost predbožićnoga razdoblja s onima kojima je to najpotrebnije, kako bi i oni dostojanstveno proveli nadolazeće blagdane. Svoju dobrotu možete iskazati donacijom namirnica i/ili higijenskih potrepština, koje je potrebno donijeti u Mažuranićevu 8, u prostor Socijalne samopo-

sluge Đakovo. Dobrotvorni doručak bio je prilika za topli ljudski susret i zajedništvo te podsjetnik na važnost brige za bližnje, kao i podsjetnik na solidarnost i humanost u svakodnevnom životu.

Laura Lazić

Duhovna obnova za djevojke u Rijeci

Milosrdne sestre svetog Križa, u prostorima svojega samostana na Sušaku, u Rijeci, ugostile su desetak djevojaka koje su sudjelovale u jednodnevnoj duhovnoj obnovi. Duhovna obnova na temu prijateljstva održala se u subotu, 15. studenoga. Predavanje o prijateljstvu održao je vlč. Dalibor Peričić, župnik Župe sv. Ćirila i Metoda, kojoj samostan sestara pripada. Uslijedila je osama i predavanje o vjernosti, koje je održala s. Marijela Nikolić. Potom je vlč. Dalibor slavio svetu misu i održao klanjanje za okupljene djevojke, nakon čega je uslijedilo druženje i okrjepa.

s. Marijela Nikolić | Kreativni božićni susret

Uoči svetkovine Božića, u subotu, 20. prosinca 2025. godine, u popodnevним satima, Milosrdne sestre sv. Križa u Rijeci organizirale su kreativni susret za djevojke. Nakon okupljanja, započele su radionice izrade ukrasa za Božić, kolačića i pravljenja velikih jaslca. Tijekom susreta bila je prilika za sakrament ispovijedi kod vlč. Dalibora Peričića, župnika Župe sv. Ćirila i Metoda, kojoj pripada samostan sestara. Susret je završio euharistijskim kla-

njanjem na temu „Pokloniti se Isusu s Marijom i radosno ga čekati“. Sudionice su u jednom trenutku klanjanja položile slamu u jaslce i uz molitvu pripremale mjesto za Kristovo rođenje. Na kraju susreta djevojke su sa sobom ponijele božićne kreacije koje su izradivale, ali i duhovne blagoslove za nadolazeće Kristovo rođenje.

s. Amadea Birovljević | Posjet Župi sv. Petra u Petrijevcima

Tijekom vikenda, 22. i 23. studenoga, posjetile smo Župu sv. Petra, apostola, u Petrijevcima. Uz temu „Produbi vjeru” održani su prigodni susreti ispunjeni igrom, molitvom i katehezom s djecom od 1. do 4. razreda, djecom od 5. do 8. razreda te sa srednjoškolcima i krizmanicima. Nakon svih susreta uslijedilo je euharistijsko klanjanje na kojem su sudjelovali i župljani, a animirale su ga sestre. Vrhunac posjeta bilo je nedjeljno euharistijsko slavlje, nakon kojega je upriličeno i kratko druženje.

U radosti i zahvalnosti na otvorenosti i zajedništvu, povjeravamo sve plodove ovoga susreta Gospodinu, moleći da i dalje raste vjera, nada i ljubav u srcima svih župljana.

s. Marijana Šuća

Posjet Pakracu

Tijekom vikenda uz treću nedjelju došašća, 13. i 14. prosinca 2025. godine, Milosrdne sestre sv. Križa posjetile su Župu Uznesenja Blažene Djevice Marije u Pakracu.

U subotu održale su kateheze s djecom trećega, šestoga, sedmoga i osmoga razreda, kojima su nastojale približiti vjeru, potaknuti na razmišljanje i ohrabriti ih u njihovu kršćanskom rastu. U nedjelju ujutro svjedočile su o svojem redovničkom pozivu i životu po zavjetima, dijeleći s vjernicima radost služenja i predanja Gospodinu.

U pastoralnim aktivnostima sudjelovale su s. Samuela Župarić, s. Amadea Birovljević, s. Klara Adžijević i s. Marijana Šuća.

Sestre su izrazile zahvalnost velečasnom Jozi Zoriću, pakračkomu župniku, na srdačnom pozivu, otvorenosti i gostoprimstvu, kao i cijeloj župnoj zajednici na toplom prihvaćanju. Molitva sestara uzdiže se Gospodinu da obilno blagoslovi ovu Župu i sve koji u njoj s ljubavlju grade zajedništvo vjere, nade i ljubavi.

Milosrdne sestre sv. Križa, Đakovo

Adventski posjet Brodskom Varošu

Milosrdne sestre sv. Križa posjetile su Župu Krista Kralja u Brodskom Varošu 13. prosinca 2025. godine. Posjet sestara bio je obilježen trima susretima: s djecom od 1. do 4. razreda, zatim s učenicima od 5. do 8. razreda te s krizmanicima.

Svaki je susret započeo pjesmom i molitvom, nakon čega je uslijedila prigodna kateheza. Djeca i mladi potom su, pitanjima i poticajnim tekstovima, bili pozvani na razmatranje u individualnom i u grupnom radu. Program je dodatno obogaćen društvenim i zanimljivim igrama, a susreti su završavali ponovno pjesmom i molitvom. Svi su susreti bili prožeti duhom došašća i usmjereni na pripremu za Isusov dolazak, potičući sudionike na promišljanje o tome kako se pripremiti za svetkovinu Rođenja Isusa Krista.

Otvorenost, iskrenost i znatiželja sudionika, kao i osmijesi na njihovim licima te poziv da sestre ponovno dođu, svjedoče o tome koliko im ovakvi susreti znače. Na kraju posjeta prevladavali su osjećaji zahvalnosti, zajedništva i radosti, uz obostrano izraženu nadu u ponovno okupljanje. Oratorij su vodile sestre iz Đakova, uz sudjelovanje Marija Vučka, bogoslova koji je na praktikumu u ovoj župi.

Milosrdne sestre sv. Križa

„Bolji okus” u Bjelovaru

U sklopu devetnice Gospi Lurdskej, u Župi Blažene Djevice Marije Gospe Lurdske u Bjelovaru, 7. i 8. veljače 2026. godine s. Samuela Župarić, s. Anđela Sudar, s. M. Sonja Kaurin i s. Antonia Barišić-Jaman održale su katehetski susret za prvopričesnike i krizmanike te Župe, kao i za skupinu djece iz Župe svete Marije Magdalene u Kapeli, uz 5. nedjelju kroz godinu, na temu: „Vi ste sol i svjetlost svijeta!”

Djeca i mladi sudjelovali su u raznolikim sadržajima susreta. Tijekom zajedničke molitve, kratkoga izlaganja, rada u skupinama i igara, sestre su im približile poruku vjere i činjenja dobrih djela – da svijet dobiva „bolji okus” kada činimo dobro te da se dobrota ne skriva, nego poput svjetla postaje vidljiva drugima i vodi ih prema Bogu. Krizmanici su u razgovoru tražili konkretne načine kako biti „sol i svjetlo” u svakodnevnim situacijama, osobito ondje gdje osjećaju „mrak”: u obitelji, školi ili na društvenim mrežama, promišljajući o izborima koji donose više dobra i razumijevanja. Na nedjeljnim misnim slavljinama s. Samuela predstavila je Družbu, a s. Anđela posvjedočila o svojem radu u bolnici. Cijeli susret protekao je u radosnoj i poticajnoj atmosferi.

Nikolina Mandić Gregić | Mir i radost

U kući Betanija, pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, od 9. do 11. siječnja 2026. godine održane su, sada već tradicionalne, duhovne vježbe za žene s temom „Mir i radost“. Na duhovnim vježbama sudjelovalo je trideset žena, različite životne dobi, iz Andrijaševaca, Đakova, Iloka, Ivankova, Meca, Našica, Nuštra, Osijeka, Podravske Moslavine, Samatovaca, Slavonskoga Broda, Starih Perkovaca, Vinkovaca, Vukovara i Zagreba. Tijekom tri dana, pod duhovnim vodstvom sestre Paskale Križan i sestre Rastislave Ralbovsky, radile su na produbljanju svojega duhovnog života, ali i upoznavanju sebe te obnovi duhovne snage i otvorenosti za dar mira.

Program je započeo uvodnim susretom tijekom kojega su se sudionice međusobno upoznale. Sestra Paskala objasnila je izbor teme susreta koju je u razmatranjima vodila citatima iz Novog zavjeta koji u sebi nose naslovne pojmove „mir“ i „radost“. Uz svaki citat dala je vrlo životni osvrt kojim je sudionice potaknula na djelovanje u svojim obiteljima i zajednicama, u skladu s Božjom Riječju. Zatim je uslijedila sveta misa koju je predvodio dr. sc. Grgo Grbešić, koji je sudionicama objasnio važnost tišine za osobni rast, što je bilo vrlo vrijedno, jer se u dijelu duhovnih vježbi trudilo očuvati ozračje tišine. Dio sudionica upravo je tišinu i vrijeme pred izloženim Presvetim Oltarskim Sakramentom izdvojilo kao najplodonosnije vrijeme susreta. Nakon mise, uslijedilo je zajedničko klanjanje koje je predvodila sestra Paskala, uz glazbenu podršku sestre Matee Čelik.

Drugi dan duhovnih vježbi započeo je Jutarnjim hvalama Božanskoga časoslova, a uslijedila je krunica Djeteta Božjega i nastavak razmatranja o miru, vođen novozavjetnim citatima. U 15 sati molila se Krunica Božje-

ga Milosrda, a zatim je sestra Paskala pomogla sudionicama u pripremi za sakrament pomirenja. Svećenici, vlč. Josip Martinović i vlč. Stjepan Sokolović, strpljivo su ispovijedali. Višestruki učinci ovoga sakramenta bili su snažan temelj svima prisutnima za osobni susret s Gospodinom.

Nakon toga sudionice duhovnih vježbi bile su na predstavljanju prijevoda knjige autorice Inge Sprenger Viol: „U svim stvarima pjesma sniva“, Put i sudbina sestre Zdenke Schelingove, koje je održano u samostanskoj crkvi. Tu su imale prigodu upoznati sestru Zdenku, Milosrdnu sestru sv. Križa iz Slovačke, mučenicu komunističkoga režima, zbog spašavanja svećenika. Blaženom ju je proglasio sv. Ivan Pavao II., 2003. godine u Bratislavi.

Uslijedila je sv. misa koju je predslavio mons. dr. Vladimir Dugalić. Kako smo se nalazili uoči Krštenja Gospodinova, mons. Dugalić objasnio je važnost Isusova krštenja za

sve nas. Poseban dar bila je Pričest pod obje prilike. Večernje klanjanje predvodila je sestra Rastislava, a pjevanjem i sviranjem obogatila su ga kandidatice, sa svojom odgojiteljicom sestrom Dorotejom Krešić. Uslijedilo je cijelonoćno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, gdje su se sudionice izmjenjivali svakih sat vremena.

Nedjelja Krštenja Gospodinova bila je posljednji dan duhovnih vježbi, koji je započeo svečanom pjevanom molitvom Jutarnjih hvala u samostanskoj crkvi, zajedno sa sestrama, i svetom misom. Zatim je bio nagovor sestre Paskale o radosti, također vođen citatima o radosti iz Novoga zavjeta. Posebno iskustvo ovoga dana bila je obnova krsnih obećanja za sve sudionice, a za one koje su udane i obnova bračnih zavjeta. Sestre Paskala i sestra Rastislava molile su osobno za svaku osobu uz „duhovnu kumu“, tj. osobu koju je svatko prisutan izabrao među sudionicama.

Duhovne su vježbe završile slavljem rastanka i blagoslovom, tijekom kojega su istaknute dobivene milosti s kojima odlaze svojim obiteljima. Tako smo više puta čuli zahvalu za osobni susret s Gospodinom, za dar života, dobiveni mir, snagu, ohrabrenje, ljubav, zajedništvo, prijateljstvo, ali i želju za povratkom na duhovne vježbe sljedeće godine. Odlazeći svojim obiteljima, odzvanjala je misao sestre Paskale o važnosti zajedničke molitve u obitelji, s naglaskom kako će obitelj koja moli, sigurno opstati.

Zahvala za ove duhovne vježbe ide sestrama koje su omogućile ovaj susret: sestri Paskali koja je vrlo produljeno tumačila Sveto pismo, ali je i svojim sviranjem i humorom oplemenila susret. Također i sestri Rastislavi koja je organizirala cjelokupni susret, ali i unijela veliku radost svojom pjesmom i plesom. Zatim sestri Mariji Klari Klarić, koja je uz pomoć sestre Ive Marije, novakinje, i gđe Katice Matezović, pripremila ukusne domaće obroke, dijeleći s nama svoja osobna iskustva. Zahva-

la ide i sestri Nikolini Nikolić koja je, kao zamjenica provincijalne poglavarice sestre Marije Brizar, pružila podršku sudionicama te im uručila prigodni poklon, a i svim sestrama koje su molile za ove duhovne vježbe, susrele se sa sudionicama duhovnih vježbi tijekom ova tri dana te su njima podijelile iskustvo zajedničke molitve časoslova i slavljenja euharistije.

s. Meri Gotovac

S anđelima došašća do Božića u Jubilejskoj godini

Mjesečni susret udovica, koji se održava svake druge nedjelje u mjesecu, od 15 do 17 sati, održan je 14. prosinca, u predbožićnom ozračju, u Centru Amadea. Tema je obilježena anđelima koji su imenovani na te-

melju poruke evanđelja za dane došašća. Na dolasku, svaka od udovica sjela je uz ime jednoga anđela ispod kojega je bio tekst evanđelja, tumačenje i poruka anđela s određenim imenom. Nakon srdačne dobrodoš-

lice, uz kavu i kolače sestre Natalije Fadiga, voditeljice Centra Amadea, budući da je bila Nedjelja radosti, vodio se tematski razgovor na pitanje: „Kada sam radosna i što me najviše raduje?“ Iz izjava svake pojedine mogla se iščitavati radost zbog iščekivanja Božića, zbog susreta s djecom i susreta s dragim ljudima.

U radnom dijelu susreta sestra Meri Gotovac osvrnula se kratko na Jubilejsku godinu, na mogućnost dobivanja potpunoga oprosta. Glavno težište bilo je na tome da se predstavi važnost anđela glasnika u vremenu došašća, anđela koji su poslani izabranicima Božjim kako bi najavili značajne događaje koji prethode rođenju Isusovu i kako bi objavili njegovo slavno rođenje u Betlehemu. Slušajući Božju riječ na misama zornicama, i nama je Bog svakoga dana slao anđela s određenim zadatkom. Anđela, koji će me dovesti do Božića u Jubilejskoj godini, poslao mi je danas. Uslijedio je samostalni rad s tekstom evanđelja i s porukom anđela koji je svaka dobila. Za vrijeme dijeljenja vjere bilo je zanimljivo slušati kako je svaka dobila anđela koji baš njoj odgovara. Susret je završen božićnom pjesmom *Radujte se, narodi*.

Tiskovni ured | Adventski koncert u katedrali

Adventski koncert u subotu, 6. prosinca 2025. godine, u prvostolnici sv. Petra u Đakovu, održali su Katedralni mješoviti zbor i Zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, kojima su ravnali mo Ivan Andrić i s. Josipa Pavla Jakić, a instrumentalnu pratnju izvodio je mo Vinko Sitarić. U koncert je uveo mr. Stjepan Matezović, duhovnik Bogoslovnoga sjemeništa, pozdravivši sve nazočne te pojasnivši da koncertom počinje proslava Bezgrješnoga začeća BDM, zaštitnice Sjemeništa.

Katedralni zbor otpjevao je Klobučarevu skladbu *Rosite nebesa*, a zatim je katedralna orguljašica s. Josipa Pavla

Jakić odsvirala Klobučarevu orguljsku improvizaciju *Rosite nebesa*. U prvom dijelu koncerta Katedralni zbor još je izveo: M. Praetorius: *Davidov rod je bio*; T. Tallis: *Ti divni kralj si*; *Cithara Octochorda*, harm. F. Dugan: *O Marijo, ti sjajna zornice* i L. Bardos: *Ave, Maris Stella*.

Zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, pod ravnanjem s. Josipe Pavle Jakić, otpjevao je tri skladbe: E. Grieg (prir. R. Kvam): *Ave, Maris Stella*; Z. D. Steele (obr.): *Veni, Emmanuel* i *Akatist Presvetoj Bogorodici*.

U nastavku koncerta Katedralni zbor još je izveo: Gradišćanska, harm. I. Golčić: *Ave, o Marija*; O. Jaeggi: *Salve Mater*; *Cithara Octochorda*, obr. M. Leščan: *Zdravo, Djevice*; G. Bousignac: *Ave Marija* u kojoj je solo dionicu pjevala s. Josipa Pavla. Koncert je završio skladbom Camillea Saint-Saënsa: *Tollite hostias*.

Zahvalna publika, u kojoj su bili brojni poklonici zbor-ske glazbe, svećenici središnjih nadbiskupijski ustanova, bogoslovi, sestre redovnice i đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, velikim su pljeskom nagradili skladno i lijepo pjevanje obaju zborova, solisticu, dirigente i svirača koji su svojim trudom, talentima i glasovima priredili izniman događaj ovoga došašća.

s. Nada Martinković | Anđeli i djelatnici

Provincijalno vodstvo Milosrdnih sestara svetoga Križa, na čelu sa s. Marijom Brizar, provincijalnom poglavaricom, i zajedno sa s. Lovorkom Jukić, provincijalnom ekonomom, okupilo je djelatnike samostana i Dječjega vrtića „Sunčev Sijaj – Nazaret” na tradicionalno božićno čestitanje, 23. prosinca 2025. godine, u Dvorani duhovnih vježbi, u provincijalnoj kući u Đakovu. Nagovor je održala s. Meri Gotovac na temu *Anđeli naši svagdašnji*.

Na početku se s. Meri osvrnula na tri jubileja protekle, 2025. godine: *Jubilej ili Sveta godina 2025., 800 godina „Pjesme brata sunca” sv. Franje Asiškoga i 200. obljetnica rođenja bl. majke M. Terezije Scherer*. Podsjetila je na važnost Pomirenja i molitve potpunoga oprost. Uz filmski i scenski prikaz djelatnici su mogli doživjeti prisutnost anđela, a posebno uz svjedočanstvo s. Meri. U programu su sudjelovale kandidatice koje su uprizorile „Anđela služenja”, „Anđela smirenja” i „Anđela nadahnuća”, te prenijele djelatnicima ohrabrujuću poruku, kao i poticaj na važnost svakodnevne osobne molitve, meditacije, čitanja Svetoga pisma i euharistije.

Nakon programa, djelatnici su se uputili u samostansko blagovalište gdje im se, uz prigodnu okrjepu, obratila s. Marija Brizar. Zahvalila je svima na suradnji te je svakomu osobno uputila božićnu čestitku i darovala prigodan poklon.

s. Rastislava Ralbovsky | Oživljavanje božićnoga otajstva

Predbožićni susret za osobe s invaliditetom

Predbožićni susret za osobe s poteškoćama u razvoju, njihove roditelje i prijatelje ove je godine privukao rekordno velik broj sudionika, oko 270, od toga 160 osoba s invaliditetom. Susret je 20. prosinca 2025. g. organizirao Dom duhovne pomoći Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, u suradnji sa Župom Svih svetih, i već tradicionalno ima regionalni karakter. Sudjelovale su: Zajednica iz Ivankova, udruga „Duga” iz Semeljaca, udruga „Neven” iz Đakova, zajednice Vjera i Svjetlo iz Sl. Broda, Vinkovaca, i Osijeka i drugi sudionici iz Đakovštine. Po prvi put došli su i iz osječkog Centra „JA kao i TI”, a ove godine u većom broju pristigli su i iz susjedne Vojvodine: iz župe Bikovo i udruge „Pontis” iz Subotice. Najbrojniji su bili članovi Terapijske radionice sv. Josipa i zajednice Vjera i Svjetlo iz Đakova.

Susret je započeo euharistijskim slavljem koje je predslavio đakovački nadbiskup, dr. Đuro Hranić, koji je prije toga obišao cijelu dvoranu i osobno pozdravio svakog sudionika, pri čemu su osobitu radost pokazala djeca, jer ga dobro poznaju kao svojega prijatelja. S njim su koncelebrirali vlč. Alojz Kovaček, župnik Župe Svih svetih u Đakovu, ujedno nadbiskupijski povjerenik za osobe s invaliditetom, i vlč. Dominik Ralbovsky, župnik u Bikovu, uz asistenciju bogoslova. Nadbiskupova propovijed osobito je dirala srca roditelja i bila im je ohrabrenje u njihovim životnim teškoćama. Poruka je Božića, rekao je Nadbiskup, da Bog stanuje ondje gdje ga puste unutra. A tko ga pusti unutra, tomu daje toliko snage i hrabrosti da taj više ne mora doživljavati život kao

mjesto u kojem se od njega previše traži i očekuje. Zato je Božić tako lijep blagdan, zaključio je Nadbiskup. Misa se odvijala uz štalicu, „anđeli” su bili oko oltara, a „pastiri” i „kraljevi” među narodom u dvorani. Tako je simbolika betlehemskoga događaja bila očita. Lijep ugođaj stvaralo je sviranje i pjevanje dječjega zbora Župe sv. Klare iz St. Mikanovaca, koje je predvodila s. Natanaela Palić.

Nakon misnoga slavlja članovi nedavno osnovane udruge „Pontis”, karitativnoga odjela Župe Marije Majke Crkve u Subotici, pod vodstvom Mirele Tot, izveli su pjesmu „Zahvalna tebi”, uz ples i glazbu, što je sudionike jako oduševilo.

Slijedilo je oživljavanje božićnoga otajstva uz pučku pjesmu: „Sunašce tone, anđeli zvone, Božić, Božić!” koja dočarava ono što u našim obiteljima činimo na Badnjak. Tu spada svečani stol, bor, žito, svijeće i, svakako, slama. U pjesmi se sve to opjeva: kad sunce zađe, anđeli zvone, zvjezdice kliču, vatra se pali, kolač se reže, pšenica veže, svijeće pale, jabuke donose, a k tome zvončići neumorno zvone: Božić! Božić! Tu su u središtu jaslice s Isusom, Marijom, Josipom, tu je i magarac i vol, tu su pastiri s ovčicama. Tu su obvezno i anđeli, a onda i tri kralja. Pjesma to vrlo živo

opisuje, a sve su to djeca oživljavala uz simbole. Najdirljivije je bilo kad se u štalici pojavila Sv. obitelj, Josipa i Marije sa živim djetetom. Sve je to bio protkano božićnim pjesmama, u kojima su svi mogli dati oduška svojoj radosti.

Ta se radost prelila i na daljnje slavlje. Slijedio je domjenak na kojem je poslužena pizza, koju svake godine daruje nadbiskup Đuro, te kolači koju su darovali župljani Kuševca, s filijalama Ivanovci i Tomašanci, zatim zajednice Vjera i Svjetla iz Osijeka i mnogi drugi dobročinitelji.

Božićnomu veselju doprinio je i tamburaški KUD „Sloga” iz Satnice Đakovačke koji uvijek rado dolaze jer znaju da ova djeca jako vole tamburice, pjesmu i ples. Na kraju susreta podijeljeni su paketići koje već četvrtu godinu zaredom šalje Zajednica hrvatskih žena iz Münchena, na čelu sa Zdenkom Pravdić.

Velik broj prijavljenih sudionika zahtijevao i veći angažman oko organizacije. Tu su se velikodušno založili članovi Terapijske radionice sv. Josipa Milosrdnih sestara sv. Križa, pod vodstvom s. Marije Klare Klarić. Sve veći broj onih koji žele doći na ovaj susret pokazuje da evanđeoski duh, kojim susret odiše, ima svoju osobitu privlačnost.

Katehetski ured | Seminar za odgojitelje u vjeri

ĐAKOVO (TU) – Seminar za odgojitelje u vjeri Đakovačko-osječke nadbiskupije održan je u Đakovu 6. prosinca 2025. godine u Stručno-razvojnom centru Dječjega vrtića „Sunčev sjaj-Nazaret“. Seminar su zajednički organizirali Nadbiskupijski katehetski ured i Stručno-razvojni centar. Tema je bila *Blagodati i izazovi današnjega odgojiteljskog poziva*.

Susret je započeo molitvom i glazbenom točkom koju su izvele prof. glazbe s. M. Svjetlana Paljušević i magistrica umjetnosti s. Josipa Pavla Jakić., a uvod u seminar i pozdravne riječi uputile su predstojnica Katehetskoga ureda dr. sc. Teta Rezo i ravnateljica Dječjeg vrtića „Sunčev sjaj-Nazaret“ s. Jelica Đuzel, dipl. kateheta specijalist. Dobrodošlicu u ime Družbe Milosrdnih sestra svetoga Križa izrekla je s. Doroteja Krešić, savjetnica provincijalne poglavarice.

Magistrica psihologije Ivana Perišić Juzbašić, stručna suradnica u Osnovnoj školi Ivana Kozarca u Županji, inače je u edukaciji za kognitivno-bihevioralnog terapeuta, majka četvero djece, u očekivanju petoga djeteta, održala je predavanje o temi *Odgoj danas – između obitelji, odgojitelja i društva*. U izlaganju je psihologinja Perišić Juzbašić navela kako kriza odgoja nije novina našega vremena, odgoj je oduvijek bio zahtjevan zadatak, jer pomaže djetetu postati zrela i stabilna osoba. Pozivajući se na psihologa Uriea Bronfenbrennera, koji je rekao da je „najvažnije za dijete da netko bude lud za njim“, naglašavajući time važnost stabilnih i privrženih međuljudskih odnosa, predavačica je naglasila da se ti odnosi danas ne događaju izolirano, nego su uklopljeni u određene sustave, koncentrične krugove koji se šire oko djeteta i na njega utječu. Tu se misli na mikrosustav, međusustav, egzosustav, makrosustav i kronosustav, u čijem okruženju dijete odrasta.

Psihologinja Ivana navodila je brojne primjere iz osobnoga iskustva roditeljstva i rada u školi, ističući kako je današnjoj obitelji uistinu teško odgajati, jer su se dogodile promjene u samoj strukturi obitelji, gdje je gotovo nemoguće definirati obitelj uslijed svih raznolikosti obiteljskih situacija, od tzv. kalendarskih, zatim rastavljenih obitelji, samohranih roditelja...

„Heterogenost obitelji, ubrzani tempo života doveo je do jako smanjenog zajedničkoga vremena koje roditelj provodi s djetetom. Uloga se očeva promijenila, ali i sve je veća svijest o dječjim pravima i potrebama, što je dovelo do promjene djetetove pozicije u odgoju“, naglasila je predavačica. Dijete nije više pasivni primatelj, nego sukonstruktor vlastitoga odrastanja. Dogodile su se i velike promjene u roditeljskim stilovima, preplavljenost literaturom i edukacijama o odgoju djece, a s druge strane odgojitelji se bore kao s vjetrovačama sa svim oblicima popustljivoga odgoja. Predavačica je istaknula važnost intuitivnoga prepoznavanja roditelja

kako se postaviti u odnosu prema djetetu i pomoći mu razvijati psihološku otpornost koja je nužna za stvarni život. Kao zaključak psihologinja Perišić Juzbašić izdvojila je da rješenja treba tražiti na više razina, ne samo u obitelji, ne samo u pojedincu, nego uključiti i umrežiti više institucija te je navela primjer dobre prakse suradnje dječjega vrtića i obližnje osnovne škole u kojoj radi. Drugo predavanje, pod nazivom *Odgojitelj – Božji suradnik u su-stvaranju djeteta, graditelja čovječanstva*, održala je ravnateljica Dječjega vrtića „Sunčev sjaja-Nazaret“ i voditeljica Stručno-razvojnog centra s. Jelica Đuzel.

Predavanje je potaknulo odgojiteljice na promišljanje o ulozi odgojitelja u svjetlu duhovne i antropološke dimenzije djeteta, polazeći od načela pedagogije Marije Montessori i kršćanskoga shvaćanja čovjeka. Dijete se promatra kao Božji dar i graditelj čovječanstva, a odgojitelj kao Božji suradnik u procesu oblikovanja njegove osobnosti. Predavačica je stavila naglasak na poslanje odgojitelja u vjeri te na potrebu prepoznavanja Božjega lica u svakom djetetu. Sestra Jelica također je istaknula, pozivajući se na riječi blagopokojnoga pape Franje: „Kada se sagnemo nad jedno dijete, sagnemo se zapravo nad budućnošću. Dijete nije prazna ploča, nego aktivni graditelj sebe, a odgojitelj stvara potrebno okruženje koje treba biti tiho, odmjereno i poticajno, okruženje u kojem će dijete živjeti slobodu unutar okvira odgovornosti.“ Odgojitelj je svjedok evanđeoske ljubavi i tako stvara ozračje povjerenja, slobode i mira. Stručnim i duhovnim refleksijama te osobnim iskustvima iz vrtićke prakse, odgojiteljima je upućen poziv na obnovu prvotnoga zova i radosti odgojiteljskoga poziva.

Nakon predavanja odgojitelji su imali priliku postaviti pitanja i iznijeti svoja iskustva, a nakon okrijepe, spomenute predavačice vodile su dvije radionice: *Psihološka otpornost odgojitelja – Kako se brinuti o sebi dok se brinemo o drugima?* i *Božje lice u djetetu – izvor našega poziva*. Susret je završio u radosnom ozračju, molitvom i pjesmom.

Tekst i fotografija: Ivan Vuković

Sjećanje na Peru Ivanišića Crnkovačkog – spoj teologije i glazbe, u čast 125. obljetnice rođenja

U predvečerje Dana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, 5. studenoga 2025. godine, održan je svečani program „Sjećanje na Peru Ivanišića Crnkovačkog”. Svečanu večer pozdravnim govorom otvorio je dekan prof. dr. sc. Ivica Pažin, upućenim nadbiskupu, pomoćnom biskupu, provincijalnoj poglavarici Milosrdnih sestara sv. Križa, profesorima, svećenicima, studentima i svim okupljenima. U svojem obraćanju dekan Pažin izrazio je radost zbog zajedničkoga okupljanja povodom Dana fakulteta i 125. obljetnice rođenja prof. dr. Pere Ivanišića Crnkovačkog, ugledna teologa, svećenika i glazbenika. Istaknuo je kako ova večer nije samo prisjećanje na njegov život, nego i slavlje njegove teološke i glazbene ostavštine. Naglasio je da je Ivanišić „glazbu pisao ne kao glazbenik, nego kao teolog”, stvarajući iz dubine vjere sklad koji spaja teologiju i umjetnost.

U prvom dijelu večeri, magistar Drago Marković održao je izlaganje o životu i djelovanju Pere Ivanišića Crnkovačkog koji je obilježio đakovačku teološku školu u prvoj polovici 20. stoljeća. U svojem govoru istaknuo je Ivanišićev doprinos dogmatskoj teologiji i njegovu pionirsku ulogu u ekumenskim istraživanjima te povezanost vjere i kulture u njegovu teološkom promišljanju. Osobito je naglasio njegovu sposobnost da spoji znanstvenu ozbiljnost i duhovnu dubinu, kao i razumijevanje glazbe kao jezika teologije i sredstva evangelizacije. Predavanje je završilo osvrtom

na trajnu vrijednost Ivanišićeva djela koje, unatoč vremenskoj distanci, ostaje nadahnuće suvremenim teolozima i vjernicima.

U drugom dijelu programa, maestro i profesor Ivan Andrić predstavio je glazbeni opus doktora Pere Ivanišića Crnkovačkog, istaknuvši ga kao najznačajnijeg crkvenoga glazbenika koji je djelovao u Đakovu u prošlom stoljeću. U svojem predavanju prikazao je Ivanišićev put od školovanja u Osijeku i Rimu do službe regens chori-a u đakovačkoj katedrali, gdje je svojim radom uvelike obnovio liturgijsku glazbu. Posebnu je pozornost posvetio njegovu skladateljskom stvaralaštvu, koje broji više od stotinu sakralnih kompozicija – od misa i moteta do pučkih popijevki – ističući njihovu jednostavnost, melodioznost i pastoralnu pristupačnost. Andrić je podsjetio i na Ivanišićevu poznatu „Pučku misu”, vjerojatno prvu skla-

danu na službeni liturgijski tekst na hrvatskom jeziku, te naglasio njezinu trajnu vrijednost u crkvenom pjevanju. Predavanje je zaključio osvrtom na suvremene napore očuvanja i popularizacije Ivanišićeva opusa, spomenuvši izdanje CD-a „Kad je Isus u mom sreću”, s izborom njegovih skladbi.

U drugom dijelu programa zbor Bogoslovnoga sjemeništa i zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, uz instrumentalnu pratnju mr. sc. Vinka Sitarčića, izveli su niz skladbi Pere Ivanišića, donoseći publici dojmljiv glazbeni uvid u njegov bogat sakralni opus.

P. S. Za nas, sestre, bilo je zanimljivo doznati da je dr. Ivanišić skladao „pjesme koje one mogu pjevati”, upravo za nas, za sestre. Tomu opusu pripadaju pjesme: „Križu, zdravo” i „Misa majke Terezije”.

Josip Drenjančević

365 dana za život – u Đakovu

Đakovo je prvi grad u Hrvatskoj koji, u sklopu inicijative 40 dana za život, Hrvatska, počinje bdjeti svakoga dana za prestanak pobačaja u našoj Domovini. Simbolično, počeli smo na prvu nedjelju došašća, koja je početak nove crkvene godine, i na blagdan sv. Andrije, apostola, „Prvopozvanoga”, 30. studenoga 2025. godine. Zahvalni Gospodinu na ovoj milosti, s molitvom počinjemo u 14 sati, uz blagoslov svećenika. Za svoj molitveni sat možete se dogovoriti s voditeljem Josipom Drenjančevićem. Pozivamo najhrabrije i najodvažnije, bez obzira na vremenske uvjete, a to Đakovčani jesu! Vidimo se na mjestu bdijenja!

s. Nada Martinković

Blagoslov vinograda u Trnavi

Nakon blagoslova vinograda Đakovačko-osječke nadbiskupije u Trnavi, u četvrtak, 22. siječnja 2026. godine, na blagdan sv. Vinka, đakovačko-osječki pomoćni biskup Ivan Ćurić blagoslovio je vinograd i voćnjak Milosrdnih sestara sv. Križa u Trnavi. Svojom prisutnošću blagoslov su uzveličali vlč. Nikola Klemen, tajnik, profesori Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu, poglavari Bogoslovnoga sjemeništa, nekoliko svećenika i sestre zajednice u Trnavi: s. Julija Veselovac, kućna poglavarica, s. Danimira Barbarić i s. Ulrika Marija Bence.

s. Amadea Birovljević/Nikolina Cvitković

Događanja u Centru Amadea

Kao što znamo, u Centru *Amadea* puno se toga događa i stalno se obnavljaju moždane vijuge, potiče se na radost i zajedništvo te se srce otvara Bogu. Iz bogatog repertoara zanimljivosti izdvajamo predbožićnu zajedničku fotografiju i događanja u 2026. godini, a sadržaj je preuzet s portala *Facebook* Udruge:

9. siječnja: Nastavak zajedničkoga hoda u svakodnevici Dnevnoga boravka krenuo je. Danas smo imali zajedničku svetu misu i blagoslov kuće kako bismo u novu godinu krenuli s Gospodinom i bili blagoslov jedni drugima.

13. siječnja: Za danas nam je naša Dora pripremila kviz u kojem smo uživali i testirali opće znanje. Bilo je napeto, a oba natjecateljska tima zaslužila su veliku pohvalu.

20. siječnja: Imali smo čast ugostiti Mariju Gačić, autoricu slikovnice "Baka Katica kreatorica". Marija nam je predstavila svoje djelo, a naši korisnici, potaknuti pričom, s radošću su dijelili svoja iskustva.

22. siječnja: Ako vam je promaknulo, jučer je bio Međunarodni dan zagrljaja. Mi smo ga obilježili, kako drugačije nego u zagrljaju, a nastavili smo dijeliti radost sudjelujući u ra-

dionici u kojoj smo otkrivali što nas čini vrijednima i posebnima.

28. siječnja: Kreativna srijeda - hvala dragoj volonterki Mateji na osmišljavanju i provedbi radionice, a svima ostalima na asistenciji i sudjelovanju. Iz fotografija je vidljivo da su se na radionici bojali različiti crteži.

29. siječnja: Razvijanje fine motorike i kreativnosti - na današnjoj radionici koju je vodila naša Nevenka. Izrađivali smo cvijeće od žice i najlon čarapa.

2. veljače: Uz današnji blagdan Svjećnice, uz svijeće i pjesmu imali smo malo hodočašće našoj dragoj Gospi.

6. veljače: Povodom Prvoga petka u mjesecu, slavili smo svetu misu, a zatim smo blagoslovili novo vozilo za prijevoz korisnika

13. veljače: Ususret Valentino-vu, prijateljski zagrljaj, lijepa riječ, osmjeh..., sve to čini naše zajedništvo ljepšim i radosnijim.

16. veljače: Danas su nam u posjetu bili dragi prijatelji iz Udruge *Ozana*, koja provodi Program za mlade i odrasle s intelektualnim teškoćama. S njima smo obilježili i maskenbal te im zahvaljujemo na posjetu, na ugodnom društvu i radosnom zajedništvu.

Melanija Kopic

Vijesti iz Donjeg Miholjca

„Mala polnoćka“ u Donjem Miholjcu

U župnoj crkvi sv. Mihaela Arkandela, u 20 sati, župnik vlč. Josip Antolović slavio je misu bdijenja „Malu polnoćku“. Prije početka svete mise upriličena je priredba tijekom koje su djeca izvodila prigodne božićne recitacije i pjesme. Djecu su uvježbale i pripremile s. M. Kristijana Kolić i s. Ana Cvitanušić. Pjevanje na svetoj misi animirao je Dječji župni zbor „MIR“. Svetu misu polnoćku slavio je župnik i u ponoć.

Okupljanje Hrvata iz Mađarske u Harkanju

Na svetkovinu Bogojavljenja svetu misu u župnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Harkanju, u Mađarskoj, predvodio je donjomiholjački župnik vlč. Josip Antolović, u zajedništvu s vlč. Ladislavom Rantom, župnikom u Harkanju. Liturgijsko pjevanje animirao je župni mješoviti zbor, pod vodstvom orguljašice s. M. Kristijane Kolić te dirigentice Silvije Ježić Knežević.

Već se tradicionalno na Bogojavljenje u Harkanju okupljaju Hrvati iz Mađarske, zajedno sa svojim predstavnicima, na lokalnoj i državnoj razini. Usljedio je koncert božićnih pjesama župnoga zbora te večera i druženje domaćina i gostiju.

Anamaria Reba, kandidatice

Korizmene kateheze u Starim Mikanovcima

Na poziv župnika vlč. Ivana Lenića, u subotu, 21. veljače 2026. godine, tri kandidatice održale su katehezu djeci u Starim Mikanovcima, uz pratnju s. M. Natanaele Palić, koja inače djeluje u župi kao voditeljica crkvenoga pjevanja. Ovom katehezom kandidatice su uvele djecu u vrijeme korizme. U kratkoj prezentaciji objasnili su im smisao korizme te kako se odricanjem, molitvom i dobrim djelima mogu pripremiti za slavlje Uskrsa. Nakon prezentacije uslijedio je kreativni dio. Djeca nižih razreda u križ na plakatu zalijepila su ruke izrezane od papira, u koje su napisala svoje molitve i ukasila ih. Učenici viših razreda izradili su svoj 'štit vjere', u kojem su opisali svoju vjeru te su svoja iskustva vjere podijelili u skupinama.

Kateheza i kreativni rad bili su djeci poticaj da u ovoj korizmi koračaju s Isusom na njegovu križnom putu sve do radosti Uskrsa. Susret je završio molitvom i pjesmom te kratkim druženjem.

Samo odvažno naprijed u
dobru! Uzmite danomice
svoj križ!

bl. majka M. Terezija Scherer

s. Branimira Bedeničić | Dijamantni jubilej u Zagrebu

U kapeli Marijina doma, u samostanu Milosrdnih sestara svetoga Križa u Zagrebu, 31. siječnja 2026. godine, obilježeno je 60 godina redovničkih zavjeta, nakon duhovnih vježbi koje je predvodio fra Stipo Kljajić, OFM.

Dijamantni jubilej proslavile su s. Adela Bednjanić, iz Župe Pohođenja Blažene Djevice Marije, Vrbica, i s. Vincencija Slišković, iz Župe Svih svetih, Đakovo. Duhovne vježbe, koje je cijeloga tjedna nadahnuto predvodio fra Stipo Kljajić, ponovno su potaknule sestre na radosno življenje franjevačkoga poziva - donoseći u ovoj, Jubilejskoj godini sv. Franje Asiškoga, kojom se obilježava 800. obljetnica njegova preminuća, osobitu ljubav prema Božjoj riječi - i na vjerno nasljedovanje Isusova puta.

U propovijedi don Antun Tamarrut naglasio je kako je redovnički život dar i poziv, prožet molitvom, zajedništvom i služenjem, a u samom središtu toga poziva nalazi se Isus Krist. Pohvalio je sestre, s. Adelu i s. Vincenciju, za njihovu dugogodišnju vjernost, istaknuvši da njihov jubilej snažno ohrabruje cijelu zajednicu na radosno življe-

nje vjere. Osvrćući se na evanđeoski odlomak dana, istaknuo je kako se oni koji pripadaju Bogu ne boje, kao što se ni sestre ne boje potpuno se darovati i ustrajati u tom staležu cijeloga života. Svojim životom one su poput gorućih grmova, postavljenih usred svijeta, a koji daju predokus Kraljevstva Božjega i na njega upućuju.

Provincijalna poglavarica, s. Marija Brizar, koja je primila zavjete naših jubilarnih sestara, zajedno s provincijalnim savjetnicama, s. Dragicom Ivkić i s. Dubravkom Medak, svojim je sudjelovanjem obogatila ovo slavlje. Organizacijom proslave slavlju su poseban doprinos dale i kućne poglavarice dviju zajednica na Vrhovcu u Zagrebu, s. Suzana Babić i s. Finka Tomas. Sve su sestre s radošću sudjelovale u ovom svečanom i zahvalnom događaju.

s. Nada Martinković

Dijamantni jubilej u Đakovu

U kapeli Doma sv. Josipa, nakon duhovnih vježbi, koje je predvodio fra Robert Perišić, OFM, 14. veljače 2026. godine, tijekom sv. mise u 7 sati, dijamantne jubilarke proslavile su svoj jubilej. Šezdeset godina zavjeta obilježile su s. Dominika Zec, s. Danimira Barbarić, s. Gracija Petrič, s. Hermila Klasnić, s. Damjana Janjić, s. Berlinda Tomrecaj i s. Edita Zorić. Dijamantne zavjete sestara primila je s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, a u slavlju su sudjelovale sestre iz provincijalnoga vodstva i s. Lucija Kopic, kućna poglavarica u zajednici Doma sv. Josipa.

U svojoj je propovijedi, između ostaloga, fra Robert poručio slavljenicama: „Sigurno ste, drage sestre jubilarke, ovih dana razmišljale o svojoj prošlosti, o svemu što se događalo, o svemu što ste prolazile, svemu što ste doživjele. Sigurno ste se sjetile puno lijepih i radosnih trenutaka, ali ste se sjetile i križevnih trenutaka, i muka,

i nevolja kroz koje ste prolazile. I možda ste se upitale: ‘Pa kako sam to sve uspjela?’ Zna se kako se uspijeva. Uspijeva se onda ako se daje Bogu da nas vodi za ruku, ako znamo Bogu povjeriti svoj štap i onda kad nam je u životu najteže. Bog će nas podići iz svake palosti, iz svake muke, iz svake nevolje. Bog će nas ohrabriti u svakom našem strahu, izbaviti nas iz svake naše tjeskobe, samo ako se damo voditi, kako smo

ovih dana u duhovnim vježbama razmišljali, i ako ljubimo beskrajno i bezgranično, njega ponajprije, a onda i sve one koji nas okružuju. A Gospodin će nam u evanđelju reći i to da moramo i sami sebe ljubiti. A ljubiti sebe znači vjerovati, ljubiti sebe iskreno, znači ljubiti Boga i svojega bližnjega.”

Sestrama čestitamo i pratimo molitvom njihove hrabre korake starije dobi, moleći za nova duhovna zvanja.

Milosrdne sestre sv. Križa | Počasna nagrada s. Josipi Pavli Jakić

Sestra Josipa Pavla Jakić nagrađena je 9. prosinca počasnom nagradom austrijskog Ministarstva za žene, znanost i istraživanje. Svečanost, na kojoj je odlikovano 50 najboljih diplomskih i magistarskih završnih radova s 36 austrijskih sveučilišta i veleučilišta, održana je u Auli znanosti u Beču. Sa Sveučilišta za glazbu i primijenjenu umjetnost u Beču, koji ima preko 3000 studenata, sestra Josipa Pavla bila je jedina nagrađena.

Godine 2019. sestra Josipa Pavla upisala je preddiplomski studij Crkvene glazbe na Sveučilištu za glazbu i primijenjenu umjetnost u Beču, koji je završila 2022. godine s odličnim uspjehom (Mit Auszeichnung). Na diplomskom studiju usmjerava se na tri područja: gregorijaniku, orgulje i improvizaciju te vođenje zbora i ansambala. Iako studijski program Katoličke i evangeličke glazbe predviđa specijalizaciju u dva smjera, njoj je – kao iznimno nadarenoj studentici – odobren upis i trećega smjera. Diplomski studij također završava s odličnim uspjehom i dodatnom oznakom: *Mit Auszeichnung*.

Jedan od glavnih uvjeta za završetak diplomskih specijalizacija bio je pisani diplomski rad, u kojem se sestra Josipa Pavla posvetila temi *Gregorijanski koral* i improvizacija, nastojeći odgovoriti na pitanje kada se vokalna improvizacija prvi put počinje primjenjivati u gregorijanskom koralu. Iako je improvizacija vještina stara koliko i glazba sama, ona je i dalje nedovoljno istraženo područje, što je čini trajno privlačnom i poticajnom za daljnja proučavanja.

U radu je potvrđeno da je improvizacija imala važnu ulogu u nastanku i razvoju gregorijanike. U središtu rada nalazi se umjetnička izvedba improvizacije na temu gregorijanskog napjeva *Alleluia Regnavit Dominus*, koja je pod njezinim vodstvom izvedena i snimljena 26. svibnja 2023. godine u sklopu koncerta *Orguljska improvizacija i gregorijanika*.

Obrana diplomskih specijalizacija obuhvaćala je internu i javnu komponentu, pri čemu su javne obrane bile oblikovane kao koncerti. Specijalizaciju iz gregorijanike obranila je koncertom *Beati pauperes (Blaženi siromašni)*. Specijalizaciju iz vođenja zbora i ansambala obranjena je dirigiranjem *Bachova Magnificata BWV 243 i Mozartova Vesperae solennes de confessoribus KV 339*. Specijalizaciju iz orgulja i improvizacije uspješno je obranila svečanim koncertom, koji je uključivao koncertnu improvizaciju na zadane teme komisije te izvedbu djela iz orguljske literature.

Na temelju izvanrednih akademskih postignuća, izvrsne izvedbe svih koncerata i stručnog, originalnog diplomskoga rada, sestri Josipi Pavli Jakić dodijeljena je ova državna nagrada uz novčani iznos od 3.000 eura, i to na prijedlog Sveučilišta za glazbu i primijenjenu umjetnost u Beču.

U ime ministrice Eve-Marie Holzleitner, nagrade je uručio gospodin Heribert Wulz, mag., koji je dobitnicima uputio dojmive riječi zahvalnosti i priznanja:

„Današnji laureati uspjeli su s velikim zanosom, unutarjom predanošću i ustrajnošću ispuniti visoke zahtjeve ove

nagrade: svi završni ispiti na preddiplomskom i diplomskom studiju položeni su s najvišim uspjehom; kvaliteta i originalnost diplomskoga rada u potpunosti su dostojne ovoga priznanja, a studij je završen u redovitom roku.

Ova počasna nagrada više je od priznanja – ona je izraz zahvalnosti i dubokoga poštovanja. Trebaju nam ljudi koji preuzimaju odgovornost, koji hrabro koračaju naprijed široka pogleda, ne gubeći iz vida vrijednost zajedništva. Upravo za to se zalažu ovogodišnji dobitnici. Ovakvi uspjesi nisu sami po sebi razumljivi – za njih su potrebni motivacija, ustrajnost i čvrsto unutarnje uvjerenje da se nešto može postići. Ova nagrada donosi i nadu da ovi uspjesi nisu završetak, nego početak novih umjetničkih i znanstvenih putova. Neka vas ohrabri na vašem daljnjem putu i neka bude znak za naše društvo i zajednicu.”

Ovoj svečanoj dodjeli nazočile su s. Dragica Ivkić, savjetnica Provincijalonga vodstva Milosrdnih sestara sv. Križa u Hrvatskoj provinciji i s. Francesca Fritz, savjetnica Provincijalnoga vodstva Milosrdnih sestara sv. Križa Provincije Srednja Europa.

Ova nagrada za sestru Josipu Pavlu je kao kvalificiranu crkvenu glazbenicu veliko priznanje za sve ono što je do sada postigla. Ovo nije samo osobno priznanje, nego i priznanje studijskom programu Crkvene glazbe, kao i samoj crkvenoj glazbi u Austriji. Nada se da će ovo priznanje imati i utjecaja na crkvenu glazbu u Hrvatskoj gdje sestra Josipa Pavla već aktivno djeluje u službi katedralne orguljašice u Đakovačkoj katedrali; voditeljica je crkvene glazbe u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu. Uz to je i stručna suradnica Ureda za crkvenu glazbu Đakovačko-osječke nadbiskupije i predaje na Nadbiskupijskoj glazbenoj školi. Od ove jeseni radi i kao nastavnica orgulja u Glazbenoj školi Josipa Runjanina u Vinkovcima. Sestra Josipa Pavla je prije svega zahvalna dragom Bogu, a tako i svakoj dobroj osobi koja joj je pomogla na ovom putu usavršavanja. *Soli Deo gratia et gloria.*

s. Dafina Maksuti | Susret sestara s privremenim zavjetima

O temi „Autoritet je dar od Boga” održan je susret Milosrdnih sestara sv. Križa s privremenim zavjetima, od 28. do 30. studenog 2025. godine u Đakovu. Voditeljica juniorata s. Gabrijela Tea Damjanović pripremila je predavanja i vježbe kojima su sestre produbile shvaćanje zavjeta poslušnosti, a podnaslovi su obuhvaćali razumijevanje uloge i odnosa raznih autoriteta, osobito crkvenoga i redovničkoga. Propitivanjem o sukobima s autoritetom, sestre su promišljale o situacijama uspješnosti riješenih sukoba, kao i o „maskiranim” identitetima koji prikrivaju stvarni odnos prema autoritetu. Uz vlastite Konstitucije, primjer i Pravilo sv. Franje osobito je pridonijelo razumijevanju teme. Susret je obogaćen zajedničkim razmatranjem Božje Riječi, klanjanjem Presvetomu Oltarskomu Sakramentu i molitvom *Akathistos* - Isusu Kristu, Stvoritelju i Svedržitelju.

Sv. misu sestre su slavile zajedno sa sestrama iz Doma sv. Josipa i ostajale su, kod zajedničkoga stola, u susretu s njima.

s. Nada Martinković

Primanje u kandidaturu

Na treću nedjelju došašća, 14. prosinca 2025. godine, aspirantice Monika Barat iz Srijemske Mitrovice i Dora Poljarević iz Punitovaca, uz molitvu Srednjega časa, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova u Đakovu, ušle su u kandidaturu Milosrdnih sestara sv. Križa. Svoju želju za primanjem u kandidaturu izrekle su pred s. Marijom Brizar, prov. poglavaricom, i pred sestrama iz samostanskih zajednica. Slijedilo je primanje znaka Tau. Svoju molitvu predanja i zahvalnosti Monika i Dora izrazile su pjesmom „Sva moja radost ti si, Gospode”, uz Dorinu pratnju na tamburici. Time je započelo jedno novo razdoblje njihove pripreme za služenje Bogu i bližnjima u redovničkom životu. Cijela zajednica, molitvom i žrtvom, prati pripravnice na započetom putu.

Obredu su nazočile sestre iz provincijalnoga vodstva, iz Provincijalne zajednice, Doma bl. majke Terezije, iz zajednice Doma sv. Josipa, iz Novicijatske formativne zajednice, kao i sestre Postulatske formativne zajednice: s. Doroteja Krešić, kućna poglavarica i voditeljica Postulatske formativne zajednice, s. Rita Ljevar i s. Nada Martinković, zajedno s ostalim kandidaticama.

s. Nada Martinković | Uoči došašća

U okviru susreta osoba posvećenoga života đakovačke regije, u četvrtak, 27. studenoga 2025. godine, u Dvorani za duhovne vježbe samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, vlč. dr. Ivan Benaković, nadbiskupijski povjerenik za biblijski pastoral, profesor biblikuma i pastoralni suradnik Župe Preslavnoga Imena Marijina u Osijeku te Župe Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Sarvašu, održao je predavanje vezano uz prvu nedjelju došašća. Velečasnog Benakovića pozdravila je i dobrodošlicu mu je izrazila s. Jelena Kovačević, povjerenica za osobe posvećenoga života đakovačke regije.

Uz evanđelje 1. nedjelje došašća (Mt 24, 37-44) predavač je istaknuo važnost spremnosti na bdijenje, molitvu i duboki odnos s Bogom, a također i ulogu posvećenih osoba koje su pozvane: „obasjati ovaj svijet onostranošću“, biti ponizne i mudre. Obratio se i sestrama u Domu sv. Josipa, koje su u svojim bolesničkim sobama također slušale predavanje. Povezao je njihovu situaciju u kojoj se nalaze - u zadnjem razdoblju svojega života, gdje će se uskoro ispuniti ono za što su živjele i na što su mislile tijekom svojega života - s vremenom došašća u kojem iščekujemo da ćemo dočekati ono čemu smo se nadali.

U daljnjem razmišljanju predavač je istaknuo kako je evanđelist Matej krenuo iz svakodnevnih događanja naroda Božjega te uputio kako je važno krenuti iz svakodnevice redovničkoga života i preispitati kakvo je naše zajedništvo – živimo li zaista zajedno ili samo jedni pored drugih. Podsjetio je zatim na događaje u kojima je Bog u teškim vremenima zahvatio u ljudsku povijest kako bi „popravio“ ono što mi ljudi ne možemo: potop koji se spominje u ovom evanđelju, vrijeme rata, kada je poslao anđela u Fatimi, te primjer svetaca koji su doživljavali vlastitu tamu, slabost i krhkost, ali su se prepustili Božjemu svjetlu koje dolazi tamo gdje mi ne znamo, i dopustili su da on u njihovu životu čini velika djela.

Osvrnuvši se na Jubilejsku godinu, Godinu nade, predavač je poručio da u vremenu, kad mnogi ljudi zbog neznanja žive u strahu i u nekim svojim iluzijama kako će izgledati taj Kristov dolazak, mi vjernici „čekamo ponovni Kristov dolazak ne sami, nego zajedno s Kristom, i ne bez njega, već živeći sakramentalni život i vjerujući njegovoj preobražavajućoj riječi“ te nemamo razloga bojati se. Mnoge ovisnosti imaju svoj temelj u frustriranosti koje proizlaze iz

vlastite povrijeđenosti i sprječavaju nas da povjerujemo u snagu Božjega Duha. U vremenu virtualnih susreta, pozvani smo društvene mreže i sredstva komunikacije koristiti kao instrumente, a ne kao sredstva koja nas čine praznima i nezadovoljnima; pozvani smo tražiti istinske vrijednosti i nikad ne biti zadovoljni svojim odnosom s Bogom, uvijek željeti više, i više biti s njim, naglasio je vlč. Benaković.

Pozvao je sestre da zastanu i bdiju u ovom došašću te njeguju istinsku povezanost s Bogom u molitvi i klanjanju, predajući cijeli svoj život njemu koji je tu, živ i stvaran; svjesne da je ovo pokorničko vrijeme u kojem smo pozvani pomiriti se s Bogom te u naše ljudske misli upisati Božje misli. „Mi već sada stvaramo ono što je sv. Pavao rekao – *novoga čovjeka* – koji se rađa u starom tijelu u kojem živimo. Koliko budemo više prijanjali uz to novo tijelo, koje izgrađujemo iznutra, jer vanjski se čovjek raspada (2 Kor 4, 15), bit će nam lakše otići s ovoga svijeta“, rekao je predavač.

Dok se i u ovom vremenu došašća sestre okupljaju zajedno s vjericima na mise zornice, sjetit će se adventske slike iz ovoga predavanja: „Što je misa zornica? Ideš Kristu, da zajedno s Kristom dočekaš njegov ponovni dolazak. Misa je središte, na zornicu dolazimo po mraku. A kad zornica završi, ideš u svjetlo, ideš u dan, ideš u radni dan.“ Nakon promišljanja slijedilo je klanjanje koje je također vodio vlč. Benaković. Uz sestre zajednica vezanih uz samostan, sudjelovale su i sestre iz Središnjih nadbiskupijskih ustanova.

To je prvi element ostavštine koji nam je Franjo ostavio: siromasi i raspeti Krist kao temeljne polazišne točke našeg kršćanskog gledišta na život. Zaboraviti na to i živjeti na drugačiji način znači dopustiti da naše zvanje franjevac i franjevki, naša istinska pokora odnosno naše evanđeosko obraćenje nestane.

Iz Pisma generalnih ministara Franjevačkoga reda za 2026. godinu

Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije

Predbožićni susret redovnica u Zagrebu

Predbožićni susret redovnica i članica ustanova posvećenoga života i družbi apostolskoga života sa zagrebačkim nadbiskupom mons. Draženom Kutlešom održan je u dvorani „Vijenac” Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u četvrtak 18. prosinca 2025. godine.

Nadbiskup Kutleša poručio je kako je svaka od sestara pozvana „biti dionica puta pripremljena za Gospodinov dolazak. Možda se čini da su vaše molitve skrivene, vaši dani neprimjetni, vaša djela mala. Ali, Bog hodi tim putovima. Ni jedan korak ljubavi nije izgubljen, ni jedna suza nad svijetom nije uzaludna. Poruka Ivana Krstitelja i danas odzvanja svakom zajednicom koja diše vjekom: ‘Pripravite put Gospodinu!’ Svaka vaša molitva za Crkvu i svijet, svaka riječ utjehe, svaki čin ponizne ljubavi u konačnici pripremlja put za Gospodinov konačni

dolazak u slavi. Naše poslanje nije veliko u očima svijeta, ali jest kraljevsko u očima neba jer upravo kroz male, ravne, čiste putove naših srca Kralj slave još uvijek dolazi.”

Hrvatska redovnička konferencija

Održana mjesečna duhovna obnova za redovnice u Rijeci

U nedjelju, 9. studenoga, u dvorani Nadbiskupskoga doma u Rijeci održana je mjesečna duhovna obnova za redovnice Riječke nadbiskupije.

Izlaganje na duhovnoj obnovi održala je doc. dr. sc. s. Krista Mijatović, SCSC. Sestra Krista govorila je o temi „Ljepota s druge strane pogleda. U spomen Onoj koja je sva lijepa”. U izlaganju je bilo govora o kriterijima ljepote tijekom povijesti, o odnosu suvremenoga društva prema ljepoti te o posvećenom životu i ljepoti u kontekstu krjeposti Blažene Djevice Marije.

Sudionice duhovne obnove potaknute su da u vlastitom svagdanu otkrivaju tragove Božje ljepote koja doslovce „svjetluca svuda oko nas”. Anonimni autor knjige „Oblak neznanja”, piše: „Čežnja za Bogom i njegovom Ljepotom ima u sebi veću vrijednost, čini veću radost Bogu i svetcima, više pomaže tvojemu duhovnomu rastu, na veću je korist tvojim prijateljima, živima i pokojnima negoli bilo što drugo što radiš.” Posvećene su osobe kao „zrake i zrcala božanske ljepote”, pozvane da ih Marija uvodi u razmatranje ljepote Kristova Lica. Tko boravi u Marijinoj blizini, osjeća kako ona u njemu oblikuje Krista.

Duhovnu obnovu moderirao je povjerenik Riječke nadbiskupije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskog života, vlč. Goran Casalonga.

Brankica Lukačević

Adventska obnova redovnika i redovnica brodske regije

Adventsku duhovnu obnovu za redovnike i redovnice Slavonskobrodske regije predvodila je u subotu 13. prosinca 2025., u Spomen-domu sluge Božjega Josipa Stadlera, u Brodskom Vinogorju, s. Marina Piljić, služavka Maloga Isusa.

Pozdravnu riječ nazočnim sestrama Slavonskobrodske dekanata iz četiriju družbi: Služavkama Maloga Isusa, Uršulinkama, Milosrdnim sestrama sv. Križa i Karmelićankama Božanskoga Srca Isusova te redovnicima, fra Ivanu Crnkoviću, OFM, i o. Paolu Abass Karmoh Karimu, CSSp, uputila je na početku voditeljica Povjerenstva za osobe posvećena života Slavonskobrodske regije s. Lidija Vuksanović, karmelićanka.

U prigodnom predavanju, naslovljenom „Snaga dobrog djela – karizmatičko poslanje Služavki Maloga Isusa” s. Marina promišljala je o ljubavi prema Malom Isusu koju njezine susestre nastoje živjeti iz dana u dan, u duhu njihove karizme i poslanja. Zapitavši se kako snagom dobrog djela možemo zajedno graditi dublje zajedništvo te rasti u izgradnji Kraljevstva Božjega među nama i u svijetu, na početku je naglasila: „Snaga dobrog djela napose je izražena u evanđeoskoj ljubavi. A apostolsko djelovanje sestara Služavki Maloga Isusa proizlazi iz evanđeoske misli: ‘Što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite.’ (Mt 25, 40) Ovaj evanđeoski tekst određuje i sve oblike našega karizmatičkog djelovanja. Da bi dobro djelo bilo snažno, veoma je važno uspješno spojiti molitveni život i karitativno-socijalni te odgojno-obrazovni rad. Dakle, snaga za dobro djelo najprije se prima u molitvi, a potom se preobražava u pokret.”

U nastavku je spomenula duhovnu ostavštinu sluge Božjega Josipa Stadlera, utemeljitelja Družbe kojoj pripada, ustvrdivši kako uvijek iznova vrijedi promišljati o poticajima za nova istraživanja radosnijega i velikodušnijega služenja Isusovoj najmanjoj braći – napuštenima, siromašnima i bolesnima. Naglasivši kako su redovničke zajednice pozvane i imaju prvotnu zadaću učiniti vidljivom tajnu Utjelovljene Ljubavi, ustvrdila je kako su za to potrebni svjedoci, kao što su Stadler i pokojne redovnice njihove Družbe.

Promišljajući o učincima dobrih djela, istaknula je kako dobro djelo nije samo vanjski čin pomoći, već je ono odraz ljubavi koja prebiva u čovjekovu srcu. „Ono je poveznica između Boga i čovjeka, ali i između čovjeka i njegova bližnjega. To je trenutak kada postajemo Božje ruke u svijetu. Zbog toga, po karizmatičkom daru, imamo snagu posredovati Božje milosrđe, bûditi nadu u bližnjima i

pokazivati da Ljubav uvijek ima lice i ruke. U duhovnom smislu, snaga dobrog djela ne mjeri se učincima koje svijet vidi, nego plodovima koje donosi u srcu. Čineći dobro, čovjek se pročišćuje, oslobađa sebičnosti, ponosa i ravnodušnosti. Dobro djelo oblikuje dušu, pretvara ju u plodno tlo na kojem niče mir, blagost i poniznost. Svako djelo ljubavi, žrtve i praštanja otvara prostor Bogu da djeluje kroz nas”, rekla je s. Marina i podsjetila na Stadlerove riječi kojima se vodio i na to poticao druge: „Imaj prema Bogu srce djetinje, prema bližnjem srce majčinsko i prema sebi srce sudačko.”

Pojašnjavajući kako se gradi povjerenje i zajedništvo u svakodnevici i u zajedničkom životu, kada činimo dobro, naglasila je kako su to poniznost i služenje koje se očituje u nasljedovanju Maloga Isusa u jednostavnosti i ljubavi, apostolska aktivnost koja je prepoznatljiva u spajanju molitvenoga života i karitativnoga rada, zajedništvo koje se ogleda u življenju redovničkoga života u sestrinskoj zajednici te odgojno i pastoralno djelovanje koje je svjedočanstvo evanđeoskih vrijednosti.

„Svako dobro djelo jednostavna je i moćna istina. Njezina snaga dolazi od samoga Boga i svako dobro djelo, bilo veliko ili maleno, nosi u sebi Božju prisutnost. U njemu se skriva ljubav i u ljubavi se odražava lice Onoga koji nas je stvorio, a to potvrđuje i jedna od meni dragih Stadlerovih izreka: ‘Ljubav je dragulj čija cijena nadilazi sve.’ Ljubav je samo nebo jer, kad nju imamo, onda cijelo Presveto Trojstvo silazi u srce naše. Dopustimo Bogu da se posluži našim rukama da bi dotaknuo i ublažio tuđu bol, našim srcem da bi ugrijao tuđe srce i našim riječima da bi probudio nadu tamo gdje je nestala, da bi pokazao razumijevanje, dao podršku i ohrabrenje. Dobro djelo djelo je vjere, a kada ga posređujemo bližnjima, nešto se mijenja, ne samo u drugima nego i u nama samima. Ono nam pročišćuje dušu, smekšava srce i otvara ga za milost. Tek tada

shvaćamo da nismo mi ti koji darujemo, već smo mi oni koji primamo, jer u svakom činu ljubavi Bog je nazočan. A to nam potvrđuje i sluga Božji Josip Stadler kad kaže: 'Isus je naš najveći dobročinitelj, naša utjeha, naša radost, naše pouzdanje, naša jedina nada, naš savršen spas', zaključila je na kraju s. Marina. Preporučila je nazočnima

da pročitaju snažno svjedočenje o dobrim djelima Gorana Hillera, u njegovoj knjizi „Ispovijest zarobljenika”.

Nakon predavanja slijedila je meditacija kao ispit savjesti pod nazivom „Osoba do tebe” autora H. L. Myersa. Svećenici su sestrama bili na raspolaganju za ispovijed. Druženje uz agape nastavili su u prostorijama samostana, u konobi sv. Josipa.

s. Viktorija Šimić | Molitva i djelovanje protiv trgovine ljudima

Više od desetljeća Milosrdne sestre svetoga Križa dan 25. studenoga obilježavaju kao Dan promišljanja i molitve usmjerene na suzbijanje trgovine ljudima, i to na razini cijele Kongregacije. Tako su i ove godine, u utorak 25. studenoga 2025. godine, u Đakovu, u provincijalnoj kući, kao i u svim ostalim zajednicama u Hrvatskoj i na Kosovu, u duhovnoj povezanosti sa svim Milosrdnim sestrama svetoga Križa diljem svijeta, obilježile taj Dan.

Večer uoči, 24. studenoga, sestre su molile radosna otajstva krunice, s uvodima koji su povezivali pojedino otajstvo s posebnom nakanom za ljude uključene u trgovinu ljudima. Molile su i za žrtve, i za trgovce djecom, mladima i odraslima, kao i za one koji ih iskorištavaju.

Slijedio je molitveni susret u samostanskoj crkvi Pre-svetoga Srca Isusova, pod motom: „Nositelji NADE – zajedno protiv trgovine ljudima”.

Kroz riječ, molitvu i pjesmu sestre su promišljale, molile i osluškivale. Slušajući nekoliko konkretnih životnih priča preživjelih žrtava, koje su podijelile svoja strašna, prebolna iskustva, sestre su mogle čuti nešto od onoga kroz što sve pojedine žrtve trgovinom ljudima prolaze: borbe i nade, snove, prijevare i svakodnevno trpljenje koje zna godinama trajati.

Pred kraj molitvenog susreta, predstavnica svake zajednice u Đakovu, zapalila je svjećicu pred oltarom kao znak NADE. Taj plamen svijeće predstavlja zajedničku NADU – svjetlo koje nikakva tama ne može nadvladati. Sestre, nositeljice nade, i dalje žele nositi to svjetlo kao izraz suosjećanja i solidarnosti za sve zarobljene, ponižavane i iskorištavane.

Molitveni susret završile su mišlju: „U trenutcima obeh-shrabrenja zbog događanja oko nas i u svijetu, znajmo se spustiti u Božje dubine i probuditi u sebi NADU koja će nam pokazati pravi put.”

Osim trajne molitvene podrške, koju sestre pružaju žrtvama, sestra Viktorija, koordinatorica Hrvatske Provincije za djelovanje protiv trgovine ljudima, nastavlja preventivno djelovati tamo gdje se pokaže zanimanje za tu pretešku temu.

Nakon imenovanja Nadbiskupijskom povjerenicom sestre Viktorije Šimić, SCSC, i dopisa nadbiskupa mons.

dr. Đure Hranića župama i školama, uslijedilo je nekoliko poziva iz škola.

Prvi je posjet bio 9. listopada 2025. godine Osnovnoj školi i Župi sv. Ane u Slakovcima, i to zahvaljujući odličnoj suradnji vlč. Krešimira Iljazovića, župnoga upravitelja, i ravnatelja Osnovne škole, Zvonimira Markote, prof. mentora. U popodnevним satima održana je radionica s učenicima 6., 7. i 8. razreda u školi, a predvečer istoga dana predavanje u crkvi sv. Ane, prije večernje sv. mise, nakon čega je slijedilo klanjanje za žrtve i za prestanak trgovine ljudima.

U Osnovnoj školi fra Bernardina Tome Leakovića, u Bošnjacima, 23. listopada 2025. godine održane su dvije radionice: jedna za učenike 7. razreda i druga za dva 8. razreda.

Ubrzo nakon toga, 27. listopada 2025. g. tri su radionice održane u Osnovnoj školi Josipovac (Osijek) za dva sedma i za dva osma razreda.

Posjet Osnovnoj školi u Gorjanima uslijedio je 7. studenoga 2025. g., gdje su radionicom obuhvaćeni učenici 6., 7. i 8. razreda.

Dana 10. studenoga 2025. g. bio je posjet prvoj srednjoj školi i to Strojarskoj tehničkoj u Osijeku. Jedna je radionica održana za dva prva razreda, a zatim jedna radionica za tri četvrta razreda, odnosno za maturante. Radionice su održane na satima vjeronauka i etike. Nakon radionica, kojima su nazočili župnik grkokatoličke župe Krista Kralja u Osijeku i vjeroučitelj u toj školi, o. Ljubomir Sturko,

zatim drugi vjeroučitelji, pedagoginja škole i knjižničarka. Bilo je zanimljivo čuti kako su učenici oduševili svoje učitelje aktivnim sudjelovanjem u radionicama. Izvješće je objavljeno na stranici škole: <https://ss-strojarska-tehnicka-os.skole.hr/kolika-je-cijena-ljudskog-zivota/> gdje se među ostalim može pročitati:

„Uz promišljanje o dostojanstvu, svetosti i nepovredivosti ljudskoga života upoznali su se i s likom i djelom sv. Bakhite (svetice zaštitnica žrtava trgovine ljudima (ujedno i sama žrtva) i prva redovnica u Europi s afričkoga tla). O sv. Bakhiti objavljena je i knjiga te ju je knjižničarka, na preporuku nastavnice Lucije, dodala na popis knjiga za nabavu za školsku knjižnicu.”

U Osnovnoj školi Mate Lovraka u Županji već su prošle dvije školske godine održavane radionice za učenike osmih razreda. Kako se smanjuje broj učenika, dana 20. studenoga 2025. g., održana je radionica za učenike 7. i 8. razreda. Više o tom posjetu može se vidjeti u izvještaju Dominika Hudolina, pedagoga škole, na poveznici: <https://os-mlovraka-zu.skole.hr/radionica-o-trgovini-ljudima-za-ucenike-7-i-8-razreda/>

Prvi put ove godine dvije radionice održane su i u Osnovnoj školi Bartola Kašića u Vinkovcima, i to u četvrtak 27. studenoga 2025. g.. To je 20. škola po redu u kojoj se održavaju navedene radionice.

Posljednja je škola u prvom polugodištu školske godine 2025./2026., u kojoj se 1. prosinca planiraju radionice preventivnoga djelovanja protiv trgovine ljudima, Osnovna škola u Gunji.

Ove školske godine (2025./2026.) radionice su obuhvatile otprilike 100 učenika srednje škole i preko 240 učenika osnovnih škola.

Dodajmo i to da je krajem listopada 2025. godine objavljen podcast o trgovini ljudima, koji je u razgovoru sa s. Viktorijom Šimić, SCSC, snimio Mario Kobaš, voditelj Evangelizacijske zajednice VEZ sv. Antuna iz Vinkovca. Podcast se može pogledati ovdje: <https://www.google.com/search?q=sestra+viktoria+trgovine+ljudima&sca>

U studenom 2025. godine emitirana je i emisija o trgovini ljudima na Radio Mariji, koju je pripremila s. Amadeja Birovljević, SCSC, razgovorom sa sestrom Viktorijom. Može se poslušati ovdje: <https://www.radiomarija.hr/index.php/programi/arhiv-emisija/pojedinosti%20doga%C4%91aja/8007/-/ja-sluzim-bogu-emisija-milosrdnih-ss-svetoga-kriza-borba-protiv-trgovine-ljudima-gosca-s-viktoria-simic-ur-i-vod-s-amadea-birovljevic>

Neka nam Gospodin pokaže prave načine djelovanja prema slobodi svih ljudi; prema radosti i punini života svake osobe.

s. Hana Nikollaj | Svjedočanstvo s. Smilje Micaković

Duhovna obnova klera na Kosovu održana je 13. prosinca 2025. godine. Sestra Smilja Micaković bila je pozvana održati predavanje toga dana.

U svojem izlaganju sestra Smilja, s jednostavnošću i dubinom, svjedočila je o vlastitom redovničkom životu, o putu vjere te o brojnim izazovima kroz koje je prolazila tijekom godina, živeći redovnički poziv s vjernošću, žrtvom i ljubavlju prema Bogu i Crkvi. Njezino svjedočanstvo dotaknulo je srca prisutnih te je postalo izvor duhovnoga nadahnuća i ohrabrenja.

Nakon predavanja, neki od sudionika iskoristili su priliku i postavili su pitanja sestri Smilji, osobito se osvrćući na njezino životno iskustvo, duhovnu snagu u vremenima kušnji te na način na koji ju je vjera vodila u svakoj fazi njezina života. Neki su dali i svjedočanstva o njoj. Na kraju je prizrensko-prištinski biskup, mons. Dodë Gjergji, uručio sestri Smilji priznanje kao znak zahvalnosti za njezin dragocjeni doprinos u služenju Crkvi. Zahvalni smo preuzvišenomu gospodinu Biskupu na ovom priznanju i poštovanju koje je iskazao sestri Smilji, kao i svim Milosrdnim sestrama svetoga Križa, čime je

izrazio da cijeni naše služenje, predanost i tiho, ali plodno svjedočanstvo u životu Crkve.

Mira Bošnjaković | Srebrni jubilej otočke Frame

Pod geslom „Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno” (Lk 10, 41-42), Frama Župe sv. Antuna Padovanskoga u Otoku u subotu, 7. veljače 2026. godine, dala je ili obnovila obećanja i proslavila dvadeset i pet godina svojega djelovanja. Slavlje je bilo još značajnije jer se, evo, dogodilo u Jubilejskoj godini sv. Franje. Sve je započelo prije dvadeset i pet godina na inicijativu fra Flavijana Šolca (1933.-2017.), a u Župi je inicijativa objeručke prihvaćena. I tako već dvadeset i pet godina! Obećanja je dalo i obnovilo deset obećanika.

Prije početka misnoga slavlja nazočne framaše i njihove voditelje, časne sestre i redovnike, pozdravio je i zaželio im dobrodošlicu i ugodan boravak u Župi domaći župnik preč. Antun Knežević, izražavajući radost što se okupio ovako veliki broj mladih.

Svečano koncelebrirano misno slavlje vodio je fra Vinko Brković, duhovni asistent Osječkog područnog bratstva i duhovni asistent Frame Našice, a suslavila su, uz domaćega župnika, još tri redovnika. Naslanjajući se na misna čitanja, fra Vinko je rekao: „Riječi današnjeg čitanja podsjećaju nas da će nam se Bog dati jedino ako budemo znali drugima davati sebe. Poručuje nam Isus: ‘Vi ste svjetlo svijeta! Vi ste sol zemlje!’ Vi to doista jeste jer tako kaže Isus. Ako smo mi sol zemlje, onda je pitanje kako smo to postali. Ili, ako smo svjetlo svijeta, tko nas je zapalio! Bog nas je odredio da budemo sol zemlje i svjetlo svijeta. Sol je važna! Ona čuva hranu, daje joj okus. Ali ona je metafora i za nas, za naš karakter. U Starom je zavjetu sol bila simbol Saveza, a to je ostala i u kršćanstvu. Bog se veže s čovjekom svojim Savezom, a čovjek mora paziti da održi taj Savez, svoju vezu s Bogom. Stoga sol ne smije obljutaviti. Sol je naša osobnost, naš identitet, naša vjera. Ako obljutavi sol u nama, gubimo identitet, a s nama i Crkva gubi značenje, gubi svoje poslanje. (...) Tu je i svjetlost! Svjetlo je put. Mi smo pozvani od Boga da drugima budemo svjetlo.

s. Ksenija Franjo

Duhovna obnova redovnica vinkovačke i vukovarske regije

Uoči blagdana Prikazanja Gospodinova u hramu – Svijećnice, u subotu 31. siječnja 2026. godine, u Župi Kraljice svete Krunice u Vodincima, okupilo se dvadesetak sestara vinkovačke i vukovarske regije na duhovnu obnovu. Susret je započeo u 15 sati, u pastoralnom prostoru Župe. Predavanje je održao domaći župnik Ivan Lenić, izlažući poruku pape Lava XIV. redovnicima. Župnik Lenić potaknuo je sve redovnice da budu svjeće koje svijetle, kao što je i Papa naglasio. Nakon zajedničkoga promišljanja o Papinoj poruci, uslijedilo je zajedničko druženje. Duhovnu obnovu sestre su nastavile klanjanjem i molitvom Presvetom Oltarskom Sakramentu za nova redovnička zvanja, a zaključile ju misnim slavljem, koje je predvodio župnik Lenić u vodinačkoj crkvi.

Darivanjem sebe, i tvoja će svjetlost zasjati. Biti vjeran svojem pozivu, biti svjetlo sebi, drugima, svojim u obitelji, u župi... To možemo uspjeti samo s Isusom jer je on Svjetlo Svijeta, on će nam pokazati put. Želimo s vama slaviti vaš jubilej u ovoj Jubilejskoj godini sv. Franje Asiškoga, podijeliti milost s braćom našom koja su gladna tople riječi. Treba ostati vjerran danomu obećanju i živjeti u skladu s Pravilima sv. Franje, s kojim je sve i započelo. Jer, čuli smo u prvom čitanju: ‘Dadeš li kruha gladnomu, nasitiš li potlačenoga, tvoja će svjetlost zasjati u tmini i tama će tvoja kao podne postati’”, zaključio je fra Vinko.

Na kraju misnoga slavlja domaći župnik zahvalio je gostima što su svojom nazočnošću uzveličali ovo slavlje: framašima iz Našica, Đakova, Vinkovaca, Sikirevaca, Borovo Naselja, Vukovara, Slavnskoga Broda, Osijeka - Tvrde, Belišća, Požege. Posebnu zahvalnost izrazio je redovnicima i redovnicama, asistentima framaških skupina te asistentici otočke Frame, s. Rafaeli Jozić, koja je pripremila i organizirala ovo slavlje. Slavlje framaškoga jubileja završilo je scenskim prikazom o životu biblijskih sestara Marije i Marte, koji je pripravila s. Rafaela Jozić.

s. Marija Karla Ivanović

Blagoslov kipa i proslava spomendana bl. fra Alojzija Palića

Uoči spomendana hrvatskoga blaženika fra Alojzija Palića, 19. veljače 2026. godine, u župnoj crkvi sv. Nikole u Janjevu, u svečanom misnom slavlju blagoslovljen je kip bl. fra Alojzija, kao trajan znak njegove prisutnosti i zagovora među vjernicima Janjeva. Nakon obreda blagoslova uslijedila je procesija s kipom oko crkve.

Vjernici su se za ovu milosnu proslavu pripremali devetnicom, na kojoj je sudjelovao velik broj hodočasnika iz Hrvatske, podrijetlom iz Janjeva, uključujući i rodbinu

blaženoga fra Alojzija Palića, te tako očitujući zajedništvo vjere i duhovnu povezanost.

Na sam spomendan, 20. veljače, svečano misno slavlje predvodio je vojni kapelan Hrvatskoga kontingenta KFOR-a vlč. Josip Kešinović, u zajedništvu sa župnikom vlč. Matejem Palićem. Velečasni Josip u propovijedi je istaknuo primjer bl. fra Alojzija Palića, njegovu vjernost Kristu i spremnost na žrtvu.

Neka zagovor bl. fra Alojzija prati sve obitelji Janjeva i sve one koji su raseljeni po Hrvatskoj, da u kušnjama ostanu postojani u molitvi, te u ljubavi međusobno povezani.

fotografije: Marija Brkić

s. *Christiane Jungo, Ingenbohl* | Razgovor s majkom M. Terezijom

Pitanja su iz današnjega vremena, a odgovori su uzeti iz takozvanoga „Izvještaja savjesti“ majke M. Terezije. Napisala je to 1867. godine, na molbu ispovjednika, dr. Carla Berlagea.

(Dr. Carl Berlage kasnije je postao upravitelj katedrale u Kölnu i poslao je knjižicu s bilješkama sestri Adelheid Scherer, nećakinji majke M. Terezije, 1907. godine. Danas se nalaze u Arhivu Generalne uprave.)

Napomena: Pravopis je djelomično prilagođen današnjemu vremenu.

◆ *Majko M. Terezijo, recite nam, molim Vas, nešto o svojem podrijetlu i ranom djetinjstvu.*

Moji su roditelji bili siromašni. Rođena sam 31. listopada 1825. godine, u Meggenu, Kanton Luzern, i krštena sam pod imenom Ana Katarina. Kada sam napunila šest godina, izgubili smo našega dobrog oca. Bilo nas je šestero malodobne djece, a ja sam bila treća po starini. Budući da majka nije bila toliko vješta i ekonomski kompetentna kao otac, smatralo se da bi bilo bolje prodati kuću i imanja, pobriniti se za stariju djecu, a samo mlađu ostaviti s majkom. Tako se dogodilo da, baš na dan sprovida dobrog oca, napustim roditeljski dom i pođem rođacima.

◆ *Dakle, jeste li imali teško djetinjstvo?*

Moji su me rođaci redovito slali u školu, na vjeronauk, i odgajali su me u poslušnosti. Bila je tu i sposobna, i vrlo stroga sluškinja koja me upućivala u kućanske poslove i sve što je bilo korisno za žensku osobu, koliko se već moglo očekivati od djeteta. Rođaci su vrlo voljeli glazbu pa su se u kući održavale probe, često su dolazili drugi ljudi u posjete i ponekad se održavao ples, prema čemu sam ubrzo razvila veliku sklonost, te sam plesala kad god mi se ukazala prilika. Bila sam kod rođaka od svoje 6. do 16. godine. Bila sam izvanredno vesela i sretna, stoga spremna na sve vrste dječjih šala. Bila sam također vrlo razdražljiva i često sam se tako ponašala prema slugama i prema kolegama iz razreda. Također sam voljela lijepu odjeću i uživala u komplimentima. Mjesto Meggen bilo je selo prilagođeno školi. U to vrijeme nisu sve djevojčice u Švicarskoj mogle ići u školu.

◆ *Jeste li bili uzorna učenica?*

Pod nadzorom učiteljice u školi sam bila marljiva, ali inače pričljiva i rastresena. Uvijek sam nalazila djevojčice koje su bile sličnih osobina kao i ja. Učiteljica je bila još vrlo mlada i blaga, što sam iskoristavala, zajedno s drugima iz razreda.

◆ *Što se dogodilo nakon što ste otišli iz škole?*

J. Leonz Meyer, mjesni župnik, kojega sam često posjećivala, jer se moja starija sestra tamo školovala, bio je jako zabrinut za mene, kao i moja draga majka, i moj stariji brat i sestra, jer su vidjeli živahnost i taštinu i znali su

koliko volim glazbu i ples. Stoga su tražili način kako me odvesti od rođaka. Odveli su me sestrama Milosrdnicama u Luzern. Otišla sam vrlo nerado, bez riječi. Trebala sam steći više vještina u kućanskim poslovima, osobito u kuhanju itd., postati još vještija.

◆ *Jeste li voljeli biti u bolnici u Luzernu?*

U početku mi je bilo teško stalno gledati i slušati samo duhovno i uvijek imati pred očima bolesne i siromašne. Također su me živcirali propovjednici koji su propovijedali protiv plesa, i tako. Ali, milost je ubrzo prevladala. Nakon kratkoga vremena rado sam bila tamo, a počela sam se i više moliti. Bila sam opet vedra i sretna.

◆ *Jeste li imali kakve planove za budućnost?*

Neki su mislili da trebam ići u samostan, za što ja nisam imala želje. Drugi su smatrali da bih se trebala udati, što pogotovo nikad nisam namjeravala. Mislila sam da je djevičanski način života u svijetu lijep i uzvišen. Čini se da je dragi Bog imao nešto drugo u planu za mene.

◆ *Mogu li pitati što želite time reći?*

Bilo je to u srpnju 1944. godine. Išla sam s prijateljicom na hodočašće u Rigi (Rigi Klösterli) i u Marijansko svetište u Einsiedeln. U Einsiedelnu sam počela razmišljati o redovničkom životu, ali nisam to htjela i odbacila sam takve misli. Ispovjednik mi je dao zadatak moliti se i žrtvovati sve u svakodnevnom životu kako bih prepoznala svoje pravo zvanje. Otišla sam kući i učinila tako te sam u kratkom vremenu čvrsto odlučila poći putem redovništva, i to u neki aktivni redovnički red.

Majka i dijete, skulptura Rolfa Brema, spomen-obilježje u čast majke M. Terezije u Meggenu

◇ *Jeste li razmišljali o sestrama u bolnici?*

U to su vrijeme u sirotištu u Luzernu bile Sestre Božje Providnosti iz Francuske koje su mi se jako svidjele pa mi je ispovjednik savjetovao da se prijavim kod njih, a one su mi dale svaku nadu da ću biti primljena. Ubrzo nakon što sam predala molbu da me prime, moj ispovjednik došao je k meni i rekao mi da jedan kapucin, otac Teodozije, osniva sličan institut u Švicarskoj, pa mi je savjetovao da ne idem u Francusku, već da za početak ostanem u svojoj zemlji.

◇ *Što se dogodilo nakon toga?*

Budući da mi se svidjela ta ideja, zamolila sam svog ispovjednika, oca Eduarda, kapucina, da piše ocu Teodoziju u Altdorf, nakon čega sam odmah zamoljena doći na razgovor, koji se dogodio 5. listopada 1844. godine. Nakon kratkoga ispita iz školskih predmeta, bila sam primljena. Dobila sam dvije mogućnosti: ići u Menzingen u proljeće 1845. godine, gdje je trebao biti osnovan Institut, ili otići u Francusku kod uršulinki u Freiburg (Breisgau) na obuku. Budući da mi je bilo vrlo važno istovremeno s obukom upoznati se s redovničkim životom i svetim pravilom, te se smjestiti na mjesto gdje sam željela svoj život posvetiti Bogu, radije sam odmah odabrala Menzingen.

◇ *Kako su ostali oko Vas reagirali na Vašu odluku?*

Kad sam se vratila kući, naišla sam na druge preprjake, jer su gotovo svi smatrali da ne bih trebala nastaviti s tim pothvatom, tvrdeći da se sada u Švicarskoj ukidaju samostani, pa će biti nemoguće osnovati novi institut. Moja majka, mjesni svećenik, zapravo svi koji su bili uključeni u to, nisu htjeli imati ništa s tim; čak su mi prijetili da mi ne će dati novac za to itd. S druge strane, ljudi su bili skloni podržati neki drugi samostan. Nitko me nije savjetovao, osim ispovjednika i oca Laurenza u Einsiedelnu. Bilo je teško, ali Bog mi je pomogao tako što su potpuno promijenili mišljenje oni koje sam kao maloljetna morala slušati, tako da su se u kratkom vremenu složili kad su vidjeli da, što se više protive, više imam hrabrosti i želje za tim.

◇ *Kako ste doživjeli prve dane u samostanu?*

Imala sam tada 19 godina. U međuvremenu, tri novakinje, koje je otac Teodozije poučavao, započele su Institut u Menzingenu, gdje su se iznajmile tri sobe, a vlasnici kuće brinuli su se za hranu. Dvije od njih su poučavale u seoskoj školi, a trećoj je bila povjerena odgovornost za kandidatice. Budući da je ta sestra bila jako bolesna, otac Teodozije odveo ju je u Altdorf, zbog blaže klime. U Altdorfu su se također iznajmljivale soba i kuhinja, i tu sam i ja bila pozvana 1. ožujka 1845. godine. Sestra je uglavnom bila bolesna, pa kandidatice i ja gotovo nikad nismo imale pouke, osim kad nas je otac Teodozije poučavao. U to sam

vrijeme imala milost Božju s revnošću ulaziti u redovnički život, a prečasnai otac Teodozije, koji je bio naš ispovjednik, uvelike se trudio barem me uvesti u redovništvo. Također je u svakom pogledu ispitao svu moju nutrinu. Željela sam učiti i radovala sam se tomu, ali mi je nedostajala prilika, što me često uzrujavalo i žalila sam što nisam otišla u neku drugu instituciju na obrazovanje. Ostali smo u Altdorfu do srpnja, onda smo se preselili u Menzingen, gdje sam započela novicijat. Tamo je, zbog lošeg zdravlja učiteljice, pouka bila isto kao u Altdorfu, ali otac Röllin i sestre su mi puno pomogle u mom redovničkom životu. Ubrzo nas je posjetio otac Teodozije, a ja sam mu ponovno otkrila cijelo svoje srce i morala sam priznati da mi je neka poniženja u novicijatu bilo teško podnijeti. Bila sam također uzrujana jer mi nije pružena odgovarajuća prilika za obuku, nakon čega mi je obećao da ću dobiti potpuno obrazovanje.

◇ *Vaš je novicijat do zavjetovanja vrlo kratko trajao. Molim Vas, recite nam nešto o ostatku vašega putovanja.*

Blagopokojni biskup Chura zatim je poslao blagopokojnoga pomoćnog biskupa Hallera, koji je u to vrijeme bio župnik i dekan u Galgenenu, da primi naše svete zavjete 26. listopada. Dvije mlade novakinje – Alojzijana i Terezija – također su imale dopuštenje položiti svete zavjete. Sanjala sam da će mi sada biti dopušteno vratiti se u Menzingen i nastaviti pravo se obrazovati, ali bila sam tako razočarana kad je jednoga dana prečasnai otac Teodozije objavio da moram ići u Višu djevojačku školu u Galgenenu, kao pomoć sestri Felicijani, gdje bih se mogla uvoditi u poučavanje i istovremeno se obrazovati. To mi je bilo zaista teško, tim više jer sam se jako bojala spomenute sestre, jer je bila jako stroga. Dakle, putovale smo u Galgenen i 2. studenoga 1845. godine pokrenule smo prvu školu Instituta daleko od kuće. Bilo je dobro, no ubrzo su me počele mučiti sumnje, u nutrini sam jako patila, mislila sam da se ne mogu nositi sama sa sobom, osjećala sam se izgubljenom, itd., itd. Uz to, i fizički sam se razboljela. Zvali su liječnike, a pobožni svećenici dali su mi blagoslov; molili su se za mene i poslana sam u lječilište, itd. Krajem 1846. godine vratila sam se u Menzingen za praznike, gdje sam se nadala da ću sada moći ostanati na obuci. Ali, na kraju praznika rečeno mi je da moram polagati ispit u Zugu pred Prosvjetnim vijećem. U poslušnosti sam otišla s nekim drugim sestrama, od kojih su se neke godinama pripremale u Fribourgu, a također i u Menzingenu, i položila sam ispit, na zadovoljstvo svih.

Hvala Vam, draga majko M. Terezijo.

Radujemo se što ćemo poslije čuti više od Vas.

Theodosia, 2/2025., str. 43.-47.

Prevela: s. Viktorija Šimić

s. Josefa Maria Harter

130 godina postojanja Provincije Baden-Württemberg (1895.-2025.)

Jubileji nisu obična slavlja. Pozivaju nas da se sa zahvalnošću sjećamo prošlih generacija i častimo njihov predani rad u često teškim vremenima. Poučavaju nas da se divimo Božjim putevima u povijesnim usponima i padovima. Uzrok su naše radosti i produbljuju naš zajednički poziv. Vanjskomu svijetu svjedoče vrijednosti i kulturu zajednice. Sve se to događa u Godini jubileja, u Hegneu.

Svečana misa, s. Susanne Bader, provincijalna poglavarica

Dojmovi sa svečanosti

Dubokom zahvalnošću i radošću, sestre i mnogi gosti slavili su 130. godišnjicu postojanja Provincije Baden-Württemberg, svečanom misom, obilježavajući otvorenje Godine jubileja 2025. Misu je predslavio o. Peter Falk, koji je bio duhovnik samostana od 1922. do 1999. godine. Winfried Schaden iz Hegnea i naš upravni ravnatelj i ravnatelj Zaklade, Florian Kluger, asistirali su kao đakoni.

Sestra Regina Maria Uhl, sakristanka od ove godine, i sestra Geor-

gis Grom, prijašnja sakristanka, preuredile su samostansku crkvu u svečanu dvoranu s cvjetnim ukrasima i simbolima. Zbor samostanske crkve, pod vodstvom crkvenoga glazbenika Rolanda Uhla, također je izvršno nastupio pjevanjem i glazbom. Bila nam je posebno velika čast što su nam se u proslavi našega Jubileja pridružile s. Dorothee Halbach, s. Pratima Minj i s. Roseline Kujur, vrhovne savjetnice iz Kuće matice, iz Ingenbohla. Na početku je s. Susanne Bader, provincijalna poglavarica, dala impresivan pregled 130-godišnje povijesti Provincije. Izložba na panoima na desnom bočnom zidu crkve pružila je priliku za ponovno praćenje toga povijesnoga puta, uz pomoć fotografija.

Peter Falk u svojoj je propovijedi dao snažnu poruku, koja je ujedno i poslanje: „Mjesta hodočašća sveta su mjesta gostoprimstva i posebna mjesta nade!“ Osvrćući se na ovu misao, koju je papa Franjo izgovorio o hodočasničkim mjestima, objasnio je: „Isus nam danas u evanđelju govori što znači gostoprimstvo: ‘Pomazan sam i poslan donijeti radosnu vijest ljudima, donijeti im slobodu, svjetlo i jasnoću.’ Ovim riječima, drage sestre, Učitelj opisuje vašu karizmu, a to je milosrđe. Hegne je mjesto nade i sve ste vi sestre velike nade!“ Kao dar ostavio nam je disk, neku vrstu medaljona, s logom Svete godine i natpisom „Mjesto nade“. Smješten je na vanjskom zidu kod ulaznih samostanskih vrata, kao podsjetnik našega svakodnevnog poslanja. Odmah nakon mise svi su pozvani na svečani prijam u samostanskoj dvorani. Sestra Dorothee Halbach prenijela je čestitke Vrhovnoga vodstva, a svi su

Hegne – mjesto nade

iskoristili priliku za susret i razgovor u veselom i srdačnom ozračju.

Kulminacija ovoga nezaboravnog dana bio je barokni svečani koncert koji su izveli Roland Uhl, crkveni glazbenik, i četiri naše sestre koje vole glazbu. U svojem pozdravnom govoru, sestra Josefa Harter osvrnula se na svečanu prigodu, citirajući majstora za izradu violina i autora Martina Schleskea: „Glazba je molitva stavljena u zvuk.“ Malo izmijenjeno: „Glazba je zahvalnost izražena zvukom.“

❖ Zahvaljujući za 130 godina postojanja i bogate povijesti Provincije Baden Württemberg, nekad poznate kao Baden-Hohenzollern,

❖ Zahvaljujući za 130 godina života i plodna djelovanja više od 2900 Milosrdnih sestara svetoga Križa iz Hegnea tijekom ovoga razdoblja.

❖ Zahvaljujući Bogu za 130 godina zaštite i blagoslova u dobrim i teškim danima.

Proslave ovakve vrste jačaju radost našega zajedničkog poziva i motiviraju nas za nastavak putovanja ispunjena nadom.

Theodosia, 1/2025., str. 22.-23.

Prevela: s. Viktorija Šimić

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)

Iz pisama sestri (*lui*)

24. 01. 1974.

Ave Maria!

DRAGE SESTRE U ISUSU I MARIJI !

Budući da sam u svih vas, zajednički i pojedinačno, naišao na potpuno razumijevanje i povjerenje, potaklo me da vam uputim ovu zajedničku „poslanicu“. Želio bih da neke osnovne točke našega nadnaravnog života u Mariji jasnije imate pred očima.

1. Jače vrednovanje potpunog posvećenja sebe Bogu po redovničkom životu. Premda je svetost za sve kršćane ista, i premda je svima dostupna, ipak ostaje ona Isusova bogatom mladiću, koji je u svijetu bio savršen – jer je savršeno vršio zapovijedi: „Ako želiš biti savršen...“ Postoje razni stupnji savršenosti. Ovo zvanje koje smo mi prihvatili svetim zavjetima nasljeđuje u potpunosti Isusa: u onome što inače nismo dužni, u savjetima.

Ovdje se radi o čistoj ljubavi: darujemo Bogu nešto što mu nismo dužni, ni kao stvorovi ni kao kršćani, darovati ili dati. Time, zapravo nasljeđujemo BOŽJU LJUBAV koja je sasvim čista, nesebična, koja je sasvim d a r ! Bogu, izvan ovoga, ne možemo ništa većega ili ljepšega dati. Sasvim je razumljivo da će i Bog na ovo uzvratiti i posebnim milostima. Zvijezda se od zvijezde veličinom, sjajem i ljepotom razlikuje, tako i sveti u Slavi. Sigurno je da ćemo u Vječnosti, ukoliko ostvarimo ovo savršeno predanje Bogu, na osobit način, među drugim blaženicima, blistati ljubavlju, srećom i ljepotom. Mislim da je najljepša definicija našeg zvanja kad kažemo da je ono naša život na ljubav. Takva je ljubav uvijek nešto slobodno i posve proizvoljno. Učinimo, dakle, sve da naša ljubav bude slobodna, velika i lijepa! Nije u skladu sa svjetlom vjere kad netko kaže da je svejedno – provoditi život u redovničkoj zajednici ili u obitelji; to je, u stvari, naravno gledanje.

2. Emanuel – Bog među nama. Suvremeni kršćani, s njima i redovnici(-ce), često zaboravljaju na Isusovu nazočnost među nama. Kad se to zaboravi, onda se, duhovno, može samo životariti. Osobito to važi za redovnike(-ce), koji su odabrali Isusa kao Zaručnika svojih duša. Život Sina Božjega ni u čemu se nije od Vječnosti izmijenio, bitno. Možemo reći da se samo radi o različitim načinima njegova života: u Očevu Krilu prebiva kao Riječ, u Marijinu krilu kao Utjelovljeni Sin Božji – Isus, zatim živi naš ljudski život u svemu, osim u grijehu, sličan našem; posebno je značajan njegov javni život, koji svršava smrću na Križu. Osnovao je otajstvenu zajednicu svog Tijela – CRKVU, u kojoj prebiva i djeluje. Međutim, u CRKVI na osobit način prebiva pod neznatnim prilikama kruha i vina! Premda u Crkvi živi otajstveno, ovdje imamo od njega „nešto vidljiva“, kako se izražava sv. Franjo: prilike kruha i vina kojima se kao odjenuo ili, bolje, poslužio kako bi ga svi mogli blagovati. Ono što nas sve mora duboko potresti jest činjenica da Krist prebiva među nama kao Kruh i kao Vino: u stanju poniženja (suobličio se nečemu što se jede i pije!), u dubokoj šutnji koju ne prekida naš nemar i svetogrđa onih koji ga primaju u teškom grijehu, u stanju neprekidne žrtve sama sebe koju je ovjekovječio. Isus i sada, dakle, govori: šutnjom, poniznošću, beskrajnom ljubavlju prema nama koju je pokazao na Križu jer obnavlja svaki čas tu Žrtvu! Moramo ga vjerom gledati i čuti! Moramo svoj život usklađivati njegovu životu. Ništa veću milost nisu imali Marija i Josip, i apostoli... Budite, poput Marije, ljubiteljice Euharistijskog Isusa, Boga koji je htio ostati sa svima nama, do konca svijeta, ne samo u tajni Crkve (otajstveno, milosno), nego i kao Kruh koji jedemo i Vino koje pijemo!
3. Briga oko vlastitog posvećenja, koje ostvaruje Duh. Postoji područje u nama kamo ne dopire nitko drugi nego Bog i mi. Posvećenje, konačno, ostvaruje se samo

u susretu nas samih i Boga. Drugi nam mogu mnogo pomoći ili odneti, ali onaj zadnji kamen stavljamo mi, uz pomoć Božju. Potrebno je, stoga, duboko biti svjesna da posvećenje moje osobe ovisi, konačno, samo o meni! Bog će učiniti, i čini, svoje. Ne, kriv mi je ovaj ili onaj, zajednica, zdravlje i sl. Pravedno je, da kaže: kriva sam sama!

Dakle, potrebno je duboko biti svjesna da od našega vlastitog posvećenja sve potječe ili sve pada, ako nije ostvareno. Potrebno je sebe posvetiti! Bog nas čeka, osobno. Nitko nas u tome ne može nadomjestiti, ni Marija, ni bilo koji svetac. A to je od svega drugog najteži posao. Mjesto na kojem se sve sile lome. Mjesto na kojem se umire da bi se živjelo. Mjesto nad kojim kraljuje Kristov Križ! Naše zrno mora sagnjiti: u skrovitosti i tami. Dok gnjije, i Bog se udalji. Ono mora sagnjiti samo, bez svjedoka. Tu ni duhovni vođa ne može pomoći.

Sva naša vanjska djelatnost, naši vanjski uspjesi, tzv. apostolat, točno, na milimetar, ovisi o stupnju umiranja samima sebi a otvaranja života, Bogu. – Sebi dnevno moramo govoriti: O tebi sve ovisi!

Bog nije unaprijed odredio stupanj našeg darivanja. Možemo dati više ili manje, jer to je naša slobodna životna ljubav! Bogu je najljepši dar slobodna ljubav! Stvorio je čovjeka da mu dade slobodnu ljubav!

Sestre, na posao! Neka svaka od vas bude kao „litar dragocjene miomirisne nardove pomasti“ koji je izlila Magdalena na Isusovu glavu i noge i otrla ih svojom kosom; ona, preljubnica, a mi – zar da mi u svome prednju Isusu budemo iza nje?! Ljubav se može osvojiti samo ljubavlju! Samoposvećenje je isto što i naša posvemašnja ljubav!

4. Apostolat zajednice. Naglasio sam samoposvećenje. Točno je, u određenom sektoru našeg bića, tamo gdje smo mi najviše mi, ti – ja, osobe, možemo se samo osobno susresti s Bogom – licem u lice. Ali da možemo i zajednički djelovati, potrebno je da se odrekemo sebe, da zatajimo svoj ja, da podredimo sve svoje osobno zajedničkom. Točnije je reći da se naše osobno posvećenje uvijek zbiva u zajednici, u Crkvi? I naše redovničko posvećenje može se ostvariti samo u zajednici. Zajednica je gnijezdo našeg samoposvećenja. Ispadnemo li, prije vremena, iz gnijezda, umrijet ćemo! Dapače, to brže se osobno posvećujemo što god smo se više, u zajednici, odrekli sebe. Krist se u Zajednici (Crkvi) sasvim poništio – na tvar kruha i vina. Postao je hrana Zajednici! Najviši vrhunac Kristove djelatnosti, s obzirom na Boga i ljude, jest Žrtva sama sebe! Nestati u zajednici. Živjeti za zajednicu. Utopiti se u njoj, ne izgubivši vlastitost svoga bića, individualnost, veliko je umijeće i stupanj najvišeg darivanja Bogu i ljudima.

Tu vlada zakon: odreći se sebe! Tada sve dobivamo! U zajednici se osjećamo sretnima. Zajednica nas štiti i diže. Sestre, ljubite svoju zajednicu: Družbu sestara sv. Križa! Djelujte među ljudima kao jedna. Sin Božji je jedno s Ocem i Duhom Svetim. On želi da i vi budete međusobno jedno – s obzirom na ljude i Boga.

Kad god imamo poteškoća s obzirom na zajednicu, ovu ili onu sestru, ili poglavare, siguran je znak da u nama postoji nešto što još nije pročišćeno i umrlo! Istina je, mogu biti drugi krivi: ova ili ona sestra, poglavari, ali je isto tako sigurno da i u nama nešto nije zdravo. Da je zdravo, to uopće ne bismo osjećali! Osjećamo, jer je dio nas još bolestan. Krist nije osudio svijet koji ga je razapeo!

5. Marija. Dolazimo, konačno, do onoga što nam je najbliže. Bog ga je, stvorivši čovjeka na svoju sliku i priliku, postavio u mjesto uživanja, Raj zemaljski, jer ga je ljubio! Obnovivši čovjeka o svome Sinu, Bog ga iznova stavlja u raj zemaljski, ali ne materijalan, nego duhovan: postavlja ga u Srce BEZGREŠNE! Najveće Božje djelo – utjelovljenje Sina – zbiva se u Mariji. I ostali sav Isusov život, skroviti i javni, njegova smrt, uskrснуće, uzašašće, život u Crkvi – odvija se, otajstveno, u

Mariji. Marija je uistinu novi Božji RAJ ZEMALJSKI, u koji je Bog postavio NOVOG ČOVJEKA – Crkvu.

Tajna našeg života odvija se pod MARIJINIM SRCEM. Kao što nam je samo Bog Otac, isto tako nam je samo Marija Majka. Svjetlom vjere potrebno je postati toga svjesna! Moramo zamijetiti Mariju u sebi i oko sebe. Inače smo još uvijek odviše tjelesni. Kako? Mislim da treba početi s: LJUBITI JE, treba s tim nastaviti i dovršiti svako svoje djelo! To je početno slovo abecede ljubavi – A. U svemu ostalome Ona nas sama poučava, jer je svačiji put individualan. Ona nas malo pomalo uvodi u Kristovo Otajstvo. Zar je moguće, u naravnom redu, da se dijete normalno, tjelesno i psihički, razvije bez majke?! Isto tako, smatram, da naš nadnaravni uzrast neće biti cjelovit bez osobitog Marijina udjela. Kad ništa ne bismo znali o Kristu – a poznavali Mariju, Ona bi nas dovela do potpuna poznavanja Njega samoga, a po Njemu – Oca. Marija je Kristovo nenapisano, ali proživljeno EVANĐELJE. Marija je u najsavršenijem smislu DRUGI KRIST. Njegova najvjernija kopija. Njegova slika. Odsjaj. Mjesec koji nam blago pokazuje Sunce.

Ona je Majka, Djeвица, naša najljepša i najdraža Sestra; Ona je, konačno, svetopisamska Žena obučena u Sunce – stoga je treba l j u b i t i, nadnaravnom ljubavlju. Dok god smo živi, opipljivo ćemo doživljavati svoju totalnu bijedu, susretati se u sebi i oko sebe s grijehom, ali, budemo li je ljubili, u nama će se, kao poslije zime, iznova rađati duhovno proljeće i konačno ćemo č i s t i ući u Život.

Imajte je uvijek pred očima. Ona vam od svih mora biti najbliža, bliža od zemaljske majke i od susestre s kojom dnevno živite. Idite Joj u svakom raspoloženju, čista i uprljana. Uvijek kao dijete. Ona nas, kao najbolja majka, vodi kroz našu vlastitu bijedu do potpuno nadnaravne čistoće koja je u duhovnoj smrti.

Mali Brat – u Isusu i Mariji

Franjo, v.r.

Prema izvornim pismima o. Franje Vlašića, OFM, pripremila s. M. Jacinta Mandura

s. M. Estera Radičević

Zabavište-vrtić Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, 1886.-2022.

(Povodom 25 godina rada DV „Sunčev sjaj-Nazaret” Đakovo)

- nastavak -

Početak rada – prvih pet godina

Javni bilježnik Pavao Ratinčević iz Đakova izdao je 27. svibnja 1997. godine ODLUKU O OSNIVANJU DJEČJEG VRTIĆA, KOJU JE SA STRANE Samostana potpisala sestra Veljka Zirdum provincijalna poglavarica. Dokument je napisan na osam stranica. Sutradan 28. svibnja 1997. je biskup-ordinarij msgr. Marin Srakić izdao POTVRDU O PRAVNOJ OSOBNOSTI I PRAVU ZASTUPSTVA Dječjeg vrtića „Sunčev sjaj-Nazaret” u Đakovu.

Početak lipnja započele su konzultacije sa roditeljima koji žele svoju djecu povjeriti sestrama, a za probni rad vrtića. Trajale su tri dana. Njih vodi s. M. Hijacinta sa sestrama odgojiteljicama. Lista prijavljene djece je vrlo dugačka, jer se stvarala cijelu prošlu godinu i sada je velika muka odrediti kriterije primanja. 23. lipnja započeo je probni rad vrtića i on je u mnogočemu pomogao sestrama kako se postaviti i na koji način raditi. Oformile su dvije skupine po desetero djece – u jednoj rade sestra Jelica i sestra Ivana, a u drugoj sestra Domagoja i sestra Domina. Radile su do 31. srpnja. Nestao je početni strah sestara i neizvjesnost kako će cijeli proces teći. kako će

se odvijati komunikacija s roditeljima. kako će djeca reagirati u susretu sa sestrama i sa programom. Reakcije djece su najbolje pokazale da je program Marije Montessori program po mjeri djeteta i da se dijete u njemu odlično snalazi. Djeca su se vrlo brzo prilagodila, prestala plakati za roditeljima i radovala se dolasku u vrtić. Drugo što se u ovom probnom radu pokazalo jeste da još mnogo toga praktičnoga nedostaje da bi sve besprijekorno funkcioniralo. Uglavnom ovo probno razdoblje bilo je veoma korisno za sve – i za odgojiteljice, i za roditelje i za djecu. Trećega rujna 1997. godine započinje službeni rad vrtića. Otvorene su dvije odgojne skupine – djece od 1-3 godine i u njoj rade s. Helena Šajbl i s. Barbara Petrić, s. Margita Gašparovski i s. Josipa Čibarić i dvije skupine u dobi od 3-6 godina i u njima rade s. Jelica, s. Domina, s. Ivana i s. Domagoja. U svakoj skupini je po 10 djece i svakih 14 dana priključi im se još petero djece. Takvu dinamiku nalaže program. Sestre su bile iznenađene da djeca koja su odradila probni rok ništa nisu zaboravila. Prvom ravnateljicom vrtića imenovana je s. M. Hijacinta Hobljaj, a vrtić je preimenovan u „DJEČJI VRTIĆ SUNČEV SJAJ-NAZARET”.

Nakon pregovora s vojnim vlastima o rušenju i raskrčivanju njihovih starih i dotrajalih magazina vojska ih

Zgrada novog vrtića

je srušila i tako se otvorila mogućnost da se počne uređivati vanjsko igralište za djecu. Bio je to veliki posao i završen je tek sljedeće godine. Blagoslovio ga je 12. rujna 1998. biskup Ćiril Kos, a nosi ime „Mir”. Vrtić je projektirao gosp. Udo Hollemann iz Lingen-Meppen-a u Njemačkoj, veliki je dobročinitelj vrtića zajedno sa gosp. Aloysom Buringom koji je shrvan teškom bolešću u međuvremenu preminuo i nije dočekaio otvorenje igrališta. On je na čelu humanitarne organizacije Round Table Deutschland iz Meppena u Sjevernoj Njemačkoj i sa svojim suradnicima prošle godine sam radio majstorske poslove na ugradnji igrala za djecu. Danas su sve htjeli iznenaditi pa su tijekom noći na prostor igrališta montirali igračku (patku sa oprugama) koju su na kraju svečanosti otkrili na oduševljenje svih, osobito djece.

U međuvremenu uređena je i blagoslovljena kućna kapelica posvećena Dobrom Pastiru. Kapelicu je blagoslovio biskup msgr. Marin Srakić, a bio je prisutan i biskup Ćiril Kos, msgr. Luka Strgar, kancelar kao i rektor samostanske crkve Petar Vidovića. Sastavni dio kapelice je atrij za održavanje Kateheze. To je trebalo opremiti pa nije moglo biti tako brzo izvedeno. Tako je dan po dan, prva skupina djece predškolaca 16. lipnja 1998. godine započela preglede kod liječnika za upis u prvi razred osnovne škole. Djeca su odlično prošla ove predškolske testove. Ima ih 13 i budući da je to prva grupa navodim ovdje njihova imena: 1. Brođanac Mirna; 2. Crndić Martina; 3. Ćurić Niko; 4. Halasz Josip; 5. Kokalović Stjepan; 6. Lepki Mario; 7. Mesarek Ivan; 8. Novak Ana; 9. Perica Maja; 10. Rendulić Ivan; 11. Rendulić Sanja; 12. Rotim Marija i 13. Tadić Ivan. Uspješno su nastavili školovanje i danas su odgovorni građani.

Što je ustvari montessori pedagogija i što djeca dobivaju ovom metodom čitamo u izvještaju koji su sestre pripremile za 20 godišnjicu vrtića 2017. godine. Donosim taj tekst doslovno:

„Kroz vježbe svakodnevnog života osposobljavaju se djeca da se mogu samostalno brinuti za sebe, za svoju okolinu i druge ljude. Tu pripadaju i vježbe uljudnog ponašanja. Vježbe za razvoj osjetila moraju djetetu biti ključ kojim će ono „otključati” riznicu pojava oko sebe. Pomoću ovog pribora potiče se razvoj svih osjetila. Istakla bih ovdje kako je Marija Montessori razvila određeni pribor za svako osjetilo pojedinačno što je važno za djecu s teškoćama u razvoju, ali također i za današnju djecu koja su preko medija izložena istovremeno različitim utjecajima. Kod vježbi za razvoj govora, pisanja i čitanja djetetu je ponuđen pribor koji ga potiče na razgovor, imenovanje i opisivanje, na slaganje riječi uz pomoć slova i uvježbavanje pisanja, na pismeno izražavanje vlastitih misli i čitanje zapisanih misli drugih. Vježbe za matematiku omogućuju djetetu da brojevne veličine spozna konkretno (osjetilima) i da dođe do najviših matematičkih apstrakcija. Ovdje dijete doživljava matematiku kao načelo reda. Pribor

za kozmički odgoj je u punom smislu ključ za shvaćanje svijeta, jer omogućuje djeci da svoja pitanja smjeste u širi kontekst. Kozmički odgoj objašnjava temeljne veze između živih i neživih stvari našega svijeta. Djeca stječu spoznaje o postanku svemira, života na zemlji i čovjeka, promatraju prirodu i vrše pokuse.

Vjerski odgoj - Kateheza Dobroga Pastira odvija se u prostoru koji je opremljen katehetsko – didaktičkim sredstvima vlastite izrade i povezan je s kapelicom te pruža mogućnost samostalnog približavanja Bogu kroz Bibliju i liturgiju Crkve. Maria Montessori smatra da je duhovnost važan životni element za razvoj djeteta i ono bi trebalo imati religiozno iskustvo od samog rođenja, jer kako ona kaže, ako mu nedostaje religiozno iskustvo tada će mu manjkati nešto što je temeljno za skladan razvoj čovjeka.

Iskustava i znanja koja smo stekli kroz godine rada, odlučili smo prenijeti i drugima, posebno s područja odgoja u vjeri. Proveli smo sve potrebne korake tako da nas je Ministarstvo za odgoj i obrazovanje imenovalo 2010. godine **Stručno-razvojnim centrom** radi stručnog usavršavanja stručnih djelatnika u dječjim vrtićima za provedbu vjerskog programa Kateheza Dobroga Pastira po načelima Montessori pedagogije.”

Kako je i iz gornjeg citata vidljivo, sestre su se već od početka trudile da i drugima pokažu način rada po metodi Marije Montessori u vrtiću. U tu svrhu održano je nekoliko stručnih skupova. Tako je na inicijativu uprave vrtića od 25.-26. rujna 1998. godine u dvorani Maloga konvikta održan stručni skup „KATEHEZA DOBROGA PASTIRA - religiozni odgoj predškolske djece u okviru Montessori pedagogije”. Organizator stručnog skupa bili su: Montessori DV „Sunčev sjaj – Nazaret” u Đakovu, Akademija za razvojnu rehabilitaciju u Zagrebu i Internacionalna akademija za razvojnu rehabilitaciju u Münchenu. Predavačice su bile: dr. Sofia Cavalletti iz Rima jedna od utemeljiteljica Kateheze Dobroga Pastira i doc. Claudia Margarita Schmitt iz Prien-Rim. Skup je okupio 72 sudionika, predškolske odgojiteljice i odgojitelje u vjeri predškolske djece, ravnatelje i pedagoge u predškolskim ustanovama, studente predškolske pedagogije i teologije, psihologe i defektologe. Simultani prijevod sa talijanskog i njemačkog jezika na hrvatski i obratno vršio je dr. Alojzije Hobljaj, profesor katehetike na KBF-u u Zagrebu.

Među sudionicima bila je i školska nadzornica Vesnica Mlinarević, djelatnica Ministarstva prosvjete i športa RH, u Zavodu za unaprjeđenje školstva u Osijeku, gradonačelnik Đakova dr. Darko Vrtarić i drugi uvaženi gosti i sudionici. Rad je pratila novinarka Školskih novina koja je u dva navrata o tome izvijestila stručne krugove.

Rad se nastavio uz više-manje uspjeha i stjecanja novih iskustava u radu. Od početka su djeca iz vrtića sudjelovala u događanjima u gradu – božićnim priredbama, na

s. Domagoja, s. Ivana, s. Rahela, s. Nada

Jedan dan u Montessori učionici – s. Dragica

izložbama, a pri kraju građanske i radne godine organizirao je vrtić euharistijsko slavlje za djecu i roditelje. Vrtić su posjećivale grupe studenata, profesora, djelatnika drugih vrtića.

Prvi stručni nadzor obavila je 16. veljače 1998. godine prof. Vesnica Mlinarević, školska nadzornica iz Zavoda za unaprjeđenje školstva u Osijeku. Boravila je u vrtiću od 9. do 14. sati. Dala si je puno truda i velikim interesom pregledala svu pedagošku dokumentaciju, koja je prilagođena metodi rada. Na vlastiti zahtjev je 4. ožujka 1998. pravica Jelena Tolj iz Ministarstva prosvjete i športa RH područne jedinice Osijek, obavila prosvjetnu inspekciju u vrtiću. Nije pronašla nikakve nepravilnosti, a ono što ona smatra da bi trebalo poboljšati uradit će se. Kako je spomenuto, sestre iz vrtića su od početka nastojale i drugima približiti rad ove metode, osobito Kateheze Dobroga Pastira. U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK u Zagrebu 19. ožujka 1999. godine započeo je stručni skup na temu: „Religiozni odgoj predškolske djece”. Skup je održan u Zagrebu. Naš vrtić je organizatoru predložio da bi sestre predstavile, onima koji žele, Katehezu Dobroga Pastira, što je bilo prihvaćeno. Sestra Jelica Đuzel i sestra Domagoja Leović održale su radionice koje su bile popunjene do posljednjeg mjesta. S. M. Hijacinta Hobljaj je kratko predstavila glavne ciljeve i uvjete koje edukacija nalaže. Interes je bio veoma velik.

Treću radnu godinu 1999./2000. vrtić je započeo u izmijenjenoj organizaciji. Ukinuta je jedna jaslička skupina, a i osoblje se nešto izmijenilo. Ali uglavnom je rad tekao dobro i bez većih poteškoća. Ove godine uveden je i Pravilnik suradnje s roditeljima. U njemu je 14. rujna naveden kao neradni dan. Time se roditelje želi upozoriti da je taj dan važan za zajednicu i da je duhovnost križa naša karizma i zato sestre toga dana ne rade. Odgojiteljice su vodile brigu i o vlastitom stručnom usavršavanju. Tako

su 9. i 10. listopada 1999. pošle na stručno putovanje i posjetile Dječji vrtić u Kutini s ciljem upoznavanja njegova rada. Nakon Kutine posjetile su Krapinu, Krašić i Mariju Bisticu.

Također su s. M. Hijacinta, s. Ivana, s. Domina i s. Rahela sudjelovale u Münchenu na stručnom skupu u Kinderzentrum-u, gdje je u organizaciji Aktion Sonnenschein, održan stručno-znanstveni skup. Sestrama je veoma koristio. I pri kraju ove godine 15. prosinca 1999. održan je u našim prostorima stručni skup na temu „Vjerski odgoj predškolske djece”. Organizator je bilo Ministarstvo prosvjete i športa, a sudionici su došli iz šest slavonskih županija. Bilo ih je 60. Predavanja su održali prof. Alojzije Hobljaj, s. M. Hijacinta Hobljaj, a radionice o katehezi održale su s. Jelica, s. Ivana i s. Domina. Još jednu radionicu na temu – „Vjerski odgoj u dječjem vrtiću” održale su voditeljice Marija Barać i Vesna Hosi. Svi su bili veoma zadovoljni sudjelovanjem.

Također je početkom 2000. godine 13. siječnja održan stručni skup za pedagoge i učitelje razredne nastave s područja Vukovarsko-srijemske županije, na temu: „Alternativne pedagoške koncepcije i posjet Montessori vrtiću Sunčev sjaj-Nazaret u Đakovu”. Predavanja su održale s. Ivana Topić, s. Domagoja Leović i s. M. Hijacinta Hobljaj.

I nešto veoma važno za vrtić. U ljetopisu je s nadnevkom 28. siječnja 2000. godine zabilježeno sljedeće: „Vrtić je u mjesecu kolovozu prošle godine podnio zahtjev Gradskom poglavarstvu grada Đakova, za sufinanciranje rada vrtića iz sredstava proračuna u 2000. godini. Danas je stigao Zaključak sjednice Gradskog vijeća od 21.1. 2000. godine, kojim se ukida sufinanciranje rada Vrtića od 32 % u iznosu od 11 %. To iznosi ukupno cca 100.000 kuna godišnje, odnosno 100 kuna mjesečno po djetetu. Tu svoju obvezu Grad će izvršavati u obliku isporuke gotovog ručka, a bitno smanjen iznos u novcu isplaćivati na

račun Vrčića. Takav zaključak je vrlo nepovoljan za Vrčić, i trebat će se razmišljati o povisivanju cijene za roditelje”.

Ova tema će kroz ovih 25 godina rada biti više puta na dnevnom redu i provincijalne uprave i upravnog vijeća Vrčića, te samih roditelja. I danas je još uvijek aktualna, jer neki ne mogu razumjeti da postoji razlika u financiranju gradskih vrtića i sufinanciranju privatnih vrtića od strane Grada, pa dolazi do nekada neugodnih scena objašnjavanja roditeljima ove situacije i ove razlike. Sve provincijalne poglavarice i ravnateljice vrtića su puno puta tražile i pismeno i usmeno u gradskom poglavarstvu i kod gradonačelnika da se nađe povoljno rješenje, ali na žalost do danas se nije uspjelo. Vrlo je teško i neugodno slušati iz pojedinih krugova kako u Montessori vrtić idu samo djeca bogatih roditelja, što ne odražava realno stanje i ne odgovara istini.

Početak nove radne godine 30. kolovoza 2000./2001. radni odnos s vrtićem zasnovala je sestra Dragica Ivkić diplomirana defektologinja sa montessori specijalizacijom u Münchenu, s naglaskom na terapijsko-rehabilitacijskom radu. U ovom radu s. Dragica daje i danas svoj veliki doprinos, osobito djeci s posebnim potrebama.

Božićni nastup zajedno sa sestrama 2003.

Još jedan stručni skup koji je organizirao Vrčić održao se 27.-28. listopada 2000. godine s temom: „Motivirati djecu za samostalnost.” Skup je bio međunarodni, a voditeljica prof. dr. Ejima Masako, Tokyo, Japan i doc. Claudia Margarita Schmitt iz Njemačke. Seminar je bio namijenjen predškolskim odgojiteljicama, pedagogima, ravnateljima, učiteljima razredne nastave, vjeroučiteljima, studentima predškolske pedagogije roditeljima i svima zainteresiranima. Na stručnom skupu sudjelovalo je 82 sudionika. Gđa Masako je bila oduševljena jer je po prvi puta došla u Hrvatsku i u jednu redovničku zajednicu, a po povratku u Japan napisala je o svom boravku u Đakovu članak u stručnom časopisu čija je ona urednica. Članak je pisan na japanskom jeziku popraćen fotografijama.

Kićenje bora s gradonačelnikom Marinom Mandarićem za Božić 2021.

U Zagrebu je na prijedlog gđe prof. Nevenke Jablan osnovano 15. studenoga 2000. godine Hrvatsko Montessori društvo čiji je cilj promovirati i promicati Montessori pedagogiju u odgojno-obrazovnom procesu i osnovati Montessori školu. Naš vrtić je član ovoga Društva i vrlo dobro godinama surađuje s njima.

– Nastavlja se –

Tekst objavljen u broju - 16. Zbornika Muzeja Đakovštine, na str. 49 slj.

Čestitanje imendana nadbiskupu Đuri Hraniću za 23. travnja 2018.

s. M. Estera Radičević

Došašće u Petrovaradinu

U ovom broju prenosim vam proslavu prošlogodišnjega došašća u župnoj crkvi sv. Roka, u Petrovaradinu, u rodnoj župi majke M. Amadeje. Niže je u cijelosti navedeno pismo koje mi je uputio gosp. Vlatko Karnaš. Usudit ću se malo korigirati njegove riječi, i priložiti fotografiju koju mi je poslao:

„Hvaljen Isus i Marija s. Estera!

Malo samo da saberemo misli u ovo mirno Božićno vreme, kako smo doživjeli Advent i sam Božić kod nas u

Petrovaradinu. Posebno nam je bilo drago prisustvovati Zornicama u našoj župi sv. Roka (u 6,30) gde je naš vlč. Stjepan na kraju svake kratke propovijedi spomenuo s. AMADEJU, kako se obraćala nadahnutim rečima svojim sestrama u raznim prilikama. To je bilo tako lepih rečenica da su vjernici (bilo je uvek više od 20-ak osoba) pažljivo i zadovoljno pamtili lepe riječi. Za Božić smo pripremili i jaslice pored otvorene krstionice slike sa pločom s. Amadeje. Jelačićev zbor i mladi tamburaši su održali Božićni koncert već 26. 12. u crkvi Uzvišenja sv. Križa sa po 10-ak Božićnih pjesama. (...) Tako da smo u našem Petrovaradinu uz Adventsko paljenje sveće svake subote uz neki program imali predivne trenutke. Puno Božićnih pozdrava Vama i celoj zajednici! Vlatko”

Sestra Charitas Schmidt također svjedoči: *Puno je molila. Jako se veselila sestrama, a kad nismo imali ono najpotrebnije za život, onda je uvijek rekla da ćemo moliti dragog Boga da nam providi.*

Majka M. Amadeja Paulović

Milosrdne sestre sv. Križa

Iz tiska izašla slikovnica „Blažena majka Marija Terezija”

U povodu 200. obljetnice rođenja blažene majke Marije Terezije (Katarine) Scherer, suutemeljiteljice Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, u utorak, 25. studenoga 2025. godine, iz tiska je izašla slikovnica „Blažena majka Marija Terezija”. Slikovnicu su pripremile Milosrdne sestre sv. Križa (tekst i uredništvo: s. Krista Mijatović), ilustracije (s. M. Margita Gašparovsky), lektura (s. Marija Stela Filipović) i korektura (s. M. Karmela Dominković).

Slikovnica je izdana u okviru niza „Životopisi uzora za djecu”: „Sestra Zdenka” (2006.), „Blažena sestra Ulrika Nisch” (2013.), „Majka Amadeja” (2021.) i „Blažena majka Marija Terezija” (2025.). Sve četiri slikovnice počivaju na duhovnim vrijednostima, uz jasnu poruku životnih opre-

djeljenja glavnih likova: za Boga, za bližnjega, za dobro, za spasenje duša.

Tijekom duge povijesti rada s djecom u školama i po župama, Milosrdne sestre sv. Križa često su rabile likovne materijale vlastite izrade u župnoj katehezi i na školskom vjeronauku. Niz „Životopisi uzora za djecu” dokazuje da je i među sadašnjim naraštajem sestara osviještena potreba za čitateljskim materijalom naglašeno vizualnoga profila, namijenjenom u prvom redu djeci.

Blažena majka Marija Terezija Scherer rođena je 31. listopada 1825. godine u Meggen (Švicarska). Milosrdnim sestrama sv. Križa, redovničkoj zajednici koja je tada bila u osnivanju, pridružila se 1. ožujka 1845. godine. Prve svete zavjete položila je 27. listopada 1845. godine. Uz ute-

meljitelja, o. Teodozija Florentinija, OFM Cap, suutemeljiteljica je Družbe. Za vrhovnu poglavaricu izabrana je 1857. godine. Preminula je 16. lipnja 1888. godine u Ingenbohl (Švicarska). Papa Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom u Rimu 29. listopada 1995. godine.

s. M. Margita Gašparovsky | Rezervna karta

Na HKR-u najavljalivali su koncert duhovne glazbe. Voditelj emisije rekao je da ima dvije rezervne karte. Treba pazljivo slušati najavu i, naravno, zapamtiti podatke. Onaj tko točno odgovori na postavljeno pitanje i tko bude imao najbrži prst te odgovor mobitelom pošalje na HKR, može dobiti te dvije karte. Naravno, svi se brzo hvataju za mobitele i pokušavaju dobiti karte. Neki će karte za koncert osvojiti brzim prstom i točnim odgovorom, a neki će ih platiti iz novčanika.

I nama je upućen poziv na nebeski koncert. U nebu zbor anđela i svetih neprestano slavi Gospodina. Postavljeno je i pitanje na koje trebamo odgovoriti. Postavio ga je Isus. Najprije je pitao svoje učenike: „Što govore ljudi o meni?” A onda je upitao nas: „A vi, što vi kažete tko sam ja?” Ako točno odgovorimo, dobit ćemo kartu za nebo, za nebeski koncert. No, odgovor se ne daje tipkanjem po mobitelu, nego tipkanjem po životu, pritiskanjem po tip-

kama ljubavi, nesebičnosti, darežljivosti, praštanja, ispunjenja Božje volje.

Nisam sigurna imamo li pravu sliku i čvrsto uvjerenje o tome tko je Isus za nas. Isus nije rezervna karta za nebo. On je jedina karta. Ako mi svojim svakodnevnim nastojanjem oko ljubavi prema bližnjemu, intenzivnim sakramentalnim životom, svojim molitvama, ne uspijevamo napredovati na putu do neba, onda bismo mogli Njega zamoliti za pomoć. Premalo smo svjesni da bez Njega ne možemo ništa učiniti. Bez Njega ne možemo osvojiti kartu za nebeski koncert. On je za nas platio kartu za nebo. Nije istresao iz novčanika nekoliko eura. Platilo ju je skupo. Vlastitom krvlju, darom svojega života.

Uzmimo u ruke životni mobitel i uporno utipkavajmo evanđeoske zahtjeve, na koje nas Isus poziva, kako bismo se jednom našli na nebeskom koncertu, gdje se pjeva vječni ALELUJA!

s. Deodata Kočonda

Vjernici Levanjske Varoši hodočastili bl. majci Mariji Tereziji Scherer

Kada su vjernici 16. veljače 2026. godine dolazili u samostansku crkvu u Đakovu, bilo je izloženo Presveto Otajstvo, pred kojim su se 40 sati klanjale i molile sestre i ostali vjernici, u spomen četrdesetdnevnoga posta i molitve Isusa u pustinji i kao naknadu za grijeh koji se čine tijekom pokladnih dana. Toga dana su hodočastili bl. majci Mariji Tereziji Scherer župljani Levanjske Varoši i pripadajućih filijala: Naselje Majar, Naselje Ovčara, Naselje Musić, Naselje Slobodna Vlast, Naselje Breznica Đakovačka i Naselje Milinac. Njih tridesetak, zajedno sa župnikom vlč. Mirom Tomasom, došli su osobnim automobilima u samostansku crkvu Presvetoga Srca Isusova, koja je ujedno i franjevačka crkva, u kojoj se od 10. siječnja 2026. do 10. siječnja 2027. godine može dobiti potpuni oprost uz uobičajene uvjete: ispovijed, pričest, vjerovanje i molitvu na nakanu Sv. Oca. Stigli su već na molitvu svete krunice, kada su mogli pristupiti i sakramentu pomirenja. Oni su čitali riječ Božju dotičnoga dana i posebno sastavljenu Molitvu vjernika, na temelju upisanih nakana tijekom protekloga mjeseca, na koje je bila služena i sv. misa.

I ostali redoviti štovatelji bl. majke Marije Terezije Scherer ispunili su crkvu svojim dolaskom, molitvom i pjesmom. Prije euharistijskoga slavlja molilo se pred moćima bl. majke Marije Terezije Scherer uobičajenu molitvu za nakane hodočasnika, a zatim je vlč. Miro Tomas slavio sv. misu i propovijedao. U propovijedi je istaknuo pet vrлина bl. majke M. Terezije: njezino pouzdanje, poniznost, poslušnost, pobožnost i požrtvornost. Prije završnoga blagoslova molile su se molitve za potpuni oprost, za što smo Bogu i Crkvi posebno zahvalni.

Poslije sv. mise opet je bilo izloženo Presveto za klanjanje, a tko je htio mogao je upisati svoje molbe u Knjige nakana, na koje će biti slavljena sv. misa 16. ožujka ove godine. Zatim su i hodočasnici, i neki od redovitih štovatelja bl. majke M. Terezije prešli u Dvoranu *Florentini* na *Malu školu života* i na druženje, uz malu okrjepu. Sestra Deodata Kočonda govorila je na temu: *Krštenje bl. majke Marije Terezije i zašto krstiti djecu danas?* Vidno je da vjernici žele ukratko, u 5 minuta, čuti ponešto iz našeg vjerničkoga života. Na kraju je predstavnik obitelji smio dobiti moći bl. majke M. Terezije, njezinu sličicu s molitvom za bolesnike, kao i slikovnicu, tko se pokazao voljnim čitati svojoj djeci ili unučadi i pripovijedati o životu i djelu blažene majke M. Terezije.

Prije *Male škole života* o mogućnosti putovanja u Švicarsku govorila je s. Matea Čelik, organizatorica hodočaća „Putovima bl. majke M. Terezije Scherer“. Neka nas i nadalje prati njezin moćni zagovor.

Križ nas uči kako ćemo
ostati tijesno združene
s Isusom!

bl. majka M. Terezija Scherer

s. Deodata Kočonda | Prvi hodočasnici u 2026. godini

Kao i svake godine, već skoro tradicionalno, prvi hodočasnici bl. majci Mariji Tereziji Scherer 16. siječnja bili su vjernici župe Svih svetih iz Đakova. Oni, kao i ostali redoviti njezini štovatelji, bili su ti sretnici koji su mogli izmoliti potpuni oprost u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova, koja je franjevačka crkva. U njoj se može izmoliti svaki dan oprost jer je Dekretom pape Lava XIV. objavljeno proglašenje o uspostavljanju posebne Jubilarne godine u spomen na osamstotu obljetnicu preminuća sv. Franje Asiškoga. Papa je odredio da se od 10. siječnja 2026. do 10. siječnja 2027. godine slavi Godina sv. Franje, tijekom koje su svi kršćani pozvani slijediti primjer svetca iz Asiza, postajući uzori svetosti života i stalni svjedoci mira. Apostolska pokorničarna daje potpuni oprost pod uobičajenim uvjetima onima koji pobožno sudjeluju u ovom izvanrednom jubileju, koji predstavlja idealan nastavak Redovnoga jubileja 2025. godine.

I bl. je majka Marija Terezija, živeći još u svijetu, bila najprije članica Trećega reda sv. Franje, a zatim je u 19. godini, potaknuta Isusovim zovom ljubavi prema mladeži, siromasima, starima i bolesnima, stupila u tek osnovanu Družbu Sestara sv. Križa, čiji je utemeljitelj kapucin, o. Teodozije Florenitni. Tako sestre žive prema Pravilu i životu Trećega samostanskog reda sv. Franje Asiškoga, a uz njih je u Đakovu osnovano i Mjesno bratstvo OFS-a čiji su članovi redoviti hodočasnici svakog 16. u mjesecu.

Župljani župe Svih svetih uključivali su se i u predmoljavanje i molitvu krunice, kao i u sv. misu koju je predslavio njihov, od prošle godine novi župnik, vlč. Alojz Kovaček. U homiliji je na zanimljiv način povezo poruku riječi Božje toga dana sa svetim životom bl. majke Marije Terezije prema njezinim izrekama. Župljani su molili i Molitvu vjernika, a pod misom je pjevao župni zbor „Santo” pod ravnanjem voditeljice s. Jelene Kovačević. Njima su se pridružile i sestre samostanskog zbora, a na orguljama

je svirala samostanska i katedralna orguljašica s. Josipa Pavla Jakić.

Poslije sv. mise svi su imali mogućnost upisati u *Knjige nakana* svoje nakane. Na te nakane bit će slavljena sv.

misa na Hodočasnički dan 16. veljače ove godine. Zatim je većina štovatelja bl. majke Marije Terezije prešla u Dvoranu *Florentini* gdje je s. Deodata Kočonda, organizatorica i voditeljica Hodočasničkoga dana bl. majke Marije Terezije, imala kratko razmišljanje na temu: *Obitelj bl. majke Marije Terezije Scherer, uzor našim obiteljima*. Naime, svakog 16. u mjesecu, poslije sv. mise, slijedi *Mala škola života*, gdje se ukratko daje poticaj za svjesnije življenje vjere, odabiru se pomno teme, i potkrjepljuju se riječima Svetoga pisma i naukom Crkve. Predstavnici obitelji, koji u Jubilarnoj godini nisu dobili moći bl. majke Marije Terezije, smjeli su ih dobiti ovom prigodom, kao i molitvu za bolesnike na njezinoj sličici. A za čitanje najmlađim članovima u obitelji i pripovijedanje o životu i djelu bl. majke Marije Terezije, prisutni su mogli dobiti nekoliko njezinih slikovnica.

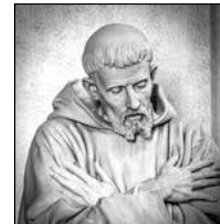
Druženje je nastavljeno uz ugodni razgovor, uz slano, slatko i uz topli čaj.

s. M. Margita Gašparovsky | KRIŽNI PUT SA SVETIM FRANJOM

Uvodna molitva

Isuse, želimo te pratiti na tvom križnom putu. Na putu boli, ali i tvoje neizrecive ljubavi prema nama. Sveti je Franjo žarko molio milost da osjeti u svojem srcu tvoju ljubav i na svojem tijelu tvoju bol koju si ti za naše spasenje podnio. Neka i nas zahvati tvoj i Franjin žar ljubavi dok hodamo s tobom i sa sv. Franjom na ovom križnom putu, kako i nad nama ne bi sveti Franjo morao plakati, ako u našem životu ljubav nije ljubljena.

I. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Ti, nevini Isuse, stojiš osuđen pred rimskom vlašću, pred velikosvećeničkim vijećem i pred svjetinom. Ne braniš se i ne buniš. Sveti te Franjo u tome nasljedovao. Količko puta su se na njega nabacivali osudama, a djeca su na njega bacala blato, rugajući mu se. A on je čak i sam tražio od svoje braće da se pogrдно o njemu izražavaju i tomu se radovao.

Pomolimo se!

Nauči i nas, Isuse, podnositi osude i kada su nepravdne. Podaj nam, po zagovoru i primjeru sv. Franje, nasljedovati tebe, nevino osuđenoga. Amen. *Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!*

II. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Ti si, Isuse, dragovoljno prihvatio križ. Nisu ti ga morali natovariti. A taj križ nije bio nimalo lagan. Učinio si to za nas i umjesto nas. Nakon što si Franji uputio upit: Franjo, tko ti može više dati, Gospodar ili sluga? - Franjo je shvatio da ti, Gospodar, možeš mu puno više dati nego bilo koji sluga, i želio je poći za tobom. Da bi saznao što od njega tražiš, povlačio se u samoću i žarko je molio tvoje svjetlo.

Pomolimo se!

Zajedno sa sv. Franjom i mi molimo: „Svevišnji i pre-slavni Bože, rasvijetli tmine moga srca i daj mi pravu vjeru, čvrsto nadu i savršenu ljubav, osjećaj i spoznaju, Gospodine, da izvršim tvoju svetu i istinitu zapovijed.” *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

III. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Htio si, Isuse, biti slab kao što smo i mi. Nama jednak u svemu, osim u grijehu. Pao si pod križem.

Franjo je bio svjestan svojih mladenačkih promašaja. Odlučio je ustati i sa svom odlučnošću poći za tobom. Svojoj je odluci ostao vjeran do kraja života.

Pomolimo se!

Podari nam, Isuse, odlučnost da iza svakog pada ustavimo i krenemo za tobom. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

IV. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Biće, koje si, Isuse, najviše na ovoj zemlji volio, bila je tvoja Majka. I ona je voljela tebe. Željela je zajedno s tobom trpjeti i ti si joj to dopustio. Porcijunkula, crkva Marije Anđeoske, bila je najdraže mjesto sv. Franji. Volio je Gospu svim srcem, obasipao ju je zazivima poštovanja i ljubavi. Svoj Red povjerio je njezinoj ljubavi i zaštiti.

Zajedno sa sv. Franjom uputit ćemo pohvale Gospi, u znak zahvalnosti za njezinu ljubav i zaštitu.

Zdravo, Gospodarice, sveta Kraljice, Bogorodice Marijo, ti si Djevica, od Presvetoga Oca na nebu izabrana, Crkvom postala da te posveti s Presvetim Sinom svojim i Duhom Svetim Utješiteljem; u tebi je bila i jest sva punina milosti i svako dobro. Zdravo, palačo njegova, zdravo, svetohranište njegovo, zdravo, kućo njegova, zdravo, odjeće njegova, zdravo, službenice njegova, zdravo, Majko njegova. Amen. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

V. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Vidjevši tvoju slabost i iscrpljenost, Isuse, vojnik se pobojao da ne ćeš moći izdržati do Kalvarije. Zato je naredio prolazećem seljaku (kojega je ugledao) da ti pomogne nositi križ. Šimun Cirenac bio je prisiljen pomoći ti u nošenju križa. Bilo je to za njega spasonosno. Dotaknut tvom ljubavlju i patnjom, počeo je križ nositi rado. Franji je bio oduran susret s gubavcima. Neugodan miris, istrunulo meso, izazivali su u njemu gađenje. Tvoja ljubav pobijedila je u njemu i, nakon poljupca gubavca, postala

mu je slatko sve ono što mu je do tada bilo gorko. Postao je Šimun Cirenac gubavcima i svima koji su bili u nevolji.

Pomolimo se!

Dotakni se, Isuse, i našega srca da smognemo snage poljubiti one koji su nam teški, od kojih rado bježimo, i daj nam snage da postanemo jedni drugima Šimuni Cirenci. Amen. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

VI. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Sućutna žena Veronika progurala se kroz svjetinu i, unatoč negodovanju vojnika, obrisala je, Isuse, svojim rupcem tvoje krvavo i popljuvano lice. Božanski si joj uzvratio za njezinu ljubav, uzvratio si joj neizrecivim darom. Utisnuo si svoj lik u njezin rubac. Još više, utisnuo si ga u njezino srce. Franjo je nosio tvoj lik u svojem srcu i u svojem životu. Bio je odraz tvojega lika. Upijao ga je nasljedujućuci evanđelje i nastojao ga je pretočiti u život.

Pomolimo se!

Utiskuj, Isuse, po svakodnevnom slušanju tvoje riječi, po svakodnevnoj sv. Pričesti i po svakodnevnim križevima, svoj lik u naša srca. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

VII. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Težina križa srušila te na tlo, Isuse. Križ je bio pretežak za tvoja izranjena ramena. No, ti nisi htio ostati ležati na zemlji. Znao si da za naše spasenje moraš dati čitav svoj život. I nastavio si nositi svoj križ. Franjo je želio uzvratiti za tvoju ljubav. I on je želio dati svoj život za tebe. Htio je umrijeti mučeničkom smrću i zato je pošao među Saracene propovijedati evanđelje. No, Bog je za njega imao drugi plan i Franji se nije ispunila želja da umre mučeničkom smrću.

Pomolimo se!

Podari nam, Isuse, milost da nas ni najteži padovi u našem životu, ni najteži križevi, ni neostvarene želje i očekivanja, ne obeshrabre, nego da se uvijek iznova dignemo i pođemo za tobom. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

VIII. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Tvoja bol, Isuse, nije ti zastrla pogled na tuđu bol. Vidio si bol jeruzalemskih žena, koje su oplakivale tvoju muku. Potaknuo si ih da svrate svoj pogled na uzrok boli, a to je grijeh.

Premda su braća vidjela da je Franjo uznapredovao u krjeposti, on je sebe smatrao najvećim grješnikom. Po špiljama je oplakivao svoje grijeha i predavao ih tvojemu milosrđu.

Pomolimo se!

Podaj nam milost da oplakujemo svoje grijeha, da se iskreno za njih kajemo, da ih u svetoj ispovijedi predamo tebi, kako bi ih ti u svojoj krvi oprao. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

IX. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Tvoj treći pad, Isuse, morao te najviše boljeti. Naši grijesi: požuda tijela, požuda očiju i oholost života našu slabu narav zarobljavaju. I tebe je davao kušao nakon posta u pustinji upravo ovim kušnjama, ali ti si sva njegova zavođenja odbio.

Franjo je toliko trpio svoje tijelo da je ono odolijevalo napastima protiv čistoće. Bacanjem u trnje ili u snijeg pokazao je đavlu da ne želi pristati na njegove napasti. U savezu sa gospodom Siromaštinom nije ga privlačilo nikakvo zemaljsko blago. Bio je ponizan i poslušan, na što je i braću poticao: da slušaju papu, biskupe i svećenike, a on se dragovoljno uvijek podlagao gvardijanu.

Pomolimo se!

Molimo te, Gospodine, da po zagovoru sv. Franje krotimo svoje tijelo protiv svih đavlovihi pokušaja da nas zaroni grijehom požude tijela, požude očiju i oholosti života (protiv čistoće, siromaštva i poslušnosti.). Amen.

Smiluj nam se, Gospodine! ...

X. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Vojnici su svukli s tebe, Isuse, odijelo. Bio si gol pred svjetinom. Obescijenjen, obezvrijeđen. Skidanjem odjeće otvorili su ti nove rane.

Pred svojim ocem, Pietrom Bernardoneom, pred asiškim biskupom i pred znatiželjnom svjetinom, Franjo je skinuo svoju odjeću i odrekao se svega što ima. I tako razbaštinjen mogao je Nebeskoga Oca nazvati svojim jedinim, pravim Ocem.

Pomolimo se!

Podari nam, Isuse, milost da se ne zalijepimo ni na kakva zemaljska dobra i ni na kakva dobra duha, već da želimo svim srcem, tijelom i životom pripadati tebi. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

XI. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Oštri, hrđavi čavli probili su, Isuse, tvoje ruke i noge. Tijelo ti se svijalo u tetaničkim grčevima. Dao si se pribiti na križ.

Franjo je žarko molio milost da na svojem tijelu oćuti svu bol koju si ti podnio na križu, da u svojem srcu oćuti sve boli i ljubav zbog koje si za nas umro. Ti si mu podario tu milost. Obilježio si ga svojim ranama.

Pomolimo se!

Mi, Isuse, nemamo hrabrosti moliti za boli, ali te molimo da ove male svakodnevne boli prihvaćamo iz Oćeve ruke, u ljubavi. Pjevati: *O Franjo ranjeni, ljubavlju raćareni, isprosi da nam Gospod Bog, ćar sveti dade srca svog. Oj, moli za sve nas!*

Smiluj nam se, Gospodine! ...

XII. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Isuse, neizmijerna je bila tvoja bol dok si gol, izbićevan, pribijen na križ tri sata na njemu visio. Skupo si platio cijenu našega spasenja. U svojoj si boli i ostavljenosti od Oća zavapio: „Boće moj, Boće moj, zašto si me ostavio?“ Franjo je, iz ljubavi prema tebi, prihvatio bolesti tijela koje si mu dao. Ali i bol duha zbog raskola u redu, zbog uvođenja novotarija, zbog ćelje za financijskim osiguranjem Reda i zbog odricanja od potpune ovisnosti o Boćjoj providnosti.

Pomolimo se!

Molimo te, Gospodine, za milost da se u svemu podlaćemo volji Oćevoj, i onda kada je bol tijela koju trpimo ispunjena i duhovnom boli, osjećajem samoće. *Smiluj nam se, Gospodine! ...*

XIII. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Tvoje mrtvo tijelo, Isuse, Nikodem i Josip iz Arimateje skinuli su s krića i položili u krilo tvoje Majke. Ona je suzama prala tvoje rane i ćjelivala ih.

Kada je Franjo osjećao da je doćao ćas da prijede s ovoga svijeta Oću, skinuo je odjeću i gol se predao u Oćeve ruke. Braća su plakala zbog njegova odlaska i s ganućem su promatrala njegove rane.

Pomolimo se!

Hvala ti, Isuse, što si nas svojom smrću oćkupio od grijeha. Neka nas tvoje rane trajno podsjećaju na tvoju pre-

veliku ljubav prema nama i daj da u njima uvijek nalazimo utjehu u svojim bolima i teškoćama. Amen.

Smiluj nam se, Gospodine! ...

XIV. POSTAJA

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te...

Isusa su povili u platno i položili u grobnicu, u kojoj još nitko nije bio ukopan. U grobnicu Josipa iz Arimateje. Tu je Isusovo tijelo čekalo uskrsnuće.

800 je godina kako je preminuo naš otac Franjo. Njegovo je tijelo položeno u kriptu crkve koja je njemu posvećena.

Za ovaj sveti jubilej papa Lav XIV. dao je mogućnost potpunoga oprosta tijekom ove godine u svim franjevaćkim crkvama. Iskoristimo tu milost! Zaposimo potpuni oprost za sebe ili za koju duću u ćistilištu.

Molit ćemo zajedno: Oće naš i Vjerovanje na nakane Svetoga Oća. (Napomena: moli se samo u franjevaćkim crkvama)

Smiluj nam se, Gospodine! ...

Završna molitva pape Lava XIV.

Sveti Franjo, brate naš, ti koji si prije osamsto godina išao ususret sestri smrti kao pomireni ćovjek, zagovaraj za nas kod Gospodina. Ti, koji si u Raspetomu iz Svetoga Damjana prepoznao istinski mir, naući nas traćiti u njemu izvor svakoga pomirenja koje rući svaki zid.

Ti, koji si nenaorućan prolazio linijama rata i nerazumijevanja, daruj nam hrabrosti da gradimo mostove ondje gdje svijet podiće granice.

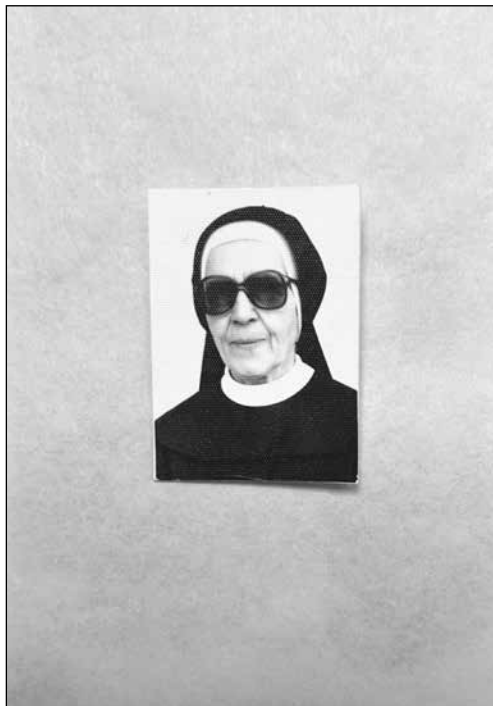
U ovom vremenu, ranjenom sukobima i podjelama, zagovaraj nas da postanemo mirotvorci: nenaorućani i razorućavajući svjedoci mira koji dolazi od Krista. Amen.

Hvala ti, Gospodine, za sve milosti koje si nam po ovom krićnom putu udijelio. Neka nas tvoja milost uvijek prati na našim krićnim putevima

s. Marija Stela Filipović

O sestri Zorki (Ani) Kojaković u emisiji „Svijetli tragovi” Hrvatskoga katoličkog radija

Emisija 'Svijetli tragovi', koja je snimljena i emitirana na Hrvatskom katoličkom radiju, bila je kratko prisjećanje - kako je voditeljica emisije Dalija Mock u uvodu naglasila - 'na život jedne tihe, skromne, ali duboko nadahnjujuće žene'. Voditeljica je k tomu dodala kako je o njezinu životu 'ostalo malo pisanih tragova, ali su ostali oni važniji: tragovi dobrote, blagosti, molitve i poezije' te da je sestra Zorka bila 'žena tihe službe i duboke duhovnosti - osoba koja je svojom nenametljivom prisutnošću oplemenjivala zajednicu i ostavila svjetlo koje ni vrijeme ne može izbrisati'. Na pitanja voditeljice odgovarala je gošća emisije, s. Marija Stela Filipović, a snimljeni razgovor donosimo i u našem Glasilu.

◆ Tko je bila s. Zorka Kojaković? Kako ju pamтите u zajednici?

Na jednom je mjestu sestra Zorka svojom rukom, uz osam blaženstava, zapisala i deveto: *Blažena redovnica koja ulaže sve svoje darove i snage u posvećenost službi, a priznanje pritom ne očekuje*. Možda ovaj zapis najbolje sažima cijeli njezin život.

Sestra Zorka bila je učiteljica novakinja, „sestra magistra”. Bila je pjesnikinja. Objavljene su dvije zbirke njezinih pjesama. Tomu se može dodati da gotovo nijedan broj glasila Hrvatske provincije „U znaku Križa” nije bio objavljen bez barem jedne njezine pjesme. Bila je sastavljačica nekrologa sestara Hrvatske provincije. Njezina nećakinja, Marija Kojaković, napisala je o tim nekrolozima sljedeće: „A i zadivila me umješnost tete Zorke kako je te tekstove, koji spadaju u tamu života, rasvijetlila i utoplila, tako da se s lakoćom čitaju i pune srce ljubavlju prema tim divnim redovnicama koje su posvetile svoj život ljubavi prema bližnjima u potrebi.” Bila je prevoditeljica. Prevela je knjigu „Marijina tajna”, prevodila je službene dopise za potrebe redovničkih poglavara. Meditaciju *Kako je*

*nastala pjesma 'Tiha noć' - (Das Lied von der Stillen Nacht, von Freidrich V. Fuchs - Melodramatische Klavierbegleitung von Walter Kühn, op 13.) prevela je kao kandidatice davne 1937. godine i dopisala: „S. Rafaela Franz svirala, a kand. A. Kojaković prevela i recitirala.” Bila je lektorica. Uz mnoge druge tekstove, *Vjesnik dakovačke i srijemske biskupije* lektorirala je punih deset godina, od 1986. godine. Objavljivala je članke, primjerice u dakovačkom teološkom časopisu *Diacovensia* tiskan je njezin prilog „Sestre Svetoga Križa u službi katehizacije”, godine 1994. Tada je Hrvatska provincija imala 526 sestara, od kojih je čak 29, poslije osamostaljenja Republike Hrvatske, počelo predavati vjeronauk u osnovnim školama. Zanimljiv je taj članak jer su u njemu navedena imena svih sestara koje su predavale vjeronauk u školama, kao i nazivi škola u kojima*

su sestre predavale. Bila je nastavnica hrvatskoga jezika, prvo u našim školama, a onda i u sjemenišnoj gimnaziji u Đakovu. Bila je sestra Zorka uzorna redovnica, u govoru, u vladanju, napose u molitvi. I, ono što je svakoj sestri Hrvatske provincije dobro znano, bila je uho za slušanje, osoba povjerenja.

◆ Što znamo o njezinu djetinjstvu i obiteljskom odrastanju?

Rođena je u Čibači, naselju u općini Župa dubrovačka, 18. siječnja 1917. godine, a krštena 21. siječnja u župnoj crkvi sv. Marije Magdalene (Mandaljene). Roditelji su joj bili Pero i Made (Magdalena) rođ. Lučić. Bila je jedanaesto i najmlađe dijete u obitelji. Dopustimo sestri Zorki da nas ona uvede u ozračje svoje obitelji: „I s očeve i s majčine strane obitelji su starosjedilačke, a to znači kršćansko-katoličke, posjedničko zemljoradničke, s članovima pomorcima, trgovcima, a od kraja 19. vijeka na ovamo sve je više intelektualaca raznih struka.”

◆ Kako je prepoznala svoj redovnički poziv i što ju je priuklo Družbi Milosrdnih sestara svetoga Križa?

Sama sestra Zorka o tome piše: „Od šest i pol godina počela sam pohađati mjesnu osnovnu školu. U drugom polugodištu 1. raz. OŠ slomila sam lijevu ruku u laktu i nadlaktici. Dospjela sam u dubrovačku bolnicu na Boninovu. Tu sam prvi puta susrela časne sestre. Bile su to Milosrdnice sv. Vinka koje su mi iskazivale puno dobrote. Poželjeh biti kao one.”

U Dubrovniku se tada veoma štovala sv. Mala Terezija. Don Ivo Ferranti (1868.-1947.), kanonik i upravitelj katedrale, dobivao je od sestara karmelićanki iz Lisieuxa posvećene sličice i ruže koje je dijelio djeci. Tako je i sestra Zorka poželjela postati karmelićanka. Kad je to rekla don Ferrantiju, on ju je saslušao i rekao kako treba čekati da navrší 21 godinu, a ona je tada imala deset. Kad je to ispričao Aninu ocu, ovaj je mirno odgovorio: „Sve u svoje vrijeme!” Kako je njezin otac bio jedan od utemeljitelja Društva sv. Jeronima u Zagrebu, u kuću im je dolazio gotovo sav kršćanski tisak. Tako je jednom, u „Misijском glasniku”, čitala da u Indiju odlaze redovnice-misionarke. Od isusovaca dobila je knjižicu *Želiš li svoju sreću?* u kojoj su bili predstavljeni svi redovi u Hrvatskoj. Tu je prvi put susrela ime Milosrdnih sestara sv. Križa. Bilo je za nju presudno da te sestre odlaze u misije. Kad je tu svoju želju iznijela roditeljima, imala je 12 godina. Za dozrijevanje njezina zvanja bilo je važno ozračje Orlovske, kasnije Križarske organizacije. Tu je sazrijevalo zvanje i njezinih dviju starijih sestara: sestre Gertrude (krsnim imenom Pere, 1908.-1990.), dominikanke, i sestre Margarite Marije (krsnim imenom Kate, 1911.-1995.) koja je ušla u Družbu sestara od Marijina Pohođenja u Zagrebu. Kao kandidatice pisala je Ana svojoj rođenoj sestri, tada sestri Gertrudi, pismo (Osijek, 30. VIII. 1936.) u kojem stoji: „Osim toga me zanosi skromnost. Kako je lijepo i idealno raditi i trpjeti, a da nitko ne zna i nitko nas ne sažaljuje. Idući tim putem možemo sigurnije doći do svog cilja, nego kad smo izložene javnosti i poznate na daleko. Uostalom, posve sam podložna svojim časnim Poglavarima. Najbolje je slušati i ne raditi ništa po svojoj glavi.”

S navršenih 14 godina upravila je molbu za primanje u samostan u Đakovu, o čemu piše: „Sadržaj mi je diktirao moj dobri otac, a majka je sjedila pokraj mene i plakala. (...) Odgovor je bio pozitivan, uz napomenu da jednu godinu provedem u Herceg Novom, u našem Zavodu i školi. Tako sam 30. kolovoza 1931. u očevoj pratnji stigla na svoje odredište.” Nakon godinu dana, 5. rujna 1932. godine, sa sestrama koje su išle u duhovne vježbe, stigla je Ana u Đakovo i s Božjom pomoći navikavala se na novosti kojih je bilo mnogo. Ali, „budući da me je duhovni život jako privlačio, ono drugo sam lakše prihvaćala”, zapisala je nova kandidatice. Nakon završenoga školovanja, kandidature i postulata, sada s novim imenom – sestra Zorka – započela je novicijat i 22. travnja 1940. godine položila Prve zavjete.

◇ *Kako je živjela svoje redovničke zavjete u svakodnevici?*

Prva radna mjesta mlade sestre bila su u školama u Đakovu i u Osijeku. Ovako ona sama piše: „Školske godine 1940./41. poglavari su me odredili na ispomoć u našim školama: prvo u Građanskoj školi u Đakovu, a zatim u Gimnaziji u Osijeku.” Tu je počela predavati hrvatski jezik i u isto vrijeme polagala više razrede gimnazije - „to sam sretno završila u Trećoj ženskoj realnoj gimnaziji u Zagrebu šk. god. 1944./45. i na istoj školi maturirala 28. rujna 1945.” - kako bi mogla upisati studij hrvatskoga i francuskoga jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, koji je i upisala 1945. godine: „...studijska grupa XVI.: A) Historija južnoslavenskih književnosti; B) Francuski jezika s književnosti; C) Hrvatsko-srpski jezik sa staroslavenskim, Narodna historija, Poljski jezik.” O tom je studentskom razdoblju zapisala: „Uz sticanje znanja i redovno polaganje ispita, imala sam časni zadatak da svjedočim svoju vjeru. (...) Nastojala sam biti svjesna KOGA predstavljam i u kakvom povijesnom trenutku. Bio je to naporan život.” Rado se sjećala svojih profesora, Josipa Hamma, Stjepana Ivšića, Antuna Barca i drugih. Tijekom studija imala je prilike susresti se s brojnim umjetnicima, književnicima. Tako je u Sveučilišnoj knjižnici, u koju je često zalazila, susrela pjesnika Tina Ujevića. Studij je uspješno završila, diplomiravši 29. lipnja 1950. godine, te je došla u provincijalnu kuću da bi počela našim kandidatice predavati hrvatski jezik. Nova reforma školstva uvela je obvezno osmogodišnje školovanje, a kandidatice su uglavnom dolazile s četverogodišnjom osnovnom školom. Da bi se mogle dalje školovati, trebale su završiti osam razreda. Kod polaganja viših razreda osnovne škole, kao i razreda gimnazije, pomagala im je sestra Zorka. Kad su naše kandidatice mogle slobodno pohađati gimnaziju, poglavarice su sestru Zorku poslale na dvije godine u zajednicu sestara u Stari Bar (školske godine 1962./63. i 1963./64.). Tu je opet pomagala sestrama koje su, uz posao, polagale srednju medicinsku školu na Cetinju, što je bilo vrlo naporno. Sestra Zorka bila im je velika pomoć, pa i u predmetima koji nisu bili njezina struka. Svim se silama trudila sestrama olakšati život, školovanje uz rad.

A onda je došlo iznenađenje – sestra Zorka postala je voditeljica sasvim „nove škole”. Godine 1964. bila je imenovana voditeljicom novicijata. Bilo je to vrijeme kada je i u odgoju redovničkoga podmlatka trebalo primjenjivati odredbe Drugoga vatikanskog koncila, što nije bilo ni lako, ni jednostavno. Kao poslušno dijete svete Crkve, sestra Zorka nastojala je u praksi primijeniti odredbe Koncila. Puno je čitala koncilske dokumente. Raspolagala je znanjem njemačkoga i francuskoga jezika, a dobro je poznavala i talijanski, te je tako imala bolji uvid u crkvena događanja i redovnički život drugih naroda. Sudjelujući na kongresima odgojiteljica u Kući matici u Ingenbohl, u

u Švicarskoj, kao i na susretima odgojiteljica, koji su bili organizirani u našoj Crkvi, osposobljavala se za nove izazove. O tim danima sestra Zorka piše: „U to vrijeme bio je i Koncil II. vatikanski u toku. On je donio mnoge novosti, ali i mnoge brige kako ih primijeniti. Pokusi su bili česti. Njihovi rezultati raznoliki. Rizik je bio stalno prisutan, a bez njega se nije moglo. Posuvremenjenje konstitucija bio je velik i težak zadatak. Novakinje je trebalo prve obući u novo odijelo! Što se tiče svete liturgije, u ono vrijeme, sve su službe imale novakinje. (...) Novi časoslov je tražio svoje.” Jednom riječju, bilo je to zahtjevno i iscrpljujuće vrijeme. Trebalo je očuvati tradicionalne vrijednosti, a opet i provesti nove odredbe. Tu je došla do izražaja razboritost sestre Zorke. Često je nailazila na nerazumijevanje, protivljenja, kritiku, ali ona je šutjela, molila, trpjela i vršila svoju zadaću.

Svaka sestra, koja je prošla kroz novicijatsku školu sestre Zorke, ima svoj doživljaj, svoja iskustva, svoje spoznaje o liku, djelu, osobnosti „sestre magistre”. Često se može čuti od „njezinih” novakinja: „Draga sestra Zorka voljela nas je, željela nam dobro, strepila kako ćemo se snaći u životu, kako primijeniti teoretska znanja novicijata u praksi, radovala se našim prvim uspjesima kada smo se, poput apostola, vraćale u provincijalnu kuću i pričale joj gdje smo, što radimo, kako nam ide. Ona nas je pratila molitvom i upućivala, a kad ništa nije mogla, s nama je tiho plakala.” Sestra Tješimira Mikić, također njezina novakinja, posvjedočila je: „Redovito je molila s novakinjama krunicu u vrtu, kod Gospe. Obilazila je novakinje na njihovim dužnostima. Bila je stroga, zahtjevna, htjela je u nas usaditi redovnički duh. Pazila je na redovničke zavjete: siromaštvo, poslušnost, čednost. ‘Drage sestre, drage sestre!’ – bila je njezina česta uzrečica.” Jako je trpjela kad bi koja odlazila drugim putem i uvijek je pitala: „Je li joj žao što je otišla?” O „novicijatskoj školi” i sama sestra Zorka piše: „Biti voditeljica u novicijatu časna je služba, ali osjetljiva i odgovorna. Prednost joj je u tome da ono što čovjek govori drugima, mora i sam činiti. Kod mene je bilo teško i zbog mnogih promjena. Po rukama Bezgrešne predavala sam i predajem sve one drage sestre kojima sam smjela pomagati po Božjoj dobroti. Za sebe molim Njegovo milosrđe. Što sam propustila ili loše učinila, neka se udostoji dopuniti i popraviti. Hvala Mu!” Godine 1977. dovela je svoju posljednju skupinu novakinja do sv. zavjeta.

◆ *Sestra Zorka pisala je poeziju. Kakav je bio njezin pjesnički izraz?*

Imala je pjesničkoga dara koji je u potpunosti usmjevala na slavu Božju. Pjesme je objavljivala u glasilu Hrvatske provincije „U znaku križa” gdje je godinama, u svakom broju, otvarala svoje srce i svima nama svojim pjesmama otkrivala nutrinu svoje duše. Objavljivala je i u drugim časopisima i zbornicima: *Poezija blagdanskom*

O sestri Zorki, Glas Koncila

trenutku, zbornik recitacija za liturgijska slavlja, Zagreb, 1985., *Poezija zajedničkoj radosti*, Zagreb, 1986., *Pjesme Mariji*, Zagreb, 1987. - sva tri zbornika uredio je salezijanac Pavao Crnjac (1942.-2020.). Objavljivala je također u listu franjevačke zajednice „Brat Franjo”, u časopisu „Vrelo života”, „Betanija”... Uglavnom se potpisivala punim imenom i prezimenom, ili inicijalima Z.K. Njezine pjesme objavljene su i u zbirci *Duša duše Hrvatske, Novija hrvatska marijanska lirika*, koju su uredili Neven Jurica i Božidar Petrač. Gotovo nije bilo svečanosti u zajednici u kojoj nije svojim doprinosom sudjelovala sestra Zorka. Njezini recitali i pjesme izvođeni su i u mnogim drugim prigodama. Glazbeni sastav Župe sv. Petra iz Zagreba „Kefa” izveo je na Uskršfestu 1985. godine u Zagrebu njezinu pjesmu „Radost postojanja” i osvojio prvo mjesto. Hrvatski skladatelj Emilio Kutleša uglazbio je i druge njezine pjesme, primjerice „Dolasci”, „Zašto ne?”, „Pjesma mladosti”, „Mir”, „Most” i druge. To je za sestru Zorku bila osobita radost jer su mladi prepoznali vrijednost njezinih pjesama. U listu mladih MI, u prosincu 1986. godine, objavljen je razgovor s članovima grupe Kefa iz Zagreba, gdje su oni sami ovako izjavili: „Njezine tekstove zaista doživimo. I posebno ih volimo pjevati. Baš zbog toga doživljavanja smo i pobijedili na Festu pjesmom ‘Radost postojanja’. Kasnije smo snimili kazetu s istim naslovom. Sve što smo napravili bilo je strašno teško, uz mnoge žrtve, ali je to premalo prema ovom što danas dobivamo.”

Sestra Zorka bila je posebno zahvalna i sretna zbog dviju objavljenih zbirki pjesama. Prva je zbirka - „Pjesma otkupljene” - objavljena 1983. godine. Ovom se knjigom autorica željela pridružiti općem hvalospjevu Crkve za dar otkupljenja u Godini otkupljenja. Druga zbirka, pod naslovom „Radost postojanja”, objavljena je 1993. godine. „Cijela zbirka je veliki dnevnik, ispovijed, otkrivanje nedokučive tajne koja se zove život. Upravo neponovljiva tajnovitost svakog čovjeka izaziva zanimanje da ga se upozna.” Ove riječi zapisao je u Predgovoru dr. Nikola Dogan (1944.-

2007.), hrvatski teolog, kanonik i prvi dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu, i dodao: „No, može li se upoznati tajna nečijeg života, u ovom slučaju tajna jedne redovnice, srcem, dušom i tijelom posvećene Onomu koji je Alfa i Omega svakog ljudskog života i smisao svakog postojanja? Može li netko shvatiti pjesnika, tajnu njegova nadahnuća i tajanstveni svijet pjesnikova srca?”

Uz pjesmu „Velikom beskućniku” zapisala je sestra Zorka da ju je pronašao o. Bonaventura Duda u ostavštini sluge Božjega Alekse Benigara (1893.-1988.), franjevca, među pjesmama koje je on posebno volio. Možda zbog stiha: „Nad tvojom glavom nema krova. O, veliki Beskućniče!”

Analizirajući njezin poetski izraz možemo reći da je riječ uglavnom o narativnoj poeziji, većinom pisanoj u slobodnom stihu. Vrlo lijep, premda u nekim dijelovima i oštar prikaz zbirke „Pjesma otkupljene”, objavio je fra Stanko Vasilj (1920.-1993.), autor najpoznatije pjesme Gospi Međugorskoj (*Došli smo ti, Majko draga*), napisavši da se već od prvih stihova Ane Kojaković može osjetiti da „ta žena u najfinijim žilicama svoga bića zna što je to i tko je Krist Spasitelj koji ljubi i „daje svoj život za prijatelje svoje”. Dodao je kako je neke pjesme ugodno čitati „glasno kao psalme”. Ustvrdio je da „Ana Zorka Kojaković ima bogat duhovni i religiozni svijet”, upozorivši ne samo sestru Zorku, nego i sve pjesnike, da treba izbjegavati „pričalačku opisnost i retoriku”.

Na sebi svojstven način zbirku „Pjesma otkupljene” predstavila je s. Mariangela Žigrić (1931.-1997.), tada urednica glasila „U znaku Križa”: „Božanski umjetnik prenio je „bisernu školjku” s modrog Jadrana u Panonsko more da ondje, po blagoslovljenoj patnji, nastane u njoj dragocjen biser koji će On pokloniti svojoj Majci. Školjka sanja o modrom nebu što se ogleda u beskrajnu pučine ... i u njoj živi - usprkos magli u tmurnom panonskom podneblju - proljeće. Vječno proljeće. To proljeće želi priopćiti i drugima – ovim stihovima.”

◆ *Na koji je način njezina poezija odražavala njezinu unutaraju molitvu i duhovnost?*

Na mnoge načine, ali ovdje bi se mogla izdvojiti njezina pobožnost i ljubav prema Gospi. Kad je za stogodišnjicu Hrvatske provincije, 1968. godine, prevela s francuskoga jezika knjižicu „Marijina tajna” sv. Ljudevita Grigniona de Montforta (uvodnu riječ napisao je tada nadbiskup zagrebački Franjo kardinal Šeper), željela je da to štivo svaka njezina novakinja i svaka sestra pretoči u svoj svakodnevni život, da sve što čini bude s Marijom i po Mariji darovano Isusu. Uz Sveto pismo i Konstitucije, to je bio putokaz njezina života. Sve što je činila, govorila, sve što je molila, bilo je pod geslom: „Po Mariji k Isusu!” Sestru Zorku ne može se odvojiti od lika i djela Marijina.

◆ *Jesu li očuvani njezini zapisi, pjesme ili osobne bilješke?*

Upravo poziv HKR-a da snimimo emisiju o sestri Zorki, potaknuo je našu zajednicu da intenzivnije poradi na pregledavanju, klasificiranju i analizi njezinih zapisa i svega što je ostalo. Ono što smo dosad uspjele učiniti, otkrilo je veličinu i velik doprinos sestre Zorke u duhovnom rastu i njegovanju duhovnoga života sestara Hrvatske provincije. U svemu otkrivamo tih, ali ustrajan rad na svemu što joj je bilo povjereno.

Sestra Zorka bila je „načitana” redovnica, što se vidi iz knjiga koje su ostale s njezinim potpisom, odnosno koje je ona koristila u svojem radu. Zanimljivo je da su sve potpisane grafitnom olovkom jer se taj potpis lako može obrisati običnom gumicom za brisanje, što svjedoči o njezinu življenju zavjeta siromaštva. Naime, u samostanu ništa nije moje. Sve što imam, darovano mi je od zajednice za služenje. Na nekim je knjigama zapisala: „Za uporabu s. M. Zorke”, da naglasi kako knjiga nije „njezina”, nego joj je dana na „uporabu”, smije se njome poslužiti, ali knjiga kao i sve drugo pripada zajednici. Ako bi koja knjiga bila vrijednija, pisačim bi strojem napisala podatak od koga je knjigu primila i kada. Tako u knjizi „Znameniti i zaslužni Hrvati 1925-1925” (Zagreb, 1925.) ima listić na kojem je zapisano: „Ovu knjigu ZNAMENITI I ZASLUŽNI HRVATI darovao je s. Zorki njezin nećak, bratov sin mr. Andrija Kojaković, veleposlanik u Londonu kada ju je sa svojom obitelji posjetio u Đakovu – 11. travnja 1997.” Njezino življenje zavjeta siromaštva može posvjedočiti i njezina sobica, u kojoj je boravila, stvarala, primala sestre na razgovor. To je mala, skromna prostorija u međukatu, u kojoj sada nitko od sestara ne stanuje. Ostao je namještaj koji je bio dok je sestra Zorka u njoj boravila: ormar, krevet, radni stol (na koji je jedva stao, po potrebi, pisači stroj), grafitne olovke u ladicu, toaletni stalak s lavorom (u sobi nije bilo vode) za umivanje.

◆ *Je li dijelila svoju poeziju sa zajednicom ili je to bio njezin osobni duhovni svijet?*

Nesebično je dijelila svoje pjesme, objavljujući ih - kako je već spomenuto - u glasilu „U znaku Križa”, ali i na različitim stranicama katoličkoga tiska i sl. Pripremala je recitale i programe za razne proslave u našim zajednicama. „U vrijeme moje službe u novicijatu bila je i proslava 100. obljetnice dolaska naših sestara u Đakovo, 1868.-1968. Imali smo raznih zaduženja u kući koja se obnavljala. Na duhovnom planu pogotovo. Spremali smo i svečanu akademiju kojoj je središnja točka bio recital „Predaja baklje”, koji sam sastavila i uvježbala. Na toj sam akademiji čitala i svoj referat o povijesti naše Hrvatske provincije.”

◆ *Kakav je trag ostavila na svoje sestre – ljudski, duhovno ili pastoralno?*

Mnogi su tragovi ostali, vidljivi i nevidljivi. Ovdje bi bilo dobro spomenuti kako je sestri Zorki godinama bilo povjereno vođenje seminara za sestre, seminara koji su se održavali uz duhovne vježbe. Obnovljene Konstitucije bile su jedna od važnih tema tih seminara, a i odluke Generalnoga kapitula koje je trebalo provesti u Družbi.

◆ *Po čemu se može reći da je živjela tihu svetost svakodnevice?*

Bila je pobožna, duhovna i kontemplativna osoba. Još pamtimo njezino mjesto na koru samostanske crkve gdje je do kasno u noć molila. Dragi Bog našoj je sestri Zorki darovao dug život, iako je uvijek bila krhka zdravlja i nježne tjelesne građe. No, to ju nije priječilo da sve sile svojega srca i uma daruje drugima. S vjerom je izdržavala napore života, duboko u dušu pohranjivala je i preboljela mnoga nerazumijevanja, pa i protivljenja, u svojem srcu skrila je mnogu suzu za rodnim krajem, osobito za vrijeme napada na Dubrovnik i okolice tijekom Domovinskoga rata. Talente, koje je od Boga primila, umnožila je i nesebično svima dijelila. O njezinoj dobroti, poniznosti, siromaštvu, ljubavi prema Blaženoj Djevici vjerujem da će se još puno govoriti i pisati.

Uvijek je bila zaposlena, pa i u zadnje dane, na bolesničkom krevetu, neprestano je ponavljala da ima još puno posla. Kad ju je pogodio moždani udar i bila joj oduzeta lijeva strana, mislila je da ima gips, te je stalno ponavljala neka joj se to skine, jer ona mora raditi. Kad joj je jedna sestra rekla da se dovoljno naradila, da se mora malo odmoriti, da je i Isus apostole poslao neka se malo odmore, ona je mudro odgovorila: „Da, ali u Isusovo vrijeme nije bilo takvog pogona kao danas!” To je bila sestra Zorka!

◆ *Što njezin život i primjer mogu poručiti mladima i onima koji razmišljaju o duhovnom pozivu?*

Primjer njezina života velika je poruka svim mladima. Ona sama rado je molila za duhovna zvanja, osobito za svećenička. Od školske godine 1978./79. pa sve do 1990./91. predavala je hrvatski jezik i književnost u Biskupijskoj gimnaziji „Josip Juraj Strossmayer” u Đakovu. „Ušla sam u taj posao nepredviđeno. Zbog nagle smrti vlč. g. Josipa Štimca, profesora dotične Gimnazije, trebalo je popuniti mjesto. Ušla sam u času kada je novi program iz hrv. jezika i književnosti donio novosti u gradivu i mnogo briga zadavao profesorima. Bilo je mnogo novih stranih pisaca. Moj studij francuskoga jezika i književnosti dosta mi je pomogao, kao i djelomično poznavanje ostalih europskih književnosti. Budući da sam i kao magistra u noviciatu poučavala iz svoga predmeta neke naše sestre, koje su spremale ispite, ili pisale radnje, bila sam donekle u tijeku.” Njezini učenici, sjemeništari, čuvaju u srcu sjećanje

na svoju profesoricu koja je bila izuzetna osoba i osobnost. A ona je o njima zapisala: „Najveća mi je radost kada vidim svoga bivšeg đaka na oltaru kako pobožno služi Sv. Misu i kada iz njegovih ruku dobivam Sv. Pričest. Ne dijelim ih od dragih sestara, mojih bivših novakinja. Sve njih susrećem s jednakom ljubavlju i radošću. Sve ih pratim svojom molitvom, a naročito one koji obole ili nešto teško dožive.”

Fotografija objavljena u Vjesniku 12. travnja 1985.

◆ *Kada biste morali opisati s. Zorku jednom rečenicom – koja bi to bila?*

Poslušit ću se mislima poznatoga hrvatskog teologa i rektora samostanske crkve u Đakovu, prof. Ivica Raguža, koji je nedavno napisao (*Communio*, broj 3, 2025.) kako naše riječi – izgovorene ili napisane – trebaju odisati šutnjom, trebaju biti „sermones silentes”, šutljive riječi. Jer nas i Pismo i sveti oci upozoravaju na opasnost pretjerana govora, brbljavosti, ali i načina govora koji nije u skladu s kršćanskom vjerom. Uzor su nam riječi Sv. pisma koje „u sebi donose i izazivaju pjesmu”. One su kratke i jednostavne, jer se jedino takve i mogu pjevati. Što se događa današnjemu, modernomu čovjeku. „On sve više nalikuje kanalima, a sve manje školjkama. Silna bujica riječi prolazi kroz njega kao kroz kanale. (...) Sve je usmjereno na hvallisanje, laskanje, pohlepu.” Nasuprot tomu, ljudi „školjke” boje se da riječi i komunikacija ne uguše unutarnju vatru posvećenosti i ljubavi prima Istini. Zato se umjereno koriste riječima, kratko i sporo, tako da se mogu što prije vratiti u školjku svoje nutrine, u kojoj ne susreću sebe, nego Boga. Eto, takvu školjku prepoznamo i u životu, i u pjesmama i zapisima sestre Zorke. Neka nam svima u tome bude uzor.

Anica Alilović

25 godina Molitvene zajednice „Milosrdni Isus”

Molitvena zajednica „Milosrdni Isus”, iz Župe sv. Martina, biskupa, u Privlaci, proslavila je 13. prosinca 2025. godine, u kući Betanija, u Đakovu, 25. godišnjicu djelovanja u Župi. Proslava je započela molitvom krunice Milosrdnomu Isusu, nastavila se uz druženje i razgovor, zatim misom i klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom koje je predvodio vlč. Blaž Jokić, župnik u Trnavi. Bila je to prigoda za zahvalu Bogu za sve plodove i milosti koje su članovi zajednice dobili tijekom svojih susreta, a prisjetili su se i mnogih lijepih, pa i pokojeg teškoga trenutka, moleći za sve bolesne i nemoćne, kao i za pokojne članove

zajednice. Ujedno je bila i prigoda za susret s onima koji su proveli neko vrijeme u Zajednici. Ohrabreni molitvom i misom, članovi ove

Zajednice u Privlaci nastavljaju svoje djelovanje, s puno odluka i planova za budućnost.

Tiskovni ured/s. Nada Martinković | Svijećnica

Svečanom procesijom u đakovačkoj katedrali u kojoj su, uz bogoslove i svećenike te đakovačko-osječkog pomoćnoga biskupa Ivana Čurića, sudjelovale i Milosrdne sestre sv. Križa, u ponedjeljak, 2. veljače 2026. godine, započelo je večernje slavlje Svijećnice i Dana posvećenoga života. U dijelu katedrale pri ulazu biskup Ivan predvodio je obred blagoslova svijeća, a nakon što je svjetlo svijeća ovladalo katedralom, on je prošao između naroda i sve poškropio blagoslovljenom vodom. U misnom slavlju, uz biskupa Ivana, koncelebrirali su: vlč. Alojz Kovaček, katedralni župnik, i još šestorica svećenika središnjih nadbiskupijskih ustanova. Bogoslužjem je ravnao katedralni ceremonijar vlč. mr. Dario Hrga, kancelar Nadbiskupskoga ordinarijata.

Mons. Čurić homiliju je započeo riječima: „I mi smo večeras, na početku ovog euharistijskoga bogoslužja, u ruke uzeli znak svijeće. Molitvom smo naznačili da želimo primiti svjetlo i da su nam oči srca usmjerene Isusu Kristu, kojega prepoznamo, prihvaćamo i ispovijeda-

mo kao istinsko svjetlo koje ‘razgoni tamu!’” (...) A zatim je biskup Ivan nastavio: „Susret i svjetlo! Upravo ono što odzvanja u riječima svetoga starca Šimuna iz ulomka današnjega evanđelja: *Vidješe oči moje – svjetlost na prosujetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga.* Kad se u suvremeno doba Crkva htjela predstaviti svijetu i obnoviti svoje snage za poslanje u našem vremenu, na 2. vaticanskom koncilu, ponovno je, na samom početku govora o sebi, izrekla: *Svjetlo naroda je Krist* te je jasno naznačila svoje poslanje: *Njegovom svjetlošću, koja odsijeva na licu Crkve, prosvjetliti sve ljude nauješćujući evanđelje svemu stvorenju.* (LG 1) (...)

A zatim se mons. Ćurić obratio Milosrdnim sestrama sv. Križa (...) spominjući se, između ostaloga, i blagopokojnoga pape Franje koji je i sâm bio redovnik: „On nas je, baš na prošlogodišnju Svijećnicu, htio podsjetiti da život posvećenih osoba „još više ističe ljepotu stvorenih stvari”, da nas svojim svjedočanstvom „čuva od egoizma, pohlepe i ovisnosti, a upućuje na umjerenost, velikodušnost i solidarnost”. A koji dan poslije Križeva prošle godine, također redovnik, novi papa Lav XIV. ohrabrivao je redovničke zajednice u našem današnjem vremenu: „Nije bez razloga Duh Sveti nadahnuo one koji su vam prethodili da se ujedine sa sestrama i braćom koje je providnost stavila na njihov put, kako bi se u zajedništvu dobrih ljudi dobrota umnožila i rasla. Tako je bilo u početcima vaših zajednica, a tako je i sada”, - rekao je mons. Ćurić.

Homiliju je biskup Ivan zaključio riječima zahvale i molitvom: „Drage Milosrdne sestre sv. Križa, zajedno s vama i sa svim redovničkim zajednicama u našoj Nadbiskupiji – muškim i ženskim, pastoralnim i kontemplativnim - danas Bogu zahvaljujemo na vašem pozivu. I dok obećavamo svoju bratsku i sestrinsku podršku, molimo da uvijek osjećate snagu i obnavljate svježinu svojeg redovničkoga predanja. *Vjerno čuvale svoje zajedništvo s jedinim Zaručnikom, Kristom, predano ljubile Crkvu, ljuđe sretale kršćanskom ljubavlju i sve nas podsjećale na blaženu nadu i nebeska dobra.*”

Nakon homilije sve nazočne Milosrdne sestre sv. Križa obnovile su pred oltarom svoje redovničke zavjete.

Na kraju misnoga slavlja biskup Ivan u svoje ime te u ime nadbiskupa Đure Hranića i nadbiskupa u miru Marina Srakića sestrama je čestitao Dan posvećenoga života. Spomenuo se i imendana nadbiskupa Marina te čestitke koju mu je u Svećeničkom domu izrekao i u ime vjernoga puka. Također je čestitao imendan i svima koji ga slave toga dana. Pjevanje na euharistijskom bogoslužju predvodio je Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem maestra Ivana Andrića i orguljsku pratnju maestre s. Josipe Pavle Jakić.

Svijećnica u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa

Milosrdne sestre sv. Križa obilježile su Dan posvećenoga života misom u 7 sati, u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova koju je predvodio prof. dr. Ivica Raguž, rektor samostanske crkve. Prije mise prisutni vjernici i sestre okupili su se pod korom, gdje je bio blagoslov svijeća, a zatim procesija do oltara.

Sestre su u zajednicama nastavile obilježavati ovaj dan zahvalnom pjesmom i čestitkama, posebno sestrama jubilaricama, koje svoj posvećeni život žive već preko 50 godina. Prema svojim mogućnostima, sestre su sudjelovale u večernjoj misi u đakovačkoj katedrali.

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB

Patnje i kušnje

Deveto poglavlje

- nastavak -

Polako su se pojavljivale nove patnje. Tako jedna djevojka naučnica kaže: „Otprilike četiri tjedna prije nego što je sestra Ulrika otišla liječniku (oko svibnja 1912.), primijetili smo da je jako promukla. U posljednje vrijeme ne bi progovorila ni riječ. Kad je htjela nešto reći, mahnula je od peći kako bi pokazala da želi nešto reći. Otišli smo do nje i rekla nam je izbliza. Na kraju je sestra Albertina izjavila: „Ovako ne može dalje, ona sada mora otići liječniku.” Tada je poglavarica naredila da sestra Ulrika, u pratnji još jedne sestre, ode liječniku. I sama sam također išla liječniku. Kad smo stigli kući, pitala sam sestru Albertinu što nedostaje sestri Ulriki. Govorilo se da je teško bolesna.” Tuberkuloza pluća i grkljana potpuno je iscrpila njezino biće.

Svakako nije bila mala žrtva za sestru Ulriku da za uvijek napusti svoj ljubljani posao u kuhinji i da više ne može vršiti svoj apostolat s djevojkama u Kući sv. Vinke. Umjesto u kuhinju, morala je odlaziti u vrt onoliko često koliko vrijeme dopušta, radi oporavka. Drastična promjena! Sada je bolesna, mora se pomiriti, često dopustiti svojim susestrama da joj pomognu, ona koja se u svojoj poniznosti smatra nevrjednom i nedostojnom: novo, trajno, duboko poniženje koje je udijelio svojoj zaručnici sam Isus, kako bi ju sjedinio sa svojim mukama! Zaručnica treba proći ono što je prošao njezin Zaručnik i treba sudjelovati u spašavanju duša.

Opis unutarnjih patnji sestre Ulrike dobili smo tek od dana kada je iz poslušnosti bila dužna sastavljati pisane zapise o tim događanjima u njoj. U početku su ti zapisi bili namijenjeni ocu Hermannu i na taj se način moglo, barem malo, dobiti uvid u unutarnje patnje sestre Ulrike. Nije poznato u kojoj je mjeri sestra Ulrika morala prolaziti kroz unutarnju suhoću i iskušenja u ranijim godinama. Svjesno je izbjegavala razgovarati s drugima o događanjima u njezinoj nutrini. Tako da se može osloniti samo na njezine vlastite izjave.

„Mogla bih ponekad umrijeti”, napisala je ocu Hermannu u jesen 1910. godine. „Budući da ne molim Časoslov, mislim da bih još uvijek mogla griješiti.” „Vidim

se ponekad puna nedostataka i zato, mislim, da nije moguće da primam tolike milosti, ja takva grješnica. (Sveti Ivan od Križa – duša koja je već puno napredovala na duhovnom putu, ima još puno nedostataka) Tada pomislim, Vi (o. Hermann) ste mi toliko vjerovali i uvijek mi govorite: ‘Molite. Vaša molitva ima veliku vrijednost.’ O ljubavi, koliko ti dugo moram biti nevjerna prije nego što me poneseš. O, ne dopusti da te uvrijedim niti jednim grijehom!”

„Zajednica mi postaje teret jer se moram ponašati kao i drugi, i ne mogu se drugačije ponašati.”

Ona pati jer ne može učiniti dovoljno. „Stalno stejnem od ljubavi i patnje. Ponekad se osjećam kao da mi je On rekao da još puno moram učiniti. U ovakvom raspoloženju ne mogu spoznati slike. Uvijek dopuštam drugima da mi smetaju. Svaki pokret me nervira. Samo želim biti u skrivenom kutu. Tada sam iznutra tako razdražljiva.” Život u zajednici bio je njezina najveća pokora.

Tada joj opet pada na pamet misao: „Bilo bi bolje u zatvorenom samostanu.” Već i prije nego što je ušla u samostan u Hegne, župnik Helg joj je otklanjao te misli koje su joj dolazile. Više je puta dolazila provincijalki, s. Konradi, s istim problemom. No, provincijalka ju je umirila. No, te misli uvijek su je ponovno mučile. Izvijestila je o tome oca Hermanna i u svojoj je jednostavnosti primijetila: „Ali ja jednostavno ne razumijem kako je to tamo.”

Velika, unutarnja muka sestre Ulrike bio je strah, koji se ponavljao, da ono što ona vidi, čuje i doživi u sebi, nije možda samo mašta i obmana. „Sestra poglavarica, Bonaventura, često kaže da, nakon Boga, ona kod mene pronalazi najveću utjehu. To nikako ne mogu razumjeti, a opet me ponekad smiri kad pomislim da je sve to ništa. Zato mislim da bi sigurno trebalo biti nešto nadnaravno jer to tako utječe na nju. A i ja je jako dobro poznajem. To stanje, međutim, oduzima puno energije, jer nakon toga više ne mogu hodati i vrti mi se u glavi.” „Često me muči pomisao da je sve samo mašta. Drugi put mi se javlja ponos što sam ipak preferirana pred drugima. Drugi put mi se opet dogodi da se želim rastopiti u suzama jer nisam dostojna primiti te milosti; to bi bolje pripadalo nekomu drugomu. Tada zli neprijatelj kaže da uvijek imam samo te misli i da zanemarujem svoju dužnost.” U veljači 1911. godine priznaje ocu Hermannu: „Moram se toliko boriti, a sve je opet mašta i obmana, a ja bih bila previše nemarna za takav put. Morala bih biti puno savjesnija, sve više

zapisivati i sve više otkrivati, a onda mi se čini kao da sam nečim otupljena, a to znači kao da je sve uzalud.”

Završne kušnje morale su tek doći. Poglavarica, s. Bonaventura, kojoj se, poput djeteta, otvorila sestra Ulrika, rekla je: „Početkom 1912. godine kod nje je postupno prestao zanos. Zahvatila ju je velika suša. Uglavnom je patila od kušnji da je sve to bila mašta, da je sve to dolazilo od zlog neprijatelja, koji joj je tada također bio vidljiv i nametao joj je takve misli.”

„Jednoga dana došla je k meni i pitala je što znači 'loža'. Začudila sam se i pitala sam je što ona ima s ložom, a ona mi je rekla: 'Onaj' - tako je ona nazivala đavla, rekao mi je da idem u ložu i da ću tamo dobiti odjeću i novac, da mogu otići iz samostana.' Strašno je patila od ove neprestane pošasti. Rekla mi je da su s njom bile dvije tako ružne spodobе, jedan joj je uvijek smetao, dok je drugi samo gledao. Nikad ništa nije vidjela tjelesnim očima, nego samo iznutra.”

Ovo izvješće sestre Bonaventure nadopunjeno je onim što je svjedočila sestra Mihaela: „Odjednom je sve nestalo. Nije vidjela anđela čuvara pored sebe; Spasitelj, Marija, svi mnogobrojni svetcі, s kojima je komunicirala, sve je nestalo. Umjesto anđela čuvara došao je đavao koji ju je mučio dan i noć. Srela sam ju puno puta kako je jako tužna sjedila u kutu. Očito se morala boriti sa strašnim sumnjama u svoju vjeru.”

Sam Gospodin ju je već u rujnu 1910. godine pripremio za đavlov progon. Tako piše s. Ulrika: „Vidjela sam zapanjujuću sliku. Bio je to dugački, široki hodnik ispunjen dimom i maglom. Dim i magla kovitali su se na način kakav nikad u životu nisam vidjela. To se ne može pojmiti. Uvijek sam gledala nekoga pored sebe. Pitala sam svojega Zaručnika, kada smo bili zajedno, što to znači. I On je rekao da će mi doći još mnogo oluja od zlog neprijatelja. A onda sam shvatila što je to značilo.” (Zapisi)

Gusta tama pritiskala je duh sestre Ulrike. Strahovi i kušnje vjere bili su toliko strašni da, suprotno svojoj prijašnjoj navici, više nije mogla navečer ići u kapelicu i jednom je rekla da to više ne može izdržati. Kad se u proljeće 1912. godine vratila u Baden-Baden iz duhovnih vježbi u Hegneu, sestra Mihaela ju je upitala kako su prošle duhovne vježbe. Sestra Ulrika odgovorila joj je da je morala puno podnijeti, i fizički i psihički. „Trebala sam samo ispružiti ruke i tada bih bila kao Spasitelj na križu.”

Nije bila mala bol za dušu koja je do tada bila tako blizu Boga u molitvi i uživala je u sreći njegova zagrlja-

ja, puna ljubavi, da u trenu vidi da se sva svjetla gase, da joj dolaze misli koliko je on beskonačan, a ona sama ništa; da je posvuda praćena i progonjena od đavla i da je, tako reći, izručena njemu na milost i nemilost.

Svatko tko je čitao ili čuo o često dugotrajnim patnjama i kušnjama koje trpe svete i visoko obdarene duše, ne će naći u progonima od strane đavla, u jezovitim stanjima unutarnje tame i pustoši, u ozbiljnim sumnjama vjere i iskušenjima tuge, od koje je trpjela s. Ulrika, ništa posebno jer to su sredstva s kojima Bog djeluje na dušu kako bi ju učinio pročišćenom i zreloom za savršeno sjedinjenje ljubavi.

U kolovozu ili rujnu 1912. godine, sestra je Ulrika, iz bolnice sv. Elizabete u Hegneu, napisala sestri Bonaventuri u Baden-Badenu: „Ponekad pomislim na ono kroz što smo prošli, o čemu nitko nije imao pojma. Sada je sve gotovo.” U svojoj velikoj mucі od đavla i unutarnjih sumnji i tame, sestra Ulrika našla je utočište u molitvi i poslušnosti poglavarici, koja se o njoj majčinski brinula.

Vanjsko ponašanje sestre Ulrike bilo je toliko kontrolirano da osim poglavarice i sestre Mihaele, nitko u kući nije imao pojma kroza što je prolazila za to vrijeme.

Od proljeća 1912. godine njezina smrtna bolest bila je očita. Liječnik je izjavio da sestra više ne bi trebala pripadati Baden-Badenu. Ali poglavarica je oklijevala poslati bolesnu sestru u Hegne. „Zadržat ću je dokle god mogu.” Bilo joj je teško da je nema u blizini. Tako je sestra Ulrika ostala u Baden-Badenu do srpnja.

– nastavlja se –

Naslov originala: Benedikt BAUR, OSB, *Kein Maß kennt die Liebe*, Das Leben der ehrwürdigen Dienerin Gottes Ulrika Nisch, Kreuzschwester von Hegne, Hegne, 1985.

Preveo: o. Srećko Rimac, OCD

s. Marija Stela Filipović

Predstavljanje prijevoda knjige autorice Inge Sprenger Viol

*U svim stvarima pjesma sniva.
Put i sudbina sestre Zdenke Schelingove*

U samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu, 10. siječnja 2026. godine, u 17 sati, upriličeno je predstavljanje prijevoda knjige autorice Inge Sprenger Viol: *U svim stvarima pjesma sniva. Put i sudbina sestre Zdenke Schelingove*. Knjigu je s njemačkoga jezika prevela s. M. Blaženka Perković, a program predstavljanja priredila je i vodila s. Marija Stela Filipović, urednica izdanja.

Početak programa bio je meditativno-molitveni. Obilježila ga je slovačka božićna pjesma *Búvaj, dieťa krásne, uložené v jasle*, koju su na slovačkom jeziku otpjevale s. Rastislava Ralbovsky i s. Deodata Kočonda. Prijevod te pjesme, *Spavaj, Dijete divno, u jasle položeno*, meditativno je pročitala s. Jelica Đuzel. Ta je predivna božićna pjesma uvela sve prisutne u ozračje Božića, u ozračje rođenja Božjega Sina, liturgijskoga vremena kojemu se već nazirao i kraj, jer je bila uočnica svetkovine Krštenja Gospodinova. To je također bila pjesma koja je podsjetila na još jedno rođenje, koje se zbilo na Božić prije 110 godina, a to je rođenje blažene sestre Zdenke Schelingove, Milosrdne sestre sv. Križa Slovačke provincije, prve slovačke blaženice.

s. M. Blaženka Perković

Slijedio je svečani ophod unošenja slike blažene sestre Zdenke, kao još jednoga znaka njezine prisutnosti među nama. Sliku je nosila s. Iva Marija Prlić, novakinja, a pratile su je kandidatice i s. Amadea Birovljević s upaljenim svijećama. U recitalu, koji je slijedio, svaka je svijeća

označavala važan događaj života blažene sestre Zdenke, a pročitane njezine misli o tom događaju bile su poticaj na zahvalnost za dar njezina života i za dar primjera nesebične ljubavi, prema Isusovoj poruci da „veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje” (Iv 15,13). Tekst je recitala čitala s. Viktorija Šimić, a glas sestre Zdenke i navode njezinih misli s. M. Martina Fabijančić. Recital je završio svečanim unošenjem buketa bijelih ruža, koji je blažena sestra Zdenka zaželjela da joj njezina suzatrovica, Helena Kordova-Wildeova, donese na grob. Budući da je Helena u svoj buket bijelih ruža stavila i jednu crvenu, kao simbol mučeništva, to isto ponovilo se i u ovom susretu. Buket je pred sliku blažene sestre Zdenke prinijela s. M. Margita Gašparovsky. U nj su stavljene sve potrebe i sva zahvalnost svih prisutnih na ovom molitveno-meditativnom dijelu susreta, svih prisutnih svećenika, skupine žena koja je toga vikenda u samostanskoj kući Betanija obavljala duhovne vježbe i svih onih koji su ponukani duhom došli po, ne baš povoljnom vremenu, magli i poledici, i slavili Gospodina, zahvaljujući za dar i zagovor blažene sestre Zdenke. Glazbena pratnja bila je povjerena samostanskom zboru i voditeljici, s. Josipi Pavli Jakić, koja je za ovu prigodu izabrala posebno sviralo – pozitiv – koji je dodatno pridonio svečanosti trenutka.

Nakon ovoga meditativnog dijela slijedio je program predstavljanja. Okupljene je u ime zajednice i u ime provincijalnoga vodstva pozdravila s. Doroteja Krešić, provincijalna savjetnica, ističući kako je godina 2026. godina obilježavanja 110. obljetnice rođenja blažene sestre Zdenke, i kako je istoga dana u Podunajskim Biskupicama, mjestu središnjega štovanja blažene sestre Zdenke, svečano otvoren Hodočasnički dom. Na tom su događaju sudjelovale s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, i s. Nikolina Nikolić, zamjenica provincijalne poglavarice.

Teološki osvrt na život i djelo Blaženice povjeren je preč. Vinku Sitariću, kanoniku Prvostolnoga kaptola Đakovačko-osječke nadbiskupije, koji je i sam sa sestrama Hrvatske provincije bio prisutan na proglašenju blaženom u Bratislavi 14. rujna 2003. godine, i koji je istaknuo, kronološkim slijedom, bitne naznake života i mučeništva blažene sestre Zdenke, te je pozvao sve prisutne na štovanje Blaženice, osobito kao zaštitnice svećenika. Naglasio je kako knjiga koju predstavljamo čini cjelinu s dosad

objavljenim knjigama, a to su: *Iza oblaka je moje ljubljeno sunce*, Antona Habovštiaka (Đakovo, 2010.), i molitvenik *Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove* (Đakovo, 2023.), u kojem su molitve blažene sestre Zdenke koje su također čudom spašene i koje je ona uglavnom znala moliti napamet. Ovdje donosimo nekoliko naglasaka teološkoga osvrtu preč. Vinka Sitarića.

1) Radost Božića povezana je s rođenjem Cecilije Schelingove, sestre Zdenke, na Božić 1916. godine. Oba događaja predstavljaju putanju koja ide od radosti Božića do patnje, do Križa, sukladno onomu što je sv. Ivan Pavao II. izrekao pred kardinalima i članovima Rimske kurije, 23. prosinca 1982. godine: *Otajstvo Božića (...) zora je Otkupljenja: doista, sjena Križa već je bačena nad krajnje siromaštvo Betlehema.*

2) Ulazak Cecilije u Kongregaciju Milosrdnih sestara sv. Križa označen je vodiljom života sestre Zdenke, a to je radost služenja potrebitima. *Od oltara Gospodnjega idem k oltaru dužnosti!* Tako je cijeli njezin život postao žrtva pred licem Gospodnjim, ispunjen i pravilom sv. Benedikta: *Ora et labora. Moli i radi.*

3) Uspostava komunističke diktature i stradanja sestara. U teškim društvenim okolnostima toga vremena, sestra Zdenka posvećuje se, u svojem bolničkom služenju, bolesnicima. Bog joj šalje na odjel svećenike koji su prošavši zatvorsku torturu bolesni dospjeli u bolnicu. Sestra Zdenka poduzima korake ljubavi koje joj nalaže savjest: pomaže u bijegu tim svećenicima u inozemstvo (u Austriju). Ona svjesno stavlja svoj život na kocku. Kada je jedan takav svećenik, bolesnik i zatvorenik, uspio pobjeći iz bolnice, ušla je u bolničku kapelicu, kleknula pod križ i molila Oca Nebeskoga: *Gospodine Bože, za njegov život darujem ti svoj. Pomozi mu da ostane u životu i da dođe na sigurno.* Time sestra Zdenka postaje zagovornicom bolesnika, ali napose SVEĆENIKA u potrebi, vodeći se Isusovom porukom: *Nitko nema veće ljubavi od ove: da položi svoj život za svoje prijatelje.* (Iv 15, 13)

4) Uhićenje sestre Zdenke i gđa Helena Kordova-Wildeova kao „Šimun Cirenac”. Uhićena je od Službe državne sigurnosti. Nakon uhićenja sestre Zdenke, slijedile su mnogostruki načini mučenja. Službenici sistema iz Službe državne sigurnosti htjeli su iznuditi priznanje oko prebjegloga svećenika. Mučenjima, udarcima, davljenjem u vodi, hladnoćom u zatvorskoj ćeliji pridružila se i bolest, tumor. Sestra Zdenka bila je podvrgnuta operacijskomu zahvatu. Nakon operacije bačena je ponovno u ćeliju, u kojoj je već bila jedna žena. Bila je to zatvorenica gđa Helena Kordova-Wildeova, koja se, iako i sama bolesna, prijavila da će njegovati istom operiranu sestru Zdenku. Bila su to tri tjedna zajedništva u prijateljstvu i molitvi Gospodinu, za snagu u trpljenju i nošenju križeva. Sestra Zdenka svoj je slučaj i mučenja, kojima je bila podvrgnuta, samo dje-

lomice, iznijela gospođi Heleni. A onda je došao tužni trenutak rastanka jer su sestru Zdenku premjestili u drugi zatvor. Sestra je Zdenka tada rekla gđi Heleni: *Ti ćeš jednom biti slobodna, a ja više nikada. A kad se to dogodi, dođi na moj grob i stavi na nj buket bijelih ruža, toliko ih volim.* Gđa Helena ispunila je Zdenkinu želju 1994. godine, položivši ruže na njezin grob, na groblju u Podunajskim Biskupicama.

5) Zaključak. Što još dodati ili reći o sestri Zdenki? Neka večerašnje okupljanje oko Blaženice za svakoga od nas bude kao buket bijelih ruža koje ćemo položiti pred Gospodina, u znak zahvalnosti za život i mučeništvo s. Zdenke. I ponavljajmo zlatne riječi molitve s. Zdenke: *SMIJEŠI SE, svemu se smiješi!*

Svoj prilog o samom prevođenju knjige dala je zatim i sama prevoditeljica, s. M. Blaženka Perković, prevoditeljica nekoliko knjiga vezanih uz živote naših utemeljitelja.

Dosad sam prevela nekoliko knjižica, no nismo ih na ovakav način ponudili na uvid i čitanje. Naša zajednica nema običaj predstavljati knjige, ili to vrlo rijetko čini, pogotovo nema običaj predstavljati knjige prijevoda. Tako ja, u poodmakloj dobi, postadoh svojevrzni početnik. Nadam se stoga da mi nedostatke ne ćete zamjeriti.

Na početku nekoliko riječi o mom radu prevođenja. Većinu prijevoda dosad radila sam usput, uz redovite dužnosti. Kada bih nešto lijepo pročitala, uvijek mi se javljala misao *kako bi bilo dobro da i druge sestre to mogu pročitati, sestre koje nisu imale priliku naučiti njemački jezik – jezik Družbe*, kako smo to znali reći, kao što sam ja imala. Takvim sam se osjećajem primala posla, kako rekoh, najčešće usput. Također me je u tome radu pratila i dužnost zahvalnosti prema Zajednici koja mi je ovo učenje jezika omogućila, i pravednost, da dar koji sam primila radom uzvratim.

Naša je Provincija oskudijevala životopisima naših utemeljitelja, oca Teodozija i majke M. Terezije, što sam smatrala jednako važnim štivom za sve sestre. A postkoncilska je obnova stalno naglašavala „vraćanje na izvore”, za što su životopisi utemeljitelja bili prva podloga obnove. Toj sam potrebi, prema mogućnostima, svojim prijevodi-ma odgovarala. Novi poziv za upoznavanje naših izvora dala nam je Crkva kada nam je stavila za uzor naše Blaženice: sestru Ulriku i majku M. Tereziju. Tu postoji nekoliko prijevoda na hrvatskom jeziku. Prikazi blaženoga života naše najmlađe Blaženice, sestre Zdenke, pisani su na slovačkom jeziku i nama su je približile sestre koje znaju slovački, na čemu im i ovom prigodom zahvaljujemo. Ipak, meni se učinilo da sam prema s. Zdenki nepravedna jer baš ništa vezano uz nju nisam prevela. Najprije sam njezinu zagovoru povjerala jednu svoju potrebu i obećala da ću, u znak zahvalnosti, učiniti nešto njoj u čast i proslavu, misleći na neki prijevod. Odmah sam počela

tragati za nečim što je o njoj napisano na njemačkom jeziku i čudom naišla na knjižicu švicarske spisateljice Inge Sprenger Viol: „*Schläft ein Lied in allen Dingen – U svim stvarima pjesma sniva*“ (*Alles auf der Welt trägt ein verborgenes Geheimnis oder eine Melodie in sich*). Sve na svijetu nosi u sebi skrivenu tajnu ili melodiju). Dala sam se odmah na posao i pokušala sam najprije skeniranjem pripremiti originalni tekst za prijevod na računalu. Ali, začudo, to nije išlo. Pomislila sam da možda s. Zdenka ne želi da se time bavim i ostavila sam to po strani. Ipak sam se ovoga ljeta opet upustila u taj posao i prijevod sam privela kraju. Sam izlazak iz tiska malo se odužio. Trebalo je pribaviti dopuštenje autora-izdavača za hrvatsko izdanje. No, sada mi se čini da je knjižica došla u pravi čas. Njezin pojavak ušao je baš u 110. obljetnicu njezina rođenja, pa rado mislim da je Providnost Božja sve vodila, Providnost kojoj zahvaljujemo za dar sestre Zdenke, a sestri Zdenki i na ovaj način čestitamo rođendan.

Ujedno mi se čini da je ovaj prijevod „došao u pravi čas“ i u našim sadašnjim društvenim prilikama, u kojima se istom sada iskapaju tajne „Hude jame“ i „Jazovke“ naših žrtava za vjeru i narod iz II. svj. rata, osobito poratnoga komunističkog režima, gdje su stradali mnogi svećenici, redovnici i redovnice, svi oni koji su „predugo čekali u povijesnoj čekaonici“, kako reče jedna Komisija za njihovo otkrivanje. I Domovinski rat iznjedrilo je također nove mučenike za vjeru i Domovinu. Stoga smatram da ovo svjedočanstvo vjere bl. s. Zdenke - unatoč komunističkim zatiračima vjere - može biti poziv na molitvu i u ovo naše vrijeme, u našoj Domovini, kada taj opaki zmaj opet diže glavu (prilike u Zagrebu) i prijeti da „proždre dijete“, čim se rodi. Nažalost, i uspijeva, osobito ondje gdje se zaboravilo „što je bilo“. Zato vidim da je ovaj kratki prikaz mučeništva naše Blaženice dobro došao i u ove naše dane i za prilike u našem društvu. „Da se ne zaboravi!“ Što bih još mogla reći o ovom prikazu života naše najmlađe blaženice, s. Zdenke? Zanimljivost je knjižice ponajprije u tome što je autorica knjige laikinja, a rijetkost je da laici pišu o svetom životu Bogu posvećenih osoba. Stoga je uvijek izazovno čuti ili pročitati kako laici doživljavaju i procjenjuju redovnički život i svetost. (Spisateljica Sprenger također je napisala i biografiju blažene majke M. Terezije Scherer, *Ein Leben gegen Elend und Unrecht - Život protiv bijede i nepravde*, što je ostalo nezapaženo i nije prevedeno na hrvatski.)

Ovo djelo spisateljica Inge Sprenger Viol nastala je prije nego je Crkva procijenila život s. Zdenke kao herojsko svjedočanstvo ljubavi prema Bogu i bližnjemu i proglasila ju blaženom 2003. g. Karakteristično za pisanje spisateljice Sprenger jest to da u svojim prikazima, pa i u ovoj knjižici, spaja *povijesnu točnost s književnim stilom* i tako

preč. Vinko Sitaric

ona u svojim djelima nastoji približiti živote duhovnih i socijalnih prvakinja (piše uglavnom o ženskim osobama!) dotičnoga vremena široj javnosti. U životu blažene s. Zdenke to je vrijeme strahovlade komunizma u Slovačkoj nakon II. svj. rata, o čemu se tek počelo govoriti nakon pada komunizma u Europi i u Slovačkoj 90-tih godina prošloga stoljeća. Knjižica je u Švicarskoj doživjela već 4. izdanje! To govori u prilog onomu što se događa u zapadnom svijetu – ugrožene su kršćanske vrijednosti, a protukršćanski pokreti dobivaju na snazi i simpatijama masa, pa ovo svjedočanstvo može mnogima poslužiti kao poticaj u borbi za vjeru i narod.

Ovo mi je prilika i da zahvalim s. Mariji Brizar, provincijalnoj poglavarici, koja je odobrila ovaj rad i izdavanje još jedne knjižice o bl. s. Zdenki. Željela bih da nas i ovaj prijevod obogati, zajedno s knjigama koje su izašle već prije. Posebno zahvaljujem s. Mariji Steli koja me je poticala da ne odustanem i uvijek bila spremna da moj prijevod prilagodi što pravilnijem izričaju hrvatskog jezika. Bog plati i HVALA. Uz veliko Raspelo na dnu naše crkve u mozaiku su i lica naših Blaženica. Uz blaženu sestru Zdenku mogu se vidjeti njezine „moći“- djelić kosti njezina mučeničkog tijela. Ona je tu nama posebno blizu. Pa povjerimo joj ovdje svoje potrebe i molimo njezin zagovor za naše SVEĆENIKE!

Urednica knjige, s. Marija Stela Filipović, istaknula je za kraj rečenicu koju je Anton Habovštiak, prvi biograf blažene sestre Zdenke, izrekao u jednom razgovoru, a ta je da je sestra Zdenka poput rakete uzletjela na oltar. Sam proces za proglašenje blaženom trajao je tek 28 mjeseci. Poticaj je to svima da i mi svoje molitve pošaljemo, poput rakete, po zagovoru blažene Zdenke, u nebo, a ona neka nam snagom rakete i svojim zagovorom pomogne. Susret je završio svečanom molitvom Prve večernje Svetkovine Krštenja Gospodinova, na kojoj se taj poziv za zajedničkom molitvom počeo i ostvarivati.

s. Marija Stela Filipović, prir.

Recital

Svijeće i buket zahvalnosti za dar života blažene sestre Zdenke Schelingove o 110. obljetnici njezina rođenja

Prva svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar rođenja Cecilije Schelingove, na Božić 1916. godine, u selu Kriva, na Oravi.

Glas sestre Zdenke

Gospodine, moja duša stoji pred tobom kao divan proljetni dan, pun cvijeća, mirisa i svježine. Što ćeš učiniti s tim proljećem, Gospodine? Neka se vrši tvoja volja. Samo na taj način dozrijevaju bogati plodovi.

Druga svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar poziva sestre Zdenke Schelingove u Družbu Milosrdnih sestara sv. Križa, Slovačke provincije.

Glas sestre Zdenke

Isuse, tvoje je lice ljepota koja osvaja moje srce. Žarko te molim, utisni mi u srce svoj sveti lik i zagri me ljubavlju da se njome obilno nasitim.

Treća svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar služnja bolesnicima.

Glas sestre Zdenke

Moja žrtva, moja sv. misa, tek sada počinje. Od Gospodnjeg oltara idem k oltaru svoje dužnosti. Posvuda trebam znati hoditi u žrtvi oltara. Neprestano mu trebam prinositi svoje poslove, poteškoće i padove.

Četvrta svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar žrtve vlastitoga života i za spas života tvojega svećenika.

Glas sestre Zdenke

Gospodine Bože, za njegov život žrtvujem ti svoj vlastiti.

Peta svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar trpljenja, za dar mučeničke ljubavi, ljubavi do smrti, ljubavi iz ljubavi za Ljubav.

Glas sestre Zdenke

Trpljenja i teškoće, koje šalje Bog, primajmo objeručke, a ne tek vršcima prstiju. Ako želimo dobiti poljubac ljubavi od Isusa, moramo se privinuti njegovoj trnnoj kruni tako blizu da se na nju izbodemo.

Šesta svijeća

Prinosimo ti, Gospodine, svijeću zahvalnosti za dar proglašenja blaženom, u Bratislavi, 14. rujna 2003. godine, kada ju je blaženom proglasio papa sv. Ivan Pavao II.

Glas sestre Zdenke

Krist je uskrsnuo. Više nisam podložna svakoj boli kao prije. Sada sam uskrsla i nisam više ondje gdje drugi misle da jesam. Prispjela sam onamo gdje se više ne može trpjeti.

Pjesma

Hvala ti i slava, Bože!

U nebu sjaji se sada tvoja službenica Zdenka.

Okrunjena je slavom i čašću

I s ljubavlju zagovara sve nas.

Buket bijelih ruža i jedna crvena

Uz ove svijeće zahvalnosti, želimo ti, Gospodine, prinijeti još jedan, poseban dar. To je dar koji je blažena sestra Zdenka poželjela dok se rastajala od svoje suzastvorenice Helene Kordove-Wildeove.

Glas sestre Zdenke

Helena, ti ćeš jednom biti slobodna, a ja više nikada. A kad se to dogodi, dođi na moj grob i stavi na nj buket bijelih ruža, toliko ih volim.

Helena je to učinila, milošću Božjom, na sam dan proglašenja blaženom, prinijela je buket bijelih ruža ne na grob, nego pred sliku čašćenja nove Blaženice. U taj je buket stavila i jednu crvenu ružu, znak mučeništva i velike ljubavi blažene sestre Zdenke prema Kristu.

Prinesimo i mi sada buket bijelih ruža, i jednu crvenu, pred sliku blažene sestre Zdenke. Stavimo u taj buket sve svoje potrebe, svu svoju zahvalnost za primljene milosti i molimo za milost što skorije kanonizacije svih blaženica naše Družbe.

Pjesma

Ti si Bog, srca mog. Njegov plam pališ sam.

Dajem ti se zato sva. Drugo ništa nemam ja.

Jer si meni sve, ti sam, moj Isuse!

Sestra EUSTAHIJA (Lucija) JANJIĆ

Rođena: 3. studenoga 1935.

Prvi zavjeti: 13. svibnja 1957.

Umrla: 20. prosinca 2025.

Uoči četvrte nedjelje došašća, dok su samostanom odjekivale adventske pjesme i čežnja za Isusovim drugim dolaskom, približavala se svojem vrhuncu sestra Eustahija. Preminula je 20. prosinca 2025. godine, u ranim jutarnjim satima, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Rođena je u kršćanskoj obitelji od oca Marka i majke Mare rođ. Šokić, koji su imali desetero djece, šest sestara i četiri brata. Ona je bila najmlađa od svojih sestara. Krštena je u Župi sv. Vida u Vidovicama i na krštenju dobila je ime Lucija. Velikodušno je otac Marko preuzeo na sebe skrb za još jedno dijete kada je svojoj djeci pribrojio i sina svoje najstarije kćeri, koja je rano umrla i ostavila malo dijete, maloga Iliju, kojega je kasnije Gospodin uzeo u svoju službu te je postao svećenik i biskup Kotorske biskupije. To je mons. Ilija Janjić koji je i sada kao umirovljeni biskup na raspolaganju za potrebe pastoralna. A od njihovih desetero djece svetomu se zvanju odazvalo čak četvero, tri sestre naše Družbe i vlč. Josip Janjić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije.

U djetinjstvu je bila jako žive naravi. U svojem Životopisu piše da je više puta čula kako je majka govorila da se boji za nju, jer su sve druge sestre bile mirnije i poslušnije od nje. Radije se voljela igrati, nego ići čuvati ovce ili nešto drugo poslušati. Kada je pošla u školu, nije voljela učiti i molila je roditelje da ju ispišu iz škole. Voljela je jako igranje i pjevanje, a znalo se dogoditi da bi se radije igrala nego išla na svetu misu. Majka joj to nije dopustila, nego ju je primjereno kaznila.

U drugom razredu osnovne škole primila je Prvu svetu Pričest i to joj je bio najradosniji dan u njezinu djetinjstvu. Od tada je nastojala biti bolja i poslušnija. Sada je rado išla u crkvu svake nedjelje i blagdana.

Sestra Eustahija imala je još dvije sestre u našoj Družbi. To su, sada već pokojne, s. Emanuela (1931. – 2011.) i s. Euzebija (1928. – 2005.). Kada je jednom s mamom došla u Đakovo, u posjet svojim rođenim sestrama, osjetila je u srcu da bi i ona htjela poći u samostan. Ta je misao nije ostavljala na miru. Roditelji i rođaci govorili su joj da ona nije za to, da je previše živa i zaigrana, ali ona nije odustajala od svoje namjere. Kada je navršila sedamnaest godina, stupila je u đakovački samostan. Vrlo brzo prilagodila se samostanskomu načinu života. Kao kandidatice radila je u praonici rublja, u pekari, a nekada i u majstorskoj radionici (šloseraju). Kasnije je bila u Biskupskom dvoru

u Đakovu gdje je spremala po kući. Završila je i osnovnu školu, a onda je bila pozvana u postulat. Žarko se uvijek molila da ju draga Gospa čuva i vodi kako bi postala dobra časna sestra. Nakon godinu dana ušla je u novicijat i dobila je ime sestra Eustahija.

Sestra Eustahija tiho je i radosno gotovo cijeloga svojeg redovničkoga života služila u tišini kuhinje na raznim filijalama. Započela je djelovati u Pakracu, Zagrebu, zatim u Vrnjačkoj Banji, a onda u Đakovu – u Biskupskom domu, u Osijeku 1, u Sjemeništu u Đakovu, u Starom Baru, u provincijalnoj kući u Đakovu. Nakon toga od 1990. godine bila je kuharica u sestarskoj zajednici u Osijeku, danas Krbavska 22, a zatim od 1996. godine u HBK u Zagrebu i od 2000. godine u Rijeci. Svako je novo radno mjesto prihvatila s velikim pouzdanjem u Božju pomoć.

U Zagrebu, u HBK, biskupi su je jako poštovali zbog njezine zauzetosti, finoće i dobrote. Osobito su joj bili zahvalni što je uvijek bila spremna ispuniti i želje onih koji su radili u ovoj ustanovi. Njezini medenjaci uvijek su stajali u kutiji i bili svakoga časa na raspolaganju. Nitko nije znao ispeći takve medenjake.

Godine 1963. položila je doživotne zavjete. U svaku je zajednicu pošla s velikom željom da bude blagoslov za svoje sestre. I bila je to. U kojoj je god zajednici živjela i radila kao kuharica, ostavila je trag drage, dobre i požrtvorne sestre. Njezino radno vrijeme nije određivao sat, nego potreba toga dana. Svoj radni dan započinjala je juturnim susretom s Gospodinom u molitvi. Kada je to bilo potrebno, nije joj bilo teško ustati i ranije, ako je znala da će toga dana biti malo više posla u kuhinji. U molitvi primala je snagu za svaki novi dan.

Svoj, ne tako lagan posao, uvijek je obavljala tiho i sabrano, s velikom pažnjom i ljubavlju. Ako je bilo više posla, ona je bila zahvalna svakoj sestri za pomoć. Rado je razveselila sestre kojom sitnicom i vrlo ukusnim obrocima.

Kada je bila umorna, nikomu to nije htjela dati do znanja, niti se zbog toga komu žalila. Bila je spremna odreći se svoje udobnosti, ako je trebalo sestrama ili nekomu pomoći. Svoj radni dan završavala je opet pred Gospodinom, zahvaljujući mu na svemu što se toga dana zbilo.

Od 2014. godine bila je u Zagrebu u Marijinom domu i tamo je vršila male službe, koliko su joj sile dopuštale, dok nije bila premještena u Đakovo, u Dom sv. Josipa, gdje je proživjela svoje dane u molitvi i zajedništvu sa sestrama.

Kao što je svoje Prve zavjete položila u svibnju, Gospinu mjesecu, neka ju ona sada - u danima adventa - povede u slavlje vječnoga klanjanja Trojedinomu. Svojemu rodnomu mjestu i cijeloj Crkvi neka izmoli novih svećenika i redovnika, kao i svetih obitelji.

s. Nada Martinković, priredila

Sestra KLARA (Marija) ADŽIĆ

Rođena: 28. kolovoza 1931.
Prvi zavjeti: 15. svibnja 1965.
Umrla: 5. siječnja 2026.

Uoči svetkovine Bogojavljenja, dok su u provincijalnoj kući sestre u duhovnim vježbama molitvom i razmatranjem posvećivale početak još jedne nove godine, preminula je s. Klara, okružena sestrama, 5. siječnja 2026. godine, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Sestra Klara rođena je 28. kolovoza 1931. godine u Donjoj Vrbi, kod Slavenskoga Broda, u kršćanskoj obitelji, od oca Antuna i majke Klare rod. Valjetic, koji su imali šestoro djece. Na krštenju u župnoj crkvi sv. Marka, evanđelista, u Trnjanima, dobila je ime Marija. Tata joj je po naravi bio strog, a majka je bila strpljiva i blage naravi. Tata je volio društvo i veselje, a mama je voljela tišinu i molitvu. Gospodin je čudesno povezo ove dvije naravi te su roditelji, uz njegovu pomoć, kršćanski odgajali svoju djecu. Marija je u selu završila četiri razreda osnovne škole i dobro je učila. Redovito je pohađala vjeronauk i u drugom razredu primila je Prvu sv. Pričest. Jako se veselila tomu danu.

Kada je završila školu, radila je u gospodarstvu. Uz to je imala brigu za čistoću i red u crkvi. Tata joj je više puta rekao da se drži tako kao da je časna sestra. Stoga je i sama počela razmišljati kako bi pošla u samostan. Kada je to rekla mami, ona joj je savjetovala da dobro razmisli. Budući da joj je brat bio bolestan, ostala je kod kuće još sedam godina. Radila je sve kućne poslove, ali je stalno mislila na samostan.

Godinu dana nakon bratove smrti rekla je mami da želi poći u samostan. Iako ju je mama odgovarala, ona je bila uporna i u svojoj 30. godini, godine 1961., primljena je u samostan u Đakovu. Bila je jako sretna što joj se želja napokon ispunila. Privikavala se na samostanski život. Nakon osam tjedana preminuo je njezin tata, što joj je jako teško palo.

U provincijalnoj kući boravila je šest mjeseci, a potom je pošla na filijalu u Trnavu. Radila je po kući i u gospodarstvu. Kao kandidatice završila je u Zagrebu domaćinski tečaj i bila je tri mjeseca na praksi u Srijemskoj Mitrovici.

Postulat je započela 11. listopada 1963. godine. Na dužnosti u samostanskoj pekari, radosno i s mladenačkim zanosom, očekivala je oblačenje i ulazak u novicijat. U novicijatu dobila je ime sestra Klara.

Prve svete zavjete položila je 15. svibnja 1965. godine. Prvo radno mjesto bilo joj je u Trnavi, gdje je dvije godine

obavljala kućne poslove i gdje je ponovno mogla primijeniti svoje vještine u poslovima vezanim za gospodarstvo. Iz Trnave je 1967. godine premještena u Nuštar, gdje je radila u kuhinji sve do 1983. godine. Njezina otvorenost Božjoj volji i predanost tu je došla na poseban način do izražaja jer je time trebala prihvatiti posve novu službu. Ali, tada se razboljela. Dobila je trombozu na nozi, zbog čega je premještena u Đakovo, na bolesničko odjeljenje. Tri je godine trajalo njezino liječenje, jer je u međuvremenu bila podvrgnuta operaciji zbog tumora u trbuhu. Uz oporavak i sve teškoće bolesti, u to vrijeme, kratko je bila na ispomoći u Trnavi, a potom u zajednici u Krbavskoj, u Osijeku, gdje je kuhala za sestre. Kasnije je prešla u zajednicu sestara u osječkoj Tvrđi, gdje je šest godina također radila u kuhinji, do 1992. godine.

Budući da su to bile godine Domovinskoga rata, iz Osijeka je prešla, kao prognanica, u Donji Miholjac. Tamo je ostala oko pola godine. Zbog slaba i narušena zdravlja, došla je u Đakovo na bolesnički odjel, gdje je ostala do kraja života. Nije se mnogo obazirala na svoje boljetice, nego je osamnaest godina vodila brigu oko podjele hrane za bolesne sestre. Uz to je svakoga dana s ljubavlju pomagala u pripremi objeda sestrama u kuhinji, čisteći povrće i sve što je trebalo pripremiti. Marljive ruke s. Klare nisu mirovale ni u vremenu predviđenom za odmor i počinak. S radošću se bavila izradom ručnoga rada, za potrebe sestara poglavarica. Uza sva ta zaduženja, nikada nije propuštala zajedničku molitvu, a i osobno je često, ponekad i do kasno navečer, boravila pred Presvetim i molila za sebe i za sve one koje je Gospodin stavio na njezin životni put.

Dok je bila aktivna u zajednicama, uglavnom je radila u kuhinji. Samo je Gospodinu poznato koliko je ukusnih obroka pripremila za sestre i za sve koji su dolazili u goste sestrama. Unatoč teške i ne tako zahvalne dužnosti, s. Klara zadržala je radost i vedrinu te je s ljubavlju pomagala, koliko je mogla. Redovitost i ustrajnost u običnim zahtjevima svakodnevice ispunjala je dane s. Klare, a ona je ustrajala u ljubavi jer je često promatrala Raspetoga, revno izvršavajući Očevu volju.

Sestre svjedoče da je bila vrlo darežljiva i spremna uvijek sve svoje dijeliti drugima. Bila je šutljiva i tiha, vedra duha. Imala je lijep glas i rado je u crkvi i na sestarskim slavljinama pjevala. I u dubokoj starosti često ju se moglo čuti kako u sobi sama pjevajući moli. Voljela je puno čitati. Voljela je sestre i rado je željela slušati o događajima u zajednici i u Provinciji. U starosti i u bolesti bila je strpljiva.

U travnju 2025. godine proslavila je sa sestrama u Domu sv. Josipa šezdeset godina vjernosti Gospodinu.

Nagradio ju Gospodin za služenje i predanje, u nebu se radovala i klanjala Bogu u društvu Blažene Djevice Marije i svih svetih! Neka zajednici i Crkvi izmoli novih požrtvornih zvanja koja će Boga nalaziti u jednostavnosti svakodnevice.

U raj povelj je anđeli, sa njezinom zaštitnicom sv. Klarom i cijelim franjevačkim redom pjevala Pjesmu stvořenja u vječnosti!

s. Nada Martinković, priredila

Sestra FLORINA (Dragica) KOŠTRO

Rođena: 15. listopada 1949.

Prvi zavjeti: 22. travnja 1972.

Umrta: 16. siječnja 2026.

Na početku jubilarne godine 800. obljetnice smrti sv. Franje, koju je papa Lav XIV. proglasio Izvanrednom jubilarnom godinom potpunoga oprosta u franjevačkim samostanskim crkvama, s. Florina proživjela je svoje posljednje dane i

preminula 16. siječnja 2026. godine, oko 4 sata ujutro, u samostanu u Donjem Mihaljcu.

Sestra Florina rođena je 15. listopada 1949. godine u malom selu Koštri, kod Vira, Posušje, BiH, od oca Mije i majke Janje rođene Koštro. Krštena je u Župi sv. Jurja u Viru 31. listopada i dobila ime Dragica. Školu je pohađala četiri godine i ujedno se pripremala za Prvu Pričest i sv. Krizmu koje je primila već u drugom razredu osnovne škole. Rano je počela razmišljati i osjećati privlačnost prema redovničkom pozivu, u čemu ju je podržao i tadašnji župnik.

Stupila je u samostan prvi put 1964. godine. U svojem Životopisu na kraju godine Postulata napisala je: „Kad sam ujutro došla u crkvu molila sam se dragom Bogu da ostanem u tom samostanu kroz čitav svoj život. Imala sam petnaest godina.” No, nakon godine dana doživjela je da joj je Gospodin poslao kušnju. Poslana je u Sjemenište u Đakovu, ali ne kao kandidatice, nego kao vanjska djevojka, jer je izgledala jako slaba, te je dobila obećanje da će biti opet primljena, ako bude jača. Kad je plakala, kućna ju je poglavarica tješila da će opet biti primljena, a ona je bila sretna da tu žrtvu može prikazati za Kristove svećenike i svećeničke pripravnike. Ta kušnja nije ju pokolebala nego je osjećala da se u njoj još dublje učvrstila želja za redovničkim životom, čak više nego na početku. Sestre su joj predlagale da ide u drugi samostan. I susrela je bila Marijine sestre iz Osijeka. Ali, osjećala je poziv u stroži samostan i stalno je mislila na Milosrdne sestre sv. Križa. Nije ju napuštala čežnja za dubljim duhovnim životom. Pokušala se javiti još nekim redovničkim zajednicama, ali neke su od njih odgovorile da ne primaju nekoga

tko je već bio u nekom samostanu, a od nekih nije ni bilo odgovora. Priključila se zatim jednoj grupi djevojaka koja se išla javiti u samostan u Đakovu i tada joj je provincijalna poglavarica obećala da će biti primljena.

Uvijek ju je pratila misao da treba „svaki tanjur kada pere prikazati za svećenike” i za njih puno moliti. Smatrala je da su joj tako i njihove duše izmolile zvanje kao i milost da je ponovno primljena. Nadahnjivala se riječima sv. Franje kada je odlazio u samostan: „Zbogom tašti svijete!” I čekala je trenutak kad će i sama to moći reći. Tako je drugi put stupila u samostan 1967. godine. Nakon tri mjeseca poslana je opet u Sjemenište na dužnost, u kuhinju, ali sada kao kandidatice. Nije joj bilo lako, ali je i dalje nastavila prikazivati žrtve za svećenike i bogoslove, kojima je opet tako bila blizu. Bila je ondje skoro dvije godine i nakon toga, na svetkovinu sv. Franje, primljena je u postulat. Kao postulantica bila je na dužnosti u samostanskoj radionici (šloseraju), praonici i pomagala je u kućanskim poslovima. Prije ulaska u novicijat imala je još jednu novu misao na srcu: žrtvovati se za obraćenje grješnika. Na kraju svojega Životopisa napisala je: „Osjećam da ih ja moram privesti tebi, Gospodine, jer si i njihove duše otkupio svojom krvlju. Moja glavna zadaća zašto sam došla u samostan jest da se molim i žrtvujem za obraćenje grješnika i posvećenje svećenika. Sada, Gospodine, ja želim da ti sa mnom budeš, da mogu što bolje provesti novicijatske dane, jer su u njima svi dani, dani milosti, pa te molim, Gospodine, da ti ostanem vjerna do zadnjeg daha svoga života. Gospodine, daj mi samo da te ljubim. Znam da ćeš mi dati križeve i daješ mi ih, ali ti to samo činiš jer me ljubiš. Zato ću ih ja nositi veselo i strpljivo uzdajući se u tvoju pomoć, jer križ vodi u Nebo.”

Prve svete zavjete položila je 22. travnja 1972. godine. Cijeli svoj redovnički životni vijek bila je na dužnosti u kuhinji. Prvu godinu nakon zavjeta proživjela je u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu. Već sljedeće godine pozvana je u provincijalnu kuću gdje je obnašala istu dužnost do 1977. godine. Sljedeće četiri godine odgovorila je na potrebu vremena u Rijeci, na Kozali. U tom vremenu obnovila je svoje redovničko predanje Gospodinu po doživotnim zavjetima. Potom je od 1978. godine bila u Zagrebu na Vrhovcu gdje je, je uz posao, polazila i završila Ugostiteljsku

školu u Zagrebu. Kao kuharica bila je spremna odgovoriti na potrebe Provincije i zajednica te je u nekim zajednicama bila dvaput: u Zagrebu na Vrhovcu i na Rebru, te u Slavanskom Brodu (jednom u Franjevačkom samostanu i dvaput u našoj kući). Mjesta djelovanja s. Florine bila su još: Vinkovci – župa, Trnava, Rijeka – Franjevački samostan na Trsatu, Split – Kapucinski samostan i Osijek – zajednica sestara u Krbavskoj. Posljednje mjesto djelovanja bio je Donji Miholjac, od 2024. godine, u zajednici u kojoj je zadnjih nekoliko mjeseci bila i sestra novakinja na praksi.

Bila je velik poticaj mladima u duhovnom životu i ohrabrenje za odaziv na redovnički poziv. Zadnjega dana pričala je sestri novakinji o svojem životu, kako je uvijek bila u kuhinji i da joj je posebnu snagu u danima kušnje davao redak iz Knjige Sirahove (11, 20): „Ustraj u dužnosti svojoj, i neka ti je mila, i u svojem radu ostari.” Sestre su doživjele da je baš s ljubavlju ustajala jako rano i molila, ali i marljivo sudjelovala u svakoj stavci dnevnoga reda. Davala je sve od sebe u kuhinji, žrtvujući se za sestre i sve koji su joj povjereni. Svakoga je dana pripremala sve obroke. Kad bi došle u kuhinju, sestre je uvijek dočekala s osmijehom, ponudila hranom i poticala da ostave posuđe za pranje njoj, kako bi imale više vremena za svoje dužnosti i kako bi im bilo što bolje u zajednici. Zadnjih dana čak je isprobavala neke nove kuharske recepte, kako bi

razveselila sestre. Ako ju je u nekom danu snašla bolest, čim je bila malo bolje, odmah bi ustala i skuhala sestrama ručak, a sljedećega je dana već opet radila. Voljela je životinje i radovala se svemu.

Spremnost prihvaćanja svakoga trenutka u životu pomogla je s. Florini da joj nije bilo teško često se seliti i rado prihvatiti premještaj, kad god je to Gospodin od nje tražio. Imala je djetinje srce, bila je jednostavna i požrtvovna duša. Puno je molila. Bila je dobre i vedre naravi. Voljela je duhovnost i kontemplaciju. Kad god je mogla, sudjelovala je na tečaju i kontemplativnim duhovnim vježbama. Jubilarne 2000. godine sudjelovala je s grupom naših sestara u ignacijanskim mjesečnim duhovnim vježbama na Krku. Radost i otvorenost u jednostavnosti svakodnevice bio je sjaj života sestre Florine.

Nadahnuti primjerom i životom sv. Franje, pratio s. Florinu njegov zagovor i klanjala se u zajedništvu s Blaženom Djevicom Marijom, anđelima i svetima, Trojedinomu Bogu kojega je na ovoj zemlji toliko ljubila i svim srcem tražila. Izmolila nam novih svećeničkih i redovničkih zvanja, predanih milosnomu životu.

s. Nada Martinković

Sestra VERONIKA (Manda) JANJIĆ

Rođena: 21. lipnja 1951.
Prvi zavjeti: 14. rujna 1973.
Umrula: 21. siječnja 2026.

Na spomendan sv. Agneze, djevice i mučenice, sjedinjena s trpećim Kristom, što je u svojoj molitvi proživljavala, s. Veronika sjedinila se s njim i u smrti. Preminula je 21. siječnja 2026. god., u 7,55 sati, u Nacionalnoj memorijalnoj bolnici „Dr. Juraj Njavro” u Vukovaru.

Rođena je 21. lipnja 1951. godine u Vidovicama, u Bosni i Hercegovini, u pobožnoj obitelji od oca Blaža i majke Mare rođ. Ivkić, kao drugo dijete. Krštena je sljedećega dana u Župi sv. Vida u Vidovicama. Dobila je tada ime mamine mame, Manda, i zbog toga ju je mama posebno voljela. Bilo ih je devetero, ali je dragi Bog k sebi uzeo jednoga brata u petoj godini, tako da je ostalo njih osmero na životu. Već tada roditelji su ih usmjeravali na vječnost, kada su ih tješili istinom kako je njihov brat otišao da ih može dočekati u nebu.

Dok je još bila dijete, govorila je da će biti časna sestra kad odraste. Prvu pričest primila je već u šestoj godini, a sv. Potvrdu u trećem razredu osnovne škole. Vrlo rano pomagala je kod kuće jer joj za učenje nije trebalo puno vremena. Ostajala je kod kuće čuvati mlađu braću i sestre, dok je mama radila u polju. U svojem Životopisu piše kako je, kao najstarija od njih, mislila da ju svi trebaju slušati, ali bi se poslije kajala za svoju strogost i plakala bi skupa s njima. Sjeća se sa zahvalnošću da se već u tim godinama učila i vježbala u poniznosti i blagosti, a na to su je upućivali dobri roditelji.

U dvanaestoj godini, na pitanje „hoće li se udati”, odgovorila je da ne će nikada, iako tada još nije bila donijela odluku da će ići u samostan. Također u Životopisu o tome piše: „To što sam rekla da se neću udati to nisam ni znala što sam s tim mislila dok me jednog dana nije dragi Bog pozvao u samostan i to mi je sada potpuno jasno. Jednog dana poslije blagoslova osjetila sam da me Bog zove pa sam rekla svojim roditeljima i onda župniku, a on poznavajući mene dobro, složio se s tim da odem u samostan.” Planirala je ići u karitativni red, ali ju je župnik poslao kod sestara benediktinki na Hvar, odakle se ipak vratila kući i

ostala još dvije godine čekati. Želja za odlaskom u samostan nije se u njoj gasila i posebno se molila Majci Božjoj da se to ostvari.

Godine 1966. prvi put došla je u Đakovo, na mladomišničko ređenje, ali i s namjerom da se javi u samostan. Tada se dogovorila sa s. Miljenkom Tadin, voditeljicom postulata, i ubrzo je stupila u samostan. Bilo je to 22. srpnja 1966. godine. Nakon dva mjeseca primila je pelerinu, u to vrijeme znak da je primljena u kandidaturu, i bila je poslana u Vinkovce gdje je kao kandidatice živjela u zajednici sestara u našoj kući i radila tri godine u Župi. U Vinkovcima je završila domaćinsku školu. U postulat je primljena u Đakovu 1971. godine.

Kad je kao postulantica išla u posjet zavičaju, uza sve teškoće s kojima se susrela, doživjela je kako Bog bdije nad njezinom obitelji. Već tada imala je svoj životni moto: „Bog mi je svjedok, Krist mi je uzor i Marija pomoć.“ U novicijatu je doživjela ljepotu zajedništva jer su se sestre novakinje, kako kaže u svojem drugom Životopisu (od 19. veljače 1992.), slagale u svemu i osjećale jedna za drugu. Tada je, promatrajući jednu sestru u krizi, puno molila za nju i tražila „da njene teškoće i kriza malo na mene dođu, da njoj bude lakše“. Molitve su joj bile uslišane i ubrzo je osjetila težinu zvanja, ali je bila svjesna da je to sama molila i odlučila je izdržati. Osjetila je kako joj je to bila najbolja godina života i kako ju je Gospodin spremao da bi u redovničkom životu bila bliže njemu. Tu je naučila da se u svakom trenutku svojega života oslanja samo na dragoga Boga. U godini novicijatske prakse svjesno je vježbala, susrećući se sa suprotnim naravima od svoje, „biti finija i ne tako preosjetljiva sestra, tako ću moći druge razumjeti kada sam i sama doživjela teškoće“. Te godine tiskane su nove Konstitucije pa su ih prije zavjeta novakinje proučavale.

Došao je i dan Prvih zavjeta, 14. rujna 1973. godine, za koje se posebno „spremala i molila se Bogu da budem prava sestra sv. Križa“. Nakon Prvih zavjeta s. Veronika najprije je bila poslana u Đakovicu, gdje je bila sakristanka godinu dana, a onda je kod duhovnih vježbi doznala da ostaje u Đakovu, gdje je kao vrtlarica uzgajala cvijeće u samostanskom vrtu. Uz taj posao, završavala je osmoljetku. U Životopisu piše o jednoj zgodi s ispita, na kojem je komisija na početku pitala kako joj je u samostanu, je li zadovoljna i je li joj teško. Kad su doživjeli da „zrači zadovoljstvom i srećom“, rekli su da je to dovoljno i da ne treba dalje odgovarati. O tome piše: „Ja sam na to bila ponosna, jer sam osjećala da to ne ide meni, nego mojoj Družbi kojoj pripadam. Sve što je u meni dobro, od Boga je.“ Već 1976. godine premještena je u Biskupiju u Krku, gdje je imala brigu za kuhinju i vrt. Ali, trebalo je tu naučiti nov način kuhanja. Uz Božju pomoć ubrzo se snašla i osjećala se kao kod kuće. Otkrila bi što preuzv. Karmelo Zazinović želi za objed i prije nego bi se on vratio s puta. No, on je imao za

nju i jedno pitanje, jer su se sestre prije nje svake godine mijenjale. Pitao ju je koliko dugo misli ostati. O tom razdoblju piše: „Pokušala sam s Božjom pomoći prihvatiti sve što se od mene traži. Gospodin kuša one koje voli.“ Tada je cijelu godinu imala problema s koljenom, morala je mirovati, ali je osjetila i strah jer se tako mlada razboljela, a bila je pred doživotnim zavjetima. Tada je molila devetnice blaženoj majci Mariji Tereziji i stavljala na koljeno njezine moći. Ozdravila je od toga dana i poslije nije imala problema s koljenom, unatoč poslovima koji zahtijevaju puno napora i hodanja. Uz doživotne zavjete zapisala je: „Vječni zavjeti su za mene bili potpuno umirati sebi, a predati se Bogu i bližnjemu. Od toga dana Bog je u središtu mog života i uvijek je on na prvom mjestu.“ Napomenula je da je svečanost zavjeta održana u katedrali, jer se tada obnavljala samostanska crkva. U ovoj zajednici vršila je službu kućne poglavarice 9 godina.

Nakon plodnih dvadeset godina službe u Krku, vratila se u kuhinju đakovačke provincijalne kuće, a nakon tri godine pošla je u Osijek, u zajednicu sestara u Krbavskoj, gdje je, uz kuhanje, vodila brigu za kuću i za zajednicu sestara kao kućna poglavarica. Tu je imala na brizi i kandidatice, koje su se školovale u Osijeku, i bila im je druga majka i učiteljica.

Od 2005. godine odgovorila je na potrebe Provincije prihvaćajući ponovni premještaj u Đakovo gdje je, uz službu kuharice u provincijalnoj kući, od 2007. godine, bila članica Formativne zajednice novicijata. Od 2017. godine, kada je počela osjećati da joj je zdravlje oslabilo, premještena je u Vukovar gdje je, unatoč poteškoćama, ostala uvijek vedra i raspoložena, pripremajući hranu za sestre, i vodeći brigu za zajednicu kao kućna poglavarica.

Sestru Veroniku pamtit ćemo po dobroti i miru. Širila ih je uz osmijeh, vedrinu i lakoću koju je nalazila u molitvi i predanju. Kandidatice, koje su s njom živjele u sestarskoj zajednici u Osijeku, sjećaju se njezine dobrote i velikodušnosti. Premještaje je prihvaćala spremno i znala je svaku situaciju smiriti. U kuhinji je uvijek imala pri ruci Konstitucije i svaki slobodni trenutak koristila je da ih pročita.

U svojem Životopisu piše kako je u kušnjama svaki slobodan trenutak molila u kapeli, ponekad je na mističan način doživjela susret s Isusom, a jednom je doživjela veliko nutarnje svjetlo i utjehu. Velika njezina želja, još od postulata, bila je odlazak u misije. Ali, kada je vidjela da se ta želja ne ostvaruje, zaključila je da je uvjerena da se ona ipak ostvaruje po „želji, žrtvovanju i molitvi“. Na kraju drugoga Životopisa piše: „Dragi Bog tako hoće da mu sve dadem na raspolaganje i njemu sam predala sav svoj život i neprestano predajem sve u njegove ruke. U svemu sam zadovoljna, osjećam se sretnom, a moja je nutrina ispunjena mirom. Bog je sve moje blago.“

Bila je brza i spretna u kuhinji, tako da je nekad sve izgledalo čisto i prazno, kao da se ništa nije kuhalo. No, s. Veronika hranu bi ranije zgotovila, a onda bi sve pospremila. Često je znala doživjeti Božju providnost, kad su iznenada dolazili nenajavljeni gosti, jer bi joj Gospodin dao poticaj da jednostavno pripremi više hrane. U posljednjim danima, u bolnici, prikovana uz krevet, kad su je sestre posjetile, rekla je da je spremna ako je Bog želi

uzeti k sebi. Molila je sestre za oprostjenje i pozdravljala se s njima. Do kraja je ostala vesela i zahvalna.

U raj povelju anđeli i u društvu Blažene Djevice Marije i svetih klanjala se Trojedinomu u vječnosti. Izmolila našoj Domovini i Provinciji novih duhovnih zvanja, koja će nasljedovati Krista Raspetoga, sve do smrti.

s. Nada Martinković

Kardinal Josip Bozanić

Broj: 24/2026

Zagreb, 22. siječnja 2026.

Poštovana
S. Marija BRIZAR, SCSC, provincijala poglavarica
Hrvatska provincija Milosrdnih sestara sv. Križa
Đ a k o v o

Poštovana Sestro!

Jučer sam primio obavijest da je tog jutra preminula časna sestra redovnica Veronika Manda Janjić. Odmah sam se pomolio za dragu Pokojnicu te istoga dana navečer, na spomendan sv. Agneze, djevice i mučenice, prikazao sv. Misu za pokoj njezine plemenite duše. Ovime izražavam kršćansku sućut Milosrdnim sestrama sv. Križa, rodbini S. Veronike i svim sudionicima sprovednoga slavlja.

Sestru Veroniku pamtim samo po dobru, miru i vedrini što ih je svojim smirujućim i blagim osmjehom zračila u sredinama gdje je vršila svoje redovničko poslanje. Bila je umješna, marljiva, hitra i nenametljiva. Bila je redovnica koja se je potpuno predala Bogu i bližnjima. Svojom molitvom, nutarnjim mirom i sigurnošću svjedočila je da je Bog na prvom mjestu u njezinom životu.

Molim da se ne izgubi ništa od njezinih plemenitih napora i da ono što je S. Veronika živjela i činila pridonese dobrobiti Crkve i svijeta, a posebno njezine Provincije Milosrdnih sestara sv. Križa, osobito blagoslovom novih zvanja.

Zahvaljujem Bogu što sam kao svećenik i kasnije krčki biskup bio blagoslovljen njezinom pažnjom i djelima ljubavi. Stoga se osjećam pozvanim da ovom prigodom odam priznanje i zahvalim za svijetli Kristov trag što ga je Sestra Veronika svojom plodnom službom tijekom više od dva desetljeća ostavila u krčkoj zajednici vjernika.

Vas i sve članice Hrvatske provincije Milosrdnih sestara sv. Križa od srca pozdravljam i blagoslivljam.

+ Josip Bozanić
nadbiskup emeritus zagrebački

Sestra AGNELA (Emilija) SPAIĆ

Rođena: 14. veljače 1932.
Prvi zavjeti: 15. svibnja 1959.
Umrla: 4. veljače 2026.

U devetnici Gospi Lurdskoj, dok se molitva „Zdravo Marijo” niže za naše bolesnike, s. Agnela doživjela je svoje posljednje dane u „predvorju raja”, kako je nazvala Dom sv. Josipa u Đakovu. Tu je i preminula,

okružena sestrama, 4. veljače 2026. godine u 22 sata.

Sestra Agnela potječe iz kršćanske obitelji, od oca Pere i majke Kate rođene Adžić. Rođena je u Rajevu Selu. Istoga je dana bila i krštena u rodnom mjestu, u župnoj crkvi sv. Ilije, proroka, i dobila je ime Emilija. Ona je bila najmlađa, a imala je još jednu sestru i jednoga brata. Imala je malo više od godinu dana kada joj je tata tragično preminuo. Majka je s 26 godina ostala udovica. Nije se više udavala, živjela je samo za svoju djecu. Mamin brat bio im je jako dobar i pomagao im je.

Majka se brinula i za vjerski odgoj svoje djece. Jutar-nju i večernju molitvu, kao i svetu misu, nije nikada propuštala. U školi se predavao vjeronauk, predmet koji je ona jako voljela. Završila je četiri razreda osnovne škole i opetovnicu. Prvu sv. Pričest primila je s osam godina. U svojem Životopisu napisala je da joj je to bio „dan radosti”. Dan prije prvi se put ispovijedala i od tada je pazila da ne bi što sagriješila, ili da se ne bi posvađala s bratom ili sestrom. Zato bi rano otišla u krevet, da bi izbjegla mogućnosti za svađu. Sv. Potvrdu primila je u petnaestoj godini.

Sestra s. Agnele mlada se udala. I ona je razmišljala o udaji, ali je Gospodin promijenio njezino mišljenje jer su u njihovo selo došle na službu Milosrdne sestre sv. Križa. Kada je župnik u crkvi najavio dolazak sestara, jako je lijepo ocrtao lik redovnice: „...one su Bogu posvećene, odrekle su svega i žive životom žrtve.” O tome je još zapisala: „Dok je on to govorio, ja sam u duši osjećala toplinu, mir, radost i divljenje. Mislim i sigurna sam da je u moju dušu pala prva klica zvanja.” Često je razmišljala o njegovim riječima i više je molila. Kada su sestre došle u selo, uključila se u crkveni zbor i pomagala im je što god je trebalo. Gledajući sestre, bila je sigurna da je to i njezin put. Kao mlada djevojka, voljela je društvo, ples i zabave, ali je postupno gubila interes za to. Više je vremena provodila u molitvi. Želja da postane časna sestra bila je sve jača i ona je odlučila poći u samostan.

Došla je u Đakovo 1950. godine, kada je navršila osamnaest godina. Sljedeću je godine ušla u postulat. Osjećala se sretnom jer se približavala svojemu cilju. Kada je

ušla u novicijat, molila je Isusa da joj pomogne da može iskoristiti svaki čas i da pripada samo njemu. Nažalost, nakon osam mjeseci boravka u novicijatu, teško se razboljela na pluća, i morala ga je prekinuti. Poglavari su je poslali kući da se izliječi. Liječila se u sanatoriju Brestovac na Sljemenu. Kod kuće je ostala četiri i pol godine. Njegovala je svoj molitveni život i svakoga dana išla je na svetu misu. Čitala je Bibliju i živote svetaca. Ovako o tome razdoblju piše: „Župnik u R. Selu bio je vlč. Ivan Kopic. On mi je puno pomagao u duhovnom životu. Obavila sam zavjet čistoće. Tada sam odlučila cijeli život živjeti samo za svog Zaručnika. U Samostanu ili u svijetu. Bila sam nošena ljubavlju moga Boga.” Održavala je vezu sa sestrama, koje su je hrabrile i za nju se molile. Zdravlje joj se popravilo i molila je da je opet prime u samostan. I bila je uslišana. Ponovila je postulat i novicijat te se radosno pripremala za svete zavjete.

Prve sv. zavjete položila je 1959. godine. To je bio dan velike sreće, jer je konačno postigla ono što je tako žarko željela. U samostanu završila je privatno osmoljetku i jednu godinu bolničke škole. Prva dužnost bila joj je u Pakracu, u bolnici, gdje je radila u transfuziji dvije godine. Budući da ni ona, ni druge sestre, nisu imale stručnu spremu za rad u bolnici, dolaskom novoga „upravnika, koji nije bio sestrama sklon” sve su dobile otkaz. Ona je dobila premještaj u Osijek, gdje je vršila dužnost sakristanke i pomagala je u kućnim poslovima. „Na župi život bio je veoma različit od bolničkoga. Tu promjenu prihvatila sam u poslušnosti i rado. Prihvaćena sam bila dobro u zajednici u kojoj je vladao pravi redovnički duh, a napose zajedništvo i ljubav. Dana 15. svibnja 1965. godine smjela sam položiti doživotne zavjete u Đakovu u Samostanu. Radost i sreća bila je neopisiva. Moja zajednica radovala se sa mnom i srdačno me dočekala kada sam se vratila u Osijek. Za 4 mjeseca slijedio je premještaj u Brodski Varoš. Rastanak je bio težak. Mnogo smo svi suza prolili. Tada sam osjetila koliko smo u sestrinskoj ljubavi bile povezane.” U Brodskom Varošu bila je šest godina sakristanka i kućna poglavarica. Svojim je sestrama pružala primjer marljivosti i uslužnosti. Suosjećala je sa svakom sestrom i nastojala je ublažiti teškoće koje život sa sobom donosi. Ovdje joj je dobro došlo iskustvo rada u bolnici, jer je obilazila ležeće bolesnike, siromahe i zapuštene. Za Božić i Uskrs vodila je brigu da se pripreme za svete sakramente. Jedna dobra gospođa kupila joj je mali motorni bicikl. Njime je obilazila bolesnike i potrebite.

Iz Brodske Varoši pošla je na Sušak. Tamo je, uz sakristansku službu, dvije godine dvorila župnika i njegovu majku. Posebno se radovala što je tu bila u zajednici s maj-

kom M. Amadejom Pavlović, ali je već nakon mjesec i pol doživjela veliku bol i žalost zbog njezine iznenade smrti. Sa Sušaka premještena je na Trsat gdje je bila na dužnosti u blagovaonici i pomagala je gdje je trebalo. Ondje je doživjela da su sestre bile složne u svemu. Ostala je jednu godinu, a tada je dobila premještaj u Skopje, u biskupsku rezidenciju. Ondje je boravila 30 godina. Obavljala je razne kućne poslove, imala je brigu za biskupa i biskupsku kapelicu, a dvanaest je godina bila i kućna poglavarica. Ondje je pokazala svoje gostoprimstvo jer su mnogi biskupi, svećenici, redovnici i redovnice kod njih nalazili smještaj i okrjepu. Bilo je to veoma zahtjevno polje apostolata, posebno u vremenu Domovinskoga rata u Hrvatskoj. Ni u najtežim trenucima nije ju napuštala vedrina i mir. Uz mnogobrojne svoje dužnosti, rado je priskočila u pomoć i sestri u kuhinji, kada ju je trebalo zamijeniti. O tome još piše: „Uz svu prezaposlenost molitva je bila na prvom mjestu. Kapela nam je bila najdraži kutak u kući.”

Tijekom tolikih godina bilo je mnogo lijepih, a ponekad i teških trenutaka. Sestra Agnela sve je prihvaćala iz ruke Božje, jer je vjerovala da joj sve što se događa služi za posvećenje. Naše sestre su djelovale u Makedoniji 50 godina: u bolnici, župi, biskupskoj rezidenciji i dječjim jaslicama. Zbog manjka sestara i zbog velike udaljenosti od Đakova, poglavari su odlučili povući sestre iz Skopja. Bili su teški dani rastanka, ali je s. Agnela i to prihvatila kao volju Božju. Sljedeće mjesto bilo joj je u Županji gdje

je obavljala razne kućne poslove. Ostala je samo godinu dana. Već u poodmakloj dobi, bilo joj je teško penjati se u stan na drugi kat i bila je 2011. godine premještena u Đakovo, u Dom sv. Josipa. Tamo se uključila u njegu starih i bolesnih sestara, a kasnije je neumorno pomagala gdje god je trebalo u potrebama zajednice.

Sestrama, koje su živjele sa s. Agnelom, duboko se usjekla u sjećanje njezina pobožnost. O razdoblju kad je njegovala starije i bolesne sestre piše: „Zadovoljna sam. Rado sam prihvatila ovu dužnost, uvjeren da je to volja Božja. Molim Boga da mi dade snage da se sva istrošim u ljubavi.” Čak i na bolesničkom krevetu znala je tako moliti i izražavati svoje štovanje i hvalu Bogu, kao da je na klanjanju.

Sa zahvalnošću za njezin primjer molitvenoga i redovničkoga života, molimo za dušu sestre Agnele i vjerujemo da je doživjela sjedinjenje s Onim kojemu se cijeloga života klanjala, kojemu je vapila i kojega je slavila. Vjerujemo da su je u njezinu prijelazu u vječnost dočekale i bl. majka M. Terezija Scherer i bl. s. Ulrika, čijem se zagovoru posebno utjecala dok se kao novakinja liječila te je vjerovala kako je ozdravila uz njihovu pomoć s neba. Molimo da nam Gospodin udijeli novih predanih i molitvenih duša, svećenika i redovnika, koji će mu, poput s. Agnele, svim srcem u bližnjima služiti.

s. Nada Martinković, priredila

U vječnost su se preselili:

- + Stanko Holovka – brat s. Stanojke;
- + Anica Runje – sestra s. Mirele;
- + Ana Čutura – majka s. Branke.

Molimo za pokoj njihovih duša!

*Nije ovdje! Uskrsnu kako reče. Hajde, vidite
mjesto gdje je ležao.*

Mt 28, 6

Sestre Euharistinke

Poruka sućuti

Drage sestre iskrena sućut sestri Provincijalki i svim sestrama povodom smrti naše drage sestre Agnele, koju smo dugo godina poznavali u Skopju. Bili smo kao jedno mi, sestre Euharistinke, i Vaše sestre. Molimo za pokoj njene duše. Pozdrav od nas,

*sestre Euharistinke
iz Makedonije.*

БИСКУП СКОПСКИ - EPISCOPUS SCOPIENSIS
ЕПАРХ СТРУМИЧКО-СКОПСКИ - ЕПАРХИА ИН СТРУМИЦА-СКОПЈЕ

Br. 20-19/2026.

Skopje, 5. veljače 2026.

Milosrdne Sestre Svetoga Križa
 Đakovo, Hrvatska

Predmet: Sućut o preminuću Sestre Agnele

Poštovane Sestre

Ožalošćeni viješću o preminuću sestre Agnele, a osnaženi kršćanskom nadom, u svoje ime i u ime cijele Katoličke Crkve u Makedoniji, izražavam našu iskrenu sućut vašoj redovničkoj zajednici, Milosrdnim sestrama Svetoga Križa, kao i članovima njezine obitelji, rodbini i bližnjima.

U ovim trenucima, sa zahvalnošću Bogu, prisjećamo se njezina dugogodišnjeg i vjernog služenja Crkvi u Makedoniji, a napose Ordinarijatu Skopske biskupije. Njezin je život bio obilježen trajnom vjernošću Crkvi i svjedočanstvom radosti kojom je živjela svoj redovnički poziv.

Sveto pismo nas ohrabruje i tješi riječima svetoga apostola Pavla: „Da ne tugujete kao drugi koji nemaju nade. Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji usnuše u Isusu, privesti zajedno s njime“ (1 Sol 4,13—14).

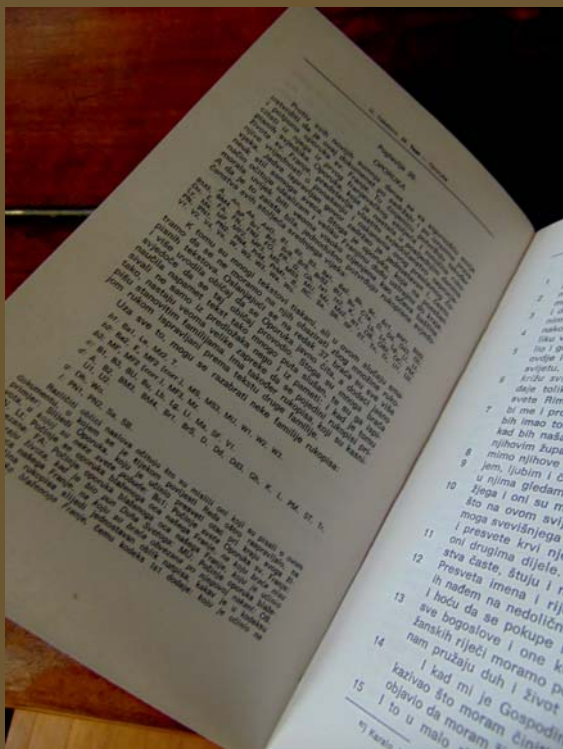
U toj nadi, uvjeravam vas u svoje osobne molitve i u molitve Crkve u Makedoniji. Molim milosrdnoga Boga da sestri Agneli udijeli vječni pokoj, a vama, sestre, kao i članovima njezine obitelji, utjehu i nadu u uskrsnuće.

Vječni pokoj daruj joj, Gospodine, i svjetlost vječna neka joj svijetli. Počivala u miru. Amen.

+ Kiro Stojanov
 skopski biskup
 i strumičko-skopski eparh

P.s. Sv. Misa za pokoj duši s. Agnele služit će se 6. veljače 2026. u Katedrali Presveto Srce Isusovo u Skopju.

Jubilej 800. obljetnice smrti sv. Franje

Godina 2026. posljednja je u nizu velikih franjevačkih jubileja. Sve franjevačke zajednice – među njima smo i mi, Milosrdne sestre sv. Križa – pozvane su otkrivati i produbljivati poruku sv. Franje čiji je život prije 800 godina došao do svojega vrhunca, kada se po susretu sa *sestrom tjelesnom smrti* u nebu pridružio svojemu Gospodinu.

Sveti je Franjo cijeli život bio u procesu preobrazbe, nastojeći se suobličiti Isusu i njegovu evanđelju. Pred kraj svojega života sastavlja *Oporuku*. U njoj se, u zahvalnom sjećanju, osvrće na sve važne trenutke svojega života, promatrajući što mu je *Gospodin dao*.

s. Marija Brizar, iz *Pisma sestrama*

*Sveti Franjo, brate naš, ti, koji si prije osamsto godina
išao ususret sestri smrti kao pomireni čovjek,
zagovaraj nas kod Gospodina.*

*Ti, koji si u Raspetom iz Svetoga Damjana prepoznao istinski mir,
nauči nas tražiti u Njemu izvor svakoga pomirenja,
koje ruši svaki zid.*

*Ti, koji si, nenaoružan, prolazio linijama rata
i nerazumijevanja,*

*daruj nam hrabrost da gradimo mostove
ondje gdje svijet podiže granice.*

*U ovom vremenu, ranjenom sukobima i podjelama,
zagovaraj nas da postanemo mirotvorci:
nenaoružani i razoružavajući svjedoci mira
koji dolazi od Krista.*

Amen.

papa Lav XIV.